

Четвертий Великий Збір
Організації Українських Націоналістів
(ОУН)

Перший том

Постанови

Видання Організації Українських Націоналістів (ОУН)

1969

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО ПІДПІЛЬНИКА Ч. 9.

Четвертий Великий Збір
Організації Українських Націоналістів
(ОУН)

Перший том

Постанови

diasporiana.org.ua

Видання Організації Українських Націоналістів (ОУН)

1969

В С Т У П

Підготовка до IV. Великого Збору, який відбувся в двох частинах весною 1968 р., тривала понад два роки. За той час Конгресова Комісія, складена з останнього члена Бюра Проводу ОУН Я. Стецька, Проводу ЗЧ ОУН та учасників попередніх Великих Зборів (гляди розд. «Окремі Постанови» в книжечці «Шоста Конференція», 1964, стор. 80, т. 6) опрацювала ряд матеріалів, в яких були зроблені аналізи ситуації в Україні і в світі та визначення основних прийомів стратегії української національної революції й побудови Самостійної й Соборної Української Держави.

Рівночасно було підготовано проекти постанов у стосунку до всіх різномірних комплексів визвольної боротьби українського народу та його революційної сили — ОУН.

Майже 200 делегатів, крім пленарних сесій, працювали в 15 Комісіях IV. Великого Збору, а саме: ідеологічній і становища в Україні та в СРСР, стратегії революції, переходового етапу, програмовій, внутрішньої політики, устросевій, зовнішньої політики, завдань ОУН на сучасному етапі, інформаційно-пропагандивній, юнацтва і молоді, фінансово-господарських справ, служби безпеки, верифікаційній, номінаційній та головній, до якої входили голови всіх Комісій. Висліди дебат Комісій приймалися на пленумі, як постанови, що

зобов'язують усю ОУН (в Краю і за кордоном), згідно з т. 8 згаданих «Окремих Постанов» 6-ої Конференції, яка звучала: «Рекомендує В. Зборові ОУН приймати рішення не тимчасового значення для всієї ОУН також у тому випадку, коли б на нього не змогли прибути на час делегати з Українських Земель» (стор. 80).

З уваги на переломовий характер IV. Великого Збору учасники його доклали багато зусиль для можливо точного й всебічного опрацювання ідейних, політичних і тактичних засад боротьби та вперше виклали для широкого загалу членства генеральні лінії стратегії революції й переходового етапу закріплення української державности. Таким чином виник доволі об'ємистий матеріал, що його доцільно розподілити на дві частини. В першому томі матеріалів IV. Великого Збору, що його даємо до рук читачів, вміщуємо тільки самі постанови.

В другий том, що вийде трохи пізніше, ввійдуть доповіді й інші матеріали В. Збору.

В Україні й на всьому просторі російсько-комуністичної імперії йде потужна духова, а нерідко підпільна боева боротьба між українською й російською націями. Проти злочинного месіянізму, геноциду через асиміляцію і злиття націй у російську націю, проти ідеї панування російської нації над іншими націями, проти Москви — носія деспотії, тиранії, тоталітаризму, матеріалізму й безбожництва, комунізму і повної деградації людини в колективізмі стає на весь зріст українська

культура з ідеєю повної свободи творчого вияву кожної нації, з концепцією незалежних і рівних націй, з пошаною людини, з гарантією свободи культурної творчості в справедливому суспільному укладі. Оцю протиставність і боротьбу двох світів — українського і російського — схоплено коротко в гаслі: «Київ проти Москви», що його прийняв IV. Великий Збір, як нове додаткове гасло до гасла, прийнятого на II-му Великому Зборі, а саме: «Свобода народам! Свобода людині!» Ця різка протиставність і зудар двох світів виразно проведені в усіх групах постанов, т. зн. в «Зверненнях», в «Становищі в Україні», в «Головних ідеологічних і політичних принципах», в «Постановах в питаннях культури» і т. д.

Сміливість розв'язок, багатство ідей, ширина постановки, акцент на властиві українцям елементи, чіткість формуловок, а разом з тим змагання до заокругленого світогляду — всі ці характеристичні ознаки кидаються ввічі читачеві самі вже навіть при перегляді змісту та наголовків розділів. Тому в цьому вступі свідомо не намагаємось ні аналізувати, ні давати оцінки поодиноким постановам. Замість такої методи, тобто аналізу постанов, коротко спинимось на перегляді вміщеного матеріалу.

«Слово Я. Стецька на відкритті IV. Великого Збору» й «Звернення до українського народу», як теж «Звернення до українців на чужині» і «Звернення до поневолених народів» — мають ті згадані вгорі характеристичні ознаки.

В «Зверненні до українського народу» мова йде про виняткове історичне значення сучасної доби в тому, що всі народи (в тому і український) борються за свою державну незалежність. Київ — символ добра, правди і волі, культурний і політичний центр, нескорена Україна, а не УССР, високо несе закривавлений прапор свободи від Визвольних Змагань 1918 року, почерез УПА, повстання в концтаборах, АБН до сьогоднішнього часу.

В цій боротьбі, що попри терор ворога, триває — в передових лавах стоїть молодь. IV. Великий Збір закликає українську інтелігенцію, письменників, поетів, літераторів, українських селян, робітників, спеціалістів-фахівців, українських бійців, підстаршин і старшин советської армії, моряків, літунів, в'язнів тюрем і концтаборів, українців на засланнях, розсіяних по всіх країнах російської тюрми народів й українських матерів-героїнь усіма засобами підсилувати боротьбу за свою владу, за свою справді незалежну державу.

В «Зверненні до Українців у вільному світі» накладається на них почесний і відповідальний обов'язок бути невтомними пропагаторами ідей і правд, за здійснення яких змагається наша Батьківщина-Україна. Рівнож через те, що справді вільний розвиток політичної думки може краще зростати поза межами ССРСР, українська еміграція має також велике завдання — передавати в Україну ті культурні здобутки вільного світу, які потрібні і корисні нашому народові, тобто досягнення суспільних, господарських і гуманістичних наук,

права тощо, які в умовах колоніальної неволі не можуть розвиватися. На українську церковну ієрархію покладається надія на скріплення і розбудову наших національних Церков, на підготовку нових кадрів священства, проїнятого місійним духом боротьби за Христові правди і правди України, при чому IV. Великий Збір радіє наближенням поміж українськими Церквами.

Закінчується це звернення таким акордом: «Українці! Ми впевнені і віримо, що вся українська політична еміграція, усі українські поселенці у вільному світі, з ще більшою натугою і самопосвятою включаться у великий світовий протиросійський і протикомуністичний фронт»...

«Звернення до поневолених народів і їх еміграцій» охоплює такі підзаголовки: «Розвал імперій», «Національно-визвольна боротьба поневолених народів», «Російські методи терору й обману», «Диверсійні методи супроти еміграцій», «ОН — захисник рабства», «Завдання еміграцій», «Сепаратне визволення — ілюзія», «Одночасність революційних зривів», «За світову стратегію боротьби», «Російський народ — народ поневоловач», «Розвал російської імперії — рішуча вимога життя» і «За спільний фронт».

В постановках, що стосуються «Становища в Україні і в ССРСР» вказано на ССРСР як на найбільший парадокс ХХ століття, бо це імперія російського народу, що маскується гаслами «соціалізму і комунізму», але терором і геноцидом поневоляє десятки народів, в тому найчисленніший на Сході

Європи український народ. В зударі двох світів, тобто українського проти російського, «український світ, протиставляючись у боротьбі московському большевизмові з його здушенням свободи людини і нації, що мусить призвести до руїни духової культури і сповзання до варварства і кінця поступу — розвиває широке поле творчих змагань, людських ініціатив і гармонійної співпраці соціальних груп в національній державі на базі справедливості». («Становище в Україні», I, т. 8).

Заворушення і страйки, боротьба ОУН-УПА, повстання в концтаборах примушують кремлівських володарів до деяких полегш, але на Заході це помилково інтерпретується як «лібералізацію режиму» чи навіть «децентралізацію», хоч насправді т. зв. колективне керівництво проводить уніфікацію і затиск імперських обручів.

Судові, зокрема закриті, процеси в Україні в 1960-их роках, в яких виступають члени ОУН чи підпільних груп та організацій, безстрашна постава нової генерації України, пов'язаність революційних процесів з політичною концепцією ОУН, є запорукою й заповіддю того, що остаточно перемога України, яка прийде в кінцевому зударі, наближається цілком певно.

В першому підрозділі «Головних ідеологічних принципів» з'ясовується різку протилежність українського визвольного націоналізму проти російського імперіялізму й комунізму.

В другому підрозділі (II. «Власні сили і концепція АБН рівняються визвольній стратегії») ствер-

джується, що сучасний розвиток світу йде по лінії розвалу імперій і, отже, відбудова УССД є історична закономірність й ідеї українського націоналізму є найпоступовіші ідеї нашої епохи. На основні елементи стратегії українського революційного націоналізму складаються постулат власних сил і концепція об'єднаного удару по імперії всіх поневолених Росією народів, отже концепція АБН.

В третьому підрозділі між іншим видвигнуто засаду, що справжньою гарантією справедливості й миру в світі є якраз націоналістична засада організації світу на принципі національних держав. Українська держава свій соціальний лад будуватиме не на чужих взірцях соціалістичних, капіталістичних чи ліберальних течій, але на засадах української правоти та соціальної справедливості й гідності людини.

В четвертому підрозділі вказується на непромишляльність нації, на історичні правди Києва, на соборницький характер українського націоналізму, на ріст його з тисячелітньої, формованої християнством духовості українського народу й на перспективи боротьби за УССД.

П'ятий підрозділ в сконденсованій формі подає головні ідеї українського націоналізму: примат духового первня, примат нації та її державної суверенності й соборности, власнопідметність української політики, соціальна справедливість, пошана до людини і загальнолюдських вартостей та вільний розвиток усіх творчих сил нації.

Шостий розділ наново дефінює поняття: людина,

родина, нація і держава. Національна держава є постійна об'єктивація волі нації й одиниці, а її структура відповідає притаманним прикметам нації і потребам її життя.

«Постанови в питаннях культури» є поширенням і поглибленням давнього і живого інтересу Проводу ОУН до культурного процесу в Україні і на чужині. ОУН стоїть за повноту творчості культурних цінностей і вважає, що всебічний розвиток української культури можна здійснити тільки в незалежній державі. ОУН підтримує таку культурну творчість, що є властива українській духовості та скріплює визвольні процеси українського народу. ОУН гостро засуджує насильства російських окупантів над свободою слова, думки, творчості, наукового дослідження; далі засуджує російську верхівку за переслідування і фізичне винищення діячів української культури, за руйнування пам'яток української культури, творів високої мистецької вартості та підмінювання їх продуктами російської культури хижака.

На працівниках української культури й науки у вільному світі лежить обов'язок вести безперервну боротьбу проти московської фальшивої теорії класового поділу культур народів, приречених на знищення, проти соцреалізму, проти «елиття націй» і перетворення їх на єдиний «советський» (насправді російський) народ.

В розділі постанов IV. Великого Збору п. н. «Основні елементи української революційно-визвольної стратегії» в т. 3 є дефініція української націо-

нальної революції. В т. 4 визначається чотири основні моменти, що вирішують про перемогу української національної революції. В дальших точках підкреслено масовість, всенародній характер, мобілізацію потенціалу, керівництво революційних процесів, глибокі суперечності в системі ССРСР, ініціювання творення революційної армії, поєднання соціального і національного або одночасовість, а не етаповість всенароднього зриву, поєднання програми-мети з програмою дії, спільний фронт поневолених (АБН) і розвал імперії ССРСР. Дальше наше ставлення до сторонніх сил відповідає їхній поставі до основної проблеми, тобто української державності, до революційної, повстанської боротьби українського народу та його політичних і військових організацій.

«Революційний зрив і початкове закріплення української держави» — цей розділ постанов IV. Великого Збору вперше в історії ОУН дає відважну відповідь на питання, що напевно непокоїть кожного, хто задумується над тим, як саме шляхом національної революції добитися УССД.

Отже, вже в процесі розгортання революційно-збройного зриву створиться в оперті на політичне керівництво і революційні збройні відділи Українське Революційно-Державне Правління, яке переведе зглядно закріпить відповідними правовими актами революційні зміни окупантського державно-політичного й суспільного ладу, що його накинув Україні окупант і його ставленники.

Територіяльні Управління допилюють точне

виконання доручень, розпоряджень чи законів, виданих УДПравлінням та зразу ж здійснюватимуть програму — зміст державности в усіх ділянках життя. Комуністична партія, а зокрема КГБ, будуть поставлені поза законом. Політичні в'язні будуть звільнені, місцеві українські суди переглянуть справи інших в'язнів, згідно з існуючими в тому часі революційними законами.

УДПравління гарантуватиме правопорядок, свободу громадян, особисту безпеку і недоторкальність майна в межах законів воєнного стану.

Загальна військова повинність, охорона ладу і порядку, боротьба з правопорушниками, боротьба з ворожою диверсією, творення формацій з вояків поневолених націй, допомога в поверненні на рідні землі українцям, запротореним поза межі України, піклування про нормальне функціонування народніх і середніх, а теж високих шкіл, а далі кожночасні проблеми, що їх висувають революційні процеси будуть розв'язувані Територіяльними й Центральним Управлінням швидко, ділово, розумно та з уваги на добро громадян України, закріплення української державности та в ім'я добра нації.

Розділ «Українська держава і її організація» відповідає на питання, за яку державу бореться ОУН і передові українці. Ця самостійна й соборна українська держава має бути національною, правовою й всенародньою, з триподілом влади на законодавчу, виконну і судову. Ці принципи державного устрою уточнюються в відповідних підрозділах. Відсилаємо читача до них. Окреме місце в цьому

розділі програми ОУН займають «Культура і духове життя» з піднаголовками: А. «Основи культурної політики» й Б. «Народня освіта і виховання», В. «Народне господарство», Г. «Основи соціальної політики».

Українська держава забезпечує громадянам України: а) свободу слова, преси, віри й переконань; б) свободу релігії та тих культів, які не суперечать суспільній моралі; й, в) свободу творчости і розвитку в науковій, мистецькій, літературній та інших ділянках.

В основі організації народнього господарства покладена масова приватна власність і найширша господарська ініціатива. В підрозділі «Основні засади економічної системи» стверджується принцип гармонійної співпраці всіх продукційних верств, як заперечення принципу клясової боротьби, суцільна деколективізація, розподіл колгоспів, співвласництво робітників у підприємствах шляхом приділу паїв, підокремлення профспілок від держави, справедлива податкова політика та жваві торговельні зв'язки з чужими державами. Видатну ролю в народньому господарстві гратиме сільське господарство України.

Поруч з інтересом нації вирішним критерієм під час аграрних змін буде добро родини. Сільськогосподарський банк, державні дослідні станції й інші заходи допомагатимуть розвитку селянства в Україні.

Держава стимулюватиме розвиток промисловости, її доцільне розміщення й звільнення від коло-

ніяльної експлуатації окупантом. Держава піклуватиметься про швидке зростання легкої промисловости та продукції виробів широкого вжитку.

Опіка над жінкою, відшкодування для осіб, що потерпіли під час ворожої окупації, а далі — охорона народнього здоров'я становлять важливу частину дії й завдань Української Держави. Їм присвячені окремі підрозділи.

В «Постановах у ділянці інформації й пропаганди» наголошується на потребу протиставитися ворожій пропаганді, з одного боку, і поширювати ідеї революційного націоналізму — з другого. Вітаючи прояви різноманітного спротиву в Україні та мужність виступів українських патріотів, виразно повинні ми підкреслювати, що справжнім двигуном визвольної революції є формації українського революційного націоналізму.

Радіо, преса й інші середники масової дії зобов'язані одноставно бити в одну точку, тобто у ворога ч. 1.

Розділ п. н. «Принципи української зовнішньої політики» піддає аналізу політичний уклад сил у світі (підрозділ А.), що відзначається боротьбою народів за своє визволення, периферійними війнами, веденими за інспірацією Росії, розвалом імперій та позицією України, яка разом із поневоленими імперіялізмом і комунізмом народами творить окрему незалежну суверенну силу на світовій арені. Між важливішими принципами української зовнішньої політики є такі: а) боротьба за незалежність і суверенність; б) заступництво загальноукра-

їнських інтересів; в) примат національної ідеї; г) принцип власних сил; ґ) протидія насильній ізоляції України й д) власний образ завтрішнього світу.

IV. Великий Збір належну увагу присвятив питанню союзників, концепції АБН, інших міжнародних організацій в пляні визвольної політики (підрозділ ґ.). Постанови IV. ВЗбору в галузі зовнішньої політики також уточнюють ставлення до Росії (підрозділ Д.) та ставлення до інших сусідів України (підрозділ Е.).

Після загальних стверджень (підрозділ А.) розділу п. н. «Засади внутрішньої політики» про те, що внутрішня політика має бути всеукраїнська, всебічна, безкомпромисова, констатується в підрозділі Б. «Організація національних сил», що довкола ідейного руху, організованого ОУН, гуртуються революційно-визвольні сили українського народу в межах СРСР і поза його кордонами.

Організація Українських Націоналістів протиставляє в боротьбі: диктатурі, тоталітаризмові та поневоленню народів — свободу людині і народам, гарантію прав людини і повну національно-державну незалежність і т. д.

В дальшому підрозділі В. уточнюється фронт дії ОУН та відношення до інших політичних партій і центрів (підрозділ Г.).

«Роль української молоді і завдання юнацтва ОУН» — цей розділ постанов IV. Великого Збору дуже влучно вказує на молодь, як на зразок найвищої посвяти і героїзму на службі нації, авангард у багатовіковій боротьбі українського народу про-

ти найзників, як на подвижника боротьби в новіші часи в лавах ОУН-УПА в ім'я оборони державности, проголошеної Актом 30 червня 1941 року.

Шляхом насильницької денационалізації й русифікації мови, літератури, культурних виявів і в побуті Росія намагається вирвати від нашої молоді її українськість, але ця ж молодь проявляє відпорність, бойову наснагу, готовість на жертви, включно до самоспалення Макуха в столиці України з бойовим окликом: «Слава Україні!»

Знов же у вільному світі українська молодь, а зокрема її провідний загін — юнацтво ОУН стає співорганізатором спільної боротьби молоді інших поневолених Росією націй згідно з концепцією АБН.

Відповідальні завдання спадають на українську молоді і вони вираховані в підрозділах: IV. «Завдання української молоді в Україні» та V. «Завдання української молоді на еміграції».

В чергових розділах Постанов подаються уточнення цілого ряду завдань. Вже наголочки поодиноких розділів вказують на широкий діапазон цих завдань. Обмежимося до наведення кількох таких наголочків. Вони такі: «Завдання ОУН на сучасному етапі», «Завдання Служби Безпеки», «Наше становище до націонал-комунізму», «Постанови у військових справах», «Постанови в справах жіноцтва», «В актуальних церковних справах» і т. д.

Український націоналізм, тобто його ідеологічні постанови, політичні й програмові засади виростають з рідного ґрунту, а не є імітацією чужих доктрин і теорій, а теж не є вислідом дедукції з аб-

страктних теорій, так би мовити, інтернаціонального націоналізму. Український націоналізм, напр., в принципі заперечує расистський бік (колишнього) німецького націонал-соціалізму, тобто він не пов'язує ідеї нації з означеними фізичними — расовими атрибутами, але завжди віддає перевагу приматові духового первня.

Також земля має в українському націоналізмі атрибути не тільки кормительки, продуцента хліба, але й побоевища, де кров героїв всякла, де могили, культ яких заєдно зростає, де піт, що в неї всякнув, мовляв, «земля лікує рани».

Від часів Святослава Завойовника спершу без пов'язання з християнством, а згодом у пов'язанні з ним культ могил синтезується з героїчними традиціями пройденої нашої довговікової історії та невідлучно супроводить проєкцію, візію майбутнього, завтрішнього дня повної державної волі. Націй без традицій немає. Український націоналізм не зупиняється на традиціоналізмі, він поєднує його із змагом вперед, з розкриванням потенцій української нації. Український націоналізм несе поступ і справедливу розв'язку найважливіших питань.

В такий загальний спосіб наголошуємо безперервність боротьби і тяглість підставових ідей в постановах усіх Великих Зборів ОУН, від першого до четвертого. І все ж IV. Великий Збір становить сам собою не тільки повніше оформлення засадничих ідеологічних і політичних принципів, але він вносить нові елементи, нові аспекти. Саме, коли в ідеологічній площині підкреслюємо націю, як наріж-

ний камінь впорядкування світу, як принцип організації світу й одночасно заперечуємо імперіалізм, як анахронізм і пережиток, і коли в зв'язку з цим включаємо концепцію, світ ідей «Києва проти Москви» — то це є новий акцент, універсальний аспект українського націоналізму.

Перемога національного принципу організації світу над імперіальним є процес універсального значення. Його не заперечує той факт, що часто колишні імперії з егоїстичних мотивів або сприяли творенню або творили на місці давніх своїх колоній, беручи в основу колишню колоніальну адміністрацію такі нові держави, як, напр., Конго проти Катанги, чи Нігерія проти Біяфри. На наш погляд, поступ і здійснювання справедливості полягає саме в тому, що імперії кінчаються, хоч залишається російська і червонокитайська, могутній наступ ідеї націй та національної держави мусить довести до розпаду російської імперії.

Ствердження, що першопричиною буття є Бог, а не матерія, розвіває всяку неясність у філософсько-релігійних позиціях ОУН і є дуже важливою ідеологічною зброєю проти діалектичного матеріалізму, бо дає ясну відповідь про основну прапричину людського існування. Таке визнання людини як Богоподібної істоти підносить людину та її гідність.

Із двох преміс, а саме: а) істини, що прапричину буття є Бог-Абсолют в його християнському розумінні, б) що не має іншої людини як національним змістом визначеної національної людини,

— впливає принцип, що в центрі всякого нашого впорядкування, отже, і нашої філософії національного життя стоїть людина, член родини і національна істота. Мабуть, ніхто і ніде не ставив вище альтруїстичну людину за наш націоналізм. В такому розумінні егоїстична ціль людини може бути тільки відхиленням від її альтруїстичного світового призначення на землі.

Широко прийнятий погляд, що культура має універсальні вартості й аспекти, але вклад кожної нації в універсальні вартості культури здійснюється через її національні специфіки, що без них ніяка нація не може дати істотного вкладу в світову культуру. Через те і крайові автори і Постанови IV. Великого Збору закликають до повороту до джерел української правості і правосвідомості. Глибоко відчули потребу вернутись до джерел української культури молоді інтелектуалісти й літературні критики в Україні. Багатозначним є, напр., зворот до студій Сковороди, що його один із авторів називає: **перший розум наш**. І то не є випадок, як не є випадком, що наші Постанови цілком і повністю впадають в тон ідейно-політичних процесів в Україні.

Має свій глибокий сенс заклик до звороту до джерел української правості і правосвідомості, бо рушійною силою революційного змагу завжди буває боротьба проти кривди, боротьба за справедливість, за правість, за збереження законів. Це є дуже важливі моторичні ідеї нашої революції. Вони фактично лежать в основі всякого порядку-

вання у всіх ділянках життя майбутньої української держави. За право проти безправ'я — ось гасло нашої визвольної боротьби! То не припадок, що сучасні автори в Україні цитують «Руську Правду», або вказують на те, що за козаччини і гетьманщини не було в Україні волости, де б не було школи.

Державний устрій в нашому розумінні має спиратися на сильну владу, її авторитет, але при тому має бути місце для територіальної й індивідуальної ініціативи, для самоврядування і самодіяльності. Має бути концентрація, але не механічна централізація при узгляднюванні властивостей території, але водночас протидія анархізації й децентралізації, або іншими словами ми стоїмо за здорову концентрацію в сполучі з самодіяльністю. Ми шукаємо власного типу оригінальних елементів в побудові власного державного, політичного ладу, тобто такого, над яким у нас працювали Донцов, Липинський, а теж вказували на деякі елементи сильної законної влади держави Міхновський і Липа. В такий спосіб ми бажаємо уникнути ліберальної анархії Ваймарського чи перед де Голівського державного устрою у Франції.

Наша соціальна економічна революція в Україні йтиме від соціалізму і, отже, це буде десоціалізація та деетатизація. Ми підкреслимо умасовлену приватну власність на засоби продукції, заперечуючи тим самим комунізм і капіталізм. Комунізм вже тотально збанкрутував, а ліберальний і фінансовий капіталізм вже віджили. Так званий нардній капіталізм не набув більшого значення.

Згадка про удержавлення засобів продукції в Україні не випливає з якоїсь доктрини, і воно буде проведене тільки там, де це виправдується самим життям. Рівночасно буде дана ініціатива для господарської відбудови індивідуальній, людині, очевидно, в межах законів держави, бо треба усунути теперішню наскрізь колоніальну систему подарки в Україні, що організована тепер під кутом експлуатації Москвою, вся перерібна індустрія знаходиться в Росії, всі важливіші комунікаційні лінії сполук ведуть на північ, до Москви. Все те мусить бути радикально змінене і тут для самодіяльності й самоуправи велике поле до попису. Таким способом деколективізація сільського господарства є центральним питанням. Приватна власність на землю хлібороба в межах мінімум і максимум — є вже тепер революційним гаслом боротьби! Геть з колгоспами! — це гасло сьогоднішньої боротьби пов'язує програму-дію з програмою-змістом.

Звідси й відповідні висновки в нашій програмі боротьби в переходовому етапі в усій стратегії революції взагалі. На питання влади й організації кладеться центральний наголос. Влада власної нації на власній землі — це передумова свободи і справедливості та їхнього здійснення. Як без армії немає перемоги над ворогом, так без влади немає ні землі, ні фабрики! Культ армії і культ влади — центральні елементи всякого власнопідметного самостановлення!

В питанні стратегії революції IV. Великий Збір підкреслює нетаповість, але одночасовість соці-

яльної й національної революції, як теж духову однорідність провідного кадру революції. Збройне повстання й синхронізовані координовані національні революції поневолених народів стають альтернативою до атомової війни і тим самим найпевнішим шляхом до визволення. Звідси велику вагу має концепція АБН-у.

В усіх Постановах видно оригінальність розв'язки змісту нашої ідейно-програмової проблематики, що відповідає прагненням народу і гарантує передовість нашої програми і стратегії боротьби в цю епоху термоядерного й ідеологічного змагу.

Центральною тенденцією, що проходить через усі наші постанови, є намагання розгадати рідні українські первні, що впливають з душі нації та вестимуть її до світлого майбутнього.

IV ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ

На весні ц. р. відбулися IV-й Великий Збір Організації Українських Націоналістів і VII-ма Конференція Закордонних Частин ОУН.

Великий Збір — найвищий законодавчий орган ОУН, що суверенно вирішує всі питання, пов'язані з ідеологією, програмою, політичною концепцією, стратегією і взагалі дією Організації Українських Націоналістів.

IV-ий Великий Збір ОУН зосередив свою увагу головню на аналізі стану національно-визвольної боротьби в Україні та в цілій російській імперії, устійнив політичні засади і завдання ОУН на теперішньому етапі, а також у період революційного зриву і на початковому етапі відновлення та закріплення Української держави.

Ствердивши, що єдиноправильним шляхом, який веде до здобуття Української держави, є національно-визвольна революція, —

IV-ий Великий Збір ОУН наголосив необхідність поширити і скріпити безпосередню визвольну боротьбу проти московсько-більшевицьких окупантів.

Зробивши висновки з дотеперішньої, позначеної великими жертвами, багатогранної національно-визвольної боротьби Організації Українських Націоналістів, як і цілого українського народу, за визволення України, IV-ий Великий Збір ОУН ствердив, що революційно-визвольна боротьба українського народу розгортається і прибирає на силі.

Одночасно відзначив, що ідеї розвалу російської тюрми народів перемагають, здобувають все більше зрозуміння у цілому світі та мобілізують до боротьби з російським імперіялізмом і комунізмом активних борців як серед поневолених або загрожених Москвою народів, так і серед народів цілого вільного світу. Таке розгортання і зміцнення фронту проти російського імперіялізму й комунізму у світовій opinio — це перш за все безпосередній наслідок визвольної боротьби в Україні та наполегливої акції ОУН і АБН, що — зайнявши безкомпромісове становище проти ворога і противників української самостійності й державності — успішно популяризують концепцію розвалу російської імперії та відновлення на її руїнах Української Самостійної Соборної Держави, а також і національних держав інших народів, завойованих і поневолених імперіалістичною Москвою.

IV-ий Великий Збір ОУН із задоволенням стверджує, що вірна ідеям Української Самостійної Соборної Держави українська еміграція активно підтримує визвольну-революційну боротьбу ОУН і таким чином іде разом з українським народом у спільному визвольному поході.

IV-ий Збір ОУН, взявши до уваги довголітній досвід і розвиток націоналістичної думки від III-го Надзвичайного Великого Збору ОУН, що відбувся у важких умовах другої світової війни, коли ОУН мусіла вести двофронтову війну проти німецького і російського окупантів, — відповідно оформив ідеологічний комплекс українського націоналізму, оновив програму, підтвердив дотеперішню концеп-

цію визвольної зовнішньої політики АБН, перевірив форми і методи, що їх найдоцільніше застосовувати на теперішньому етапі визвольної-революційної боротьби українського народу.

В центрі уваги IV-го Великого Збору ОУН були постанови, що стосуються, між іншим, до:

— питання стратегії і тактики національно-визвольної революції проти російського імперіялізму, що сьогодні виступає в новому, комуністичному одязі;

— визначення напрямних визвольної внутрішньої і зовнішньої політики, що має впливати з головної концепції відновлення суверенних національних держав усіх поневолених Росією народів, з концепції власних сил у співдії зі світовим антиросійським і антикомуністичним фронтом;

— ідеологічних засад, що ґрунтуються на християнсько-національному світогляді, націю уважають за найвищу форму людської спільноти, а національні держави — за найдосконалішу форму буття і організації нації, в якій забезпечений всебічний розвиток людини і народу;

— складення проекту державної програми, основою якої є суверенітет нації, народоправство, співпраця держави і Церкви, приватна власність, справедливий соціальний і господарський лад, вільний всебічний розвиток життя українського народу.

IV-ий Великий Збір ОУН присвятив особливу увагу й українській молоді, як на Батьківщині, так і на чужині, уточнив засоби і методи її всебічної мобілізації до боротьби за визволення України.

Проаналізувавши сучасні форми наступу російського імперіялізму й шовінізму на український народ, зокрема методи боротьби КГБ проти визвольного-революційного руху, IV-ий Великий Збір ОУН накреслив і відповідні шляхи протидії ворогові й на тому відтинку.

IV-ий Великий Збір ОУН схвалив оновлений Устрій ОУН, обрав на голову Проводу ОУН Ярослава Стецька, останнього члена Бюро Проводу ОУН, обраного в Україні 1945 року, а також вибрав визначену Устроєм ОУН кількість членів Проводу та інших керівних органів.

Згідно з рішенням IV-го Великого Збору, Закордонні Частини ОУН є лише територіальною одиницею ОУН, без окремого правно-організаційного статусу і підчинені безпосередньо Проводові ОУН.

Схвалені IV-им Великим Збором ОУН ідеологічні й програмові постанови включають у собі здобутки теоретичного осмислення підставових елементів українського націоналізму, як напрямні для практичного здійснювання основних постулатів політики і стратегії українського визвольного руху на сучаснім етапі.

ПОСТАНОВИ 6-ОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ЗЧ ОУН ПРО ПІДСТАВИ ДЛЯ СКЛИКАННЯ ВЕЛИКОГО ЗБОРУ

6. Конференція ЗЧ ОУН, розглянувши спільне внесення Проводу ЗЧ ОУН і члена Бюро Проводу ОУН Ярослава Стецька в цій справі, і проаналізувавши правовий стан в ОУН, — прийняла наступні постанови:

1. Визнала правосильними для ОУН всі ті постанови і вирішення керівних органів ОУН на УЗ, які мали місце до часу смерти Провідника Р. Шухевича і ліквідації ворогом частини очолюваного ним Проводу ОУН.

2. Відкинула як незаконні і визнала незобов'язуваними для ОУН:

а) Зміни стосовно структури й обсади керівництва ОУН та стосовно коментувань ідейно-політичних позицій ОУН, які заіснували після ліквідаційних і провокативних акцій КГБ на Україні, звернених проти керівних органів ОУН у роках 1950-1954;

б) зв'язані з тими змінами спроби перебудов і впровадження нових структуральних засад в закордонних органах ОУН в тих самих роках.

3. Конференція рекомендує черговому Великому Зборі взяти ці обидві постанови під поновний розгляд і затвердження.

4. Конференція вважає за вистачальну основу для скликання IV. Великого Збору:

а) Кількакратну ініціативу Провідника ОУН Степана Бандери з різних років;

б) тодішнє і теперішнє позитивнє становище останнього члена Бюра Проводу ОУН, Я. Стецька, до справи скликання ІV. ВЗбору, що підкріплює і продовжує цю ініціативу Ст. Бандери;

в) позитивнє становище до скликання ІV. ВЗбору Проводу ЗЧ ОУН і Головної Ради ЗЧ ОУН.

5. Шоста Конференція ЗЧ ОУН, як найвищий форум тієї частини ОУН, що перебуває в вільних умовах, стверджує від себе потребу скликати в швидкому часі черговий ВЗбір ОУН і ухвалює скликати до одного року ІV. ВЗбір ОУН.

6. Покликає Конгресову Комісію, складену з останнього члена Бюра Проводу ОУН Я. Стецька, новообраного Проводу ЗЧ ОУН та з учасників попередніх ВЗборів для підготовки і для скликання через Провід ЗЧ ОУН 4. ВЗбору ОУН та надає Комісії спільно з Проводом ЗЧ ОУН право доповнювати її склад особами, які потрібні для розгорнення роботи цієї Комісії.

7. В склад Конгресової Комісії вибирає з-поміж учасників попередніх Великих Зборів ОУН (слідую перелік 8 обраних осіб).

8. Рекомендує ВЗборові ОУН приймати рішення не тимчасового значення для всієї ОУН, також у тому випадку, коли б на нього не змогли прибути на час делегати з Українських Земель.

9. Беручи до уваги значення безперервної боротьби українського народу на Рідних Землях за незалежність, 6. Конференція вважає, що всім головним справам, які мають місце в Україні, слід присвятити виїняткову пильність та особливу увагу.

10. З метою добитися успішної реалізації завдань

ЗЧ ОУН по лінії досліджень положення в Україні, характеру і стану боротьби на Рідних Землях, треба зміцнити роботу щодо справ документації, залучити в умовах нашої дійсности кращі сили та дати ініціативу для вирошення фахівців того діла.

11. (Ця точка стосується планування методів і форм цієї ділянки роботи).

ПОРЯДОК НАРАД ІV ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОУН

1. Відкриття — член Бюра Проводу ОУН і голова Підготовчої Комісії — З. Карбович в асисті Залужного і Немирича. З'ясування правних основ скликання ІV Великого Збору — Холодний. Прийняття до відома з'ясувань.
2. Вибір Президії (предсідника, 4-ох заступників і двох секретарів).
3. Прийняття порядку нарад.
4. Вибір Комісій: 1) Ідеологія, становище в Україні і в ССРСР, 2) Стратегія революції, перехідний етап, Програма, 3) Внутрішня політика, 4) Устрій ОУН, Правильник нарад ВЗ, 5) Зовнішня політика, 6) Завдання ОУН, актуальні резолюції, 7) Інформативно-пропагандивна, Звернення, 8) Юнацтво і Молодь, 9) Фінансово-господарські справи, 10) Служба безпеки, 11) Верифікаційна, 12) Номінаційна, 13) Головна.
5. Політичне звідомлення з дії і боротьби ОУН за час від ІІІ. Надзвичайного Великого Збору ОУН — З. Карбович.
6. Революційні процеси в Україні — О. Дніпровий.
7. Міжнародне становище України і завдання зовнішньо-політичні — Н. Катрин.

8. Дискусія.
9. Генеральні лінії програми і революційно-визвольної стратегії — З. Карбович.
10. Завдання ОУН в Україні під сучасну пору — С. Залужний.
11. Завдання ОУН за кордоном — Н. Немирич.
12. Наступ ворога і наша протидія — С. Пластун.
13. Дискусія.
14. Праці Комісій.
15. Звіт Верифікаційної Комісії.
16. Звідомлення Комісій.
Дискусія над проектами Комісій.
17. Прийняття Постанов, Резолюцій, Звернень.
18. Вибір властей ОУН.
19. Привітання від ІV Великого Збору ОУН.
20. Присяга Голови Проводу ОУН.
21. Слово Голови Проводу ОУН.
22. Поклін Поляглим Героям
23. Різне
24. Закриття.

МОЛИТВА ПІД ЧАС ВІДКРИТТЯ ІV ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОУН

Всемогучий і Великий Боже! Ти, що перед віками покликав до життя Український нарід і у Свemu Провидінні казав йому жити на грані двох світів — Європи і Азії. Ти, що дав йому в посідання найкращу, молоком і медом текучу землю. Ти, що влив у серця українського народу безмежну любов до волі і правди. Ти, що призначив Україні спеціальну місію-післаництво — бути авангардом у боротьбі за свободу народів. Ти, що вибрав з цього

народу найкращого з найкращих синів України полковника Євгена Коновальця, який 39 літ тому на І-му Великому Зборі ОУН створив Організацію Українських Націоналістів...

І оце в 30-ті роковини його смерті, коли віддаємо і свій глибокий поклін світлій пам'яті Симона Петлюри, голови Української держави, що також загинув з рук Москви, благаємо Тебе, Господи, благослови оцей ІV-ий Великий Збір Організації Українських Націоналістів і допоможи вибрати Провід, що матиме мудрість Соломона, а силу — Самсона, який став би нашим Мойсеєм і вивів український народ з дому неволі, запровадив його до Обіцяної землі — Українського Ханаану!

Благослови, Боже, всіх учасників цього Великого Збору, щоб ми, вдивляючись у цей Хрест святий, що на стіні, який є символом перемоги, в цей Тризуб золотий, що є знам'ям Української держави, в цю нашу емблему з трьома буквами «ОУН», що такі дорогі нашому серцю, в ці портрети націоналістичної Трійці — Коновальця, Шухевича, Бандери, — пішли з їхнього духу печаттю в мандрівку століть... Щоб ми, задивлені в ці символи, провели Великий Збір у святковому настрою, з глибокою серйозністю і відповідальністю перед тисячами наших друзів, замучених у Бригідках, Березі, Авшвіці, Сибірі й Колимі, поляглих на полі слави в рядах ОУН, УПА, Похідних Груп, як і перед тими, що тепер страждають у лабетах червоної Москви...

Так, допоможи нам, Боже, і Ти, Пресвята Мати, завершити Велике діло багатьох українських поколінь. Амінь.

о. Н. Багатир

СЛОВО ЯРОСЛАВА СТЕЦЬКА НА ВІДКРИТТІ ІV ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОУН

Як член Бюра Проводу ОУН, очолюваного сл. п. Провідником Степаном Бандерою, відкриваю ІV Великий Збір ОУН.

Двадцять п'ять років ділить нас від історичної події того типу в житті нашої Організації, шлях боротьби якої був устелений терням і лавровими вінками, величезними досягненнями й не меншими жертвами. Цей період знаменують великі дороговкази для всієї української нації, для уярмлених націй і, може, для всього волелюбного людства.

Відкриваю цей Збір у важкий на чужині час, але надійніший в Україні, коли мова про скріплення боротьби й перемогу ідей українського націоналізму, за які полягли найкращі з-поміж нас.

З прикрістю стверджую, що цей Великий Збір не міг відбутися на Рідних Землях.

На протязі цих 25-ох років від ІІІ Великого Збору ОУН, Організація Українських Націоналістів (ОУН), як політичне рам'я нації у революційно-визвольній боротьбі, Українська Повстанська Армія (УПА), як збройне рам'я народу, Українська Головна Визвольна Рада (УГВР), як державно-революційний орган, протиставний агентурним псевдо-державним інституціям УССР, колонії Росії, — зазнали переважних втрат.

Вшануймо ж тих, які полягли за нашу велику справу (учасники встають). Полягли на полі слави або закатовані ворогом тисячі членів ОУН, тисячі борців, УПА, члени УГВР.

Найвизначніші провідні члени ОУН і командири УПА відходять від нас, убиті диким наїзником. Гинуть смертю героїв:

Провідник Організації Українських Націоналістів Степан Бандера,

Голова Проводу ОУН, Головний Командир УПА і голова Генерального Секретаріату УГВР — генерал Роман Шухевич-Тур-Лозовський-Чупринка, члени Бюра Проводу ОУН — Маївський і Волошин, голова Першої Конференції Поневолених Народів і Збору УГВР, члени Проводу ОУН — Мирон-Орлик, Турковський, Старух, Арсенич, члени Проводу ОУН і члени УГВР — Полтава і Горновий, члени Проводу ОУН — шеф Головного Штабу УПА ген. Грицай-Перебийніс, шеф Головного Штабу УПА — полк. Гасин-Лицар, командир УПА-Захід — полк. Шелест, героїчні члени ОУН — подруги Зенка Левицька, Світляна, Степова, Галина Стельмах, командири УПА — Ясень, Саблок, Грегит-Різун, Коник, Хрін та багато інших, а не так давно і хоробрий борець — Олійник.

І, зокрема, на полі слави гине президент УГВР, що символізував, очолюючи УГВР, підпільну українську державу — член УГВР Позичанюк та безчисленна кількість інших борців з лав ОУН-УПА, що загинули смертю хоробрих за Суверенну Соборну Українську Державу і розвал російської імперії на суверенні національні держави усіх уярмлених націй.

Вшануймо ж окремо, у тридцятиріччя з дня його героїської смерті, славу пам'ять основоположника ОУН Євгена Коновальця і віддаймо поклін

світлим тіням Голови Української держави, що згинув також з рук Москви, Головного Отамана Симона Петлюри, ім'я якого стало бойовим гаслом у протиросійській визвольній боротьбі української нації.

Проте ж загарбник не досягнув своєї мети. І найважчі втрати, включно з геройською смертю Провідника Степана Бандери і Головнокомандувача збройних сил України Романа Шухевича, не зламали нашої революційно-визвольної боротьби. Але було б помилкою думати, що ці жертви не послабили нашої боротьби. Бандера і Шухевич — це незаступні втрати. Смерть Провідника ОУН і Головнокомандувача УПА пригнобила й широкі кола народу, бо не стало не лише двох незламних характером революціонерів, а й високої якості керманців революційно-визвольної боротьби нації. Очевидно, на довшу мету натуга боротьби, яка морально скріплюється на жертвах, завдяки молодому поколінню знову зростає. Проте кожний такий ворожий удар на довший час залишає великі шкоди, які спільним зусиллям революційного активу треба усунути.

Відповідальність за долю Організації і всієї революційно-визвольної боротьби з ще більшою натугою перекладається на революційний актив, на націоналістичні революційні кадри. І завзяття помстити смерть великих лицарів на московських займанцях кріпшає.

Нова генерація України, що виростає органічно, як дух від духу, кров від крові поляглих борців, продовжує боротьбу за ті самі ідеали, що їх покладено в основу революційної ОУН.

Ідеї і революційно-визвольна концепція ОУН знаходять своїх переємників серед молодого покоління, яке сьогодні стає під прапори ОУН в Україні. ОУН живе, діє ще з більшою інтенсивністю, охоплюючи все багатогранне життя — боротьбу нації.

Величезна наша відповідальність супроти активу революційної ОУН в Україні та революційних елементів української нації взагалі, які під прапорами ідей ОУН нестримно й безстрашно маршують у боротьбі проти російських агресорів.

IV Великий Збір ОУН мусить стати на висоті свого завдання й висунути такі ідейно-політичні, програмові й стратегічні проєкції, які посунули б уперед нашу націоналістичну думку, поглибили б революційно-визвольну концепцію боротьби й дали б дальші всебічні дороговкази кадрам нації.

Збір мусить стати понад злободенні справи, щоб вирішувати всі питання передусім з точки зору боротьби, яка йде в Україні та в усій російській імперії, згідно з духом концепції АБН. Мусить визначити дороговкази, що мають залишитися як напрямні боротьби на найближчі роки, а також генеральну настанову дії українців на чужині, в тому й зовнішньо-політичної і, зокрема, фронту боротьби й тут, на еміграції.

Мусимо в майбутньому зосередити нашу увагу на справі, що головні з погляду революційно-визвольної боротьби, мусимо бути завжди свідомі щодо ієрархії вартостей і завдань, наголосивши передусім у дії і боротьбі те, чого ніхто поза революційною ОУН зробити неспроможний.

Без догматичної віри у свої правди, як правди абсолютні, немає нашої перемоги. В обличчі страшної диявольської наступальної сили ворога з термоядерною зброєю, нарід зокрема молодь, можуть повести за собою тільки ті, які вірять у наш Київ, як центр благородних ідей, у св. Софію, в геройський і нескорений наш нарід, які полум'яно ненавидять Росію, як уосіблення зла.

Необхідно, щоб у наших кадрах на чужині стався великий зворот — обличчям до України, щоб наша увага була спрямована на протиросійський і протикомуністичний фронт в універсальному розмірі, на акцентування передусім ідеального в житті, на мобілізацію молодого покоління й нашого Юнацтва, на скріплення революційних дій зокрема, на наголошування воюючого християнства також проти всіх декадентських намісток християнства, включно з його сучасним варіантом деяких ватиканських кіл.

Націоналісти й націоналістки! Коли II Великий Збір ОУН, накреслюючи нові напрямні революційної дії в час удару двох найжорстокіших тоталітарних імперіялізмів усіх часів, висунув найбільш революційне і справедливе гасло нашої доби: «Свобода народам, свобода людині», то сьогодні, незмінно зберігаючи його, висуваємо чергове гасло на стяги нашої боротьби, теж не менш революційне, гасло Воюючої України, гасло універсальної протиросійської і протикомуністичної національної боротьби: «Київ проти Москви!» Київ і Москва — два протиставні світи: світ добра, правди, справедли-

вості, волі, віри в Бога — проти світу зла, брехні, кривди, тиранії й воюючого безбожництва.

Проти російської нації — агресора й загарбника — стала у смертельному змагу, на життя і смерть, українська нація!

Україна захищає національний принцип організації світу, суверенність нації, людину як Богоподібну істоту, соціальну справедливість. Проти цих принципів стоїть сьогодні російська нація, тому й проти неї, а не лише проти російського імперіялізму, йде наша боротьба.

Якщо за руїницькими й самовбивчими для волелюбного світу ідеями Москви стає немала частина, напр., західного суспільства, не вбачаючи атракційного центру своїх прагнень у своїх прадідних столицях, а в Москві, то чому за благородні, спасенні для світу, національні, людські, християнські, ширше — релігійні ідеї Києва, не може стати молоде покоління еміграції, як і велика частина шляхетного людства?!

Нам треба зрозуміти і здійснити те велике післанняцтво нашої столиці, післанняцтво й призначення України сучасної епохи: безкомпромісової боротьби проти Росії. Бо це не тільки боротьба політична, а й боротьба двох культур, двох світоглядів, двох уявлень життя.

Націоналісти й націоналістки!

У теперішньому моменті не забуваймо про великі жертви нашої Організації і нації, про їх заповіт, переданий нам: безкомпромісова боротьба проти всіх ворогів України!

Я бажаю нам усім, щоб наші наради й рішення були згідні з духом і зрозумінням великої місії нашої нації, а тим самим і нашої Організації.

Апелюючи до нашої спільної відповідальності за майбутнє, вважаю IV Великий Збір відкритим.

ПРИВІТИ, СХВАЛЕНІ IV ВЕЛИКИМ ЗБОРОМ ОУН

IV Великий Збір ОУН вітає Український Нарід у його надлюдській боротьбі за свої права, а зокрема українську молодь на Рідних Землях та всіх закутках російської імперії, молодь, яка є передовою когортою у боротьбі за визволення України й дає такі приклади героїства, що вони перевищують античні акти хоробрости й самопожертви.

Вітає бійців ОУН і УПА, всього революційного підпілля, які продовжують визвольну боротьбу України, пригадуючи нації, що наше «співіснування» з ворогом — Москвою — почалося на полі бою й на полі бою закінчиться;

вітає всіх синів і доньок України, яким є свята девіза — воля й незалежність нації, воля і права людини;

клонить голови та вітає українських патріотів — в'язнів тюрем і концтаборів;

клонить голови перед підпільними Українськими Церквами, їх мучениками й борцями за перемогу Христової Правди;

вітає та висловлює свою солідарність з українськими творцями культурних цінностей, які безстрашно, ціною терпінь і знущань над ними ро-

сійських шовіністів, ціною власної свободи й життя збагачують скарбницю української культури.

IV Великий Збір ОУН вітає й пересилає вислови незмінної пошани Верховному Архiepіскопові Блаженнішому Йосифові Сліпому — Митрополитові-Ісповідникові, що, не зважаючи на 18-літнє ув'язнення у російських тюрмах і концтаборах, залишився вірним Христовій Церкві й Україні, ставши світочем цілого християнства;

вітає й пересилає вислови незмінної пошани Блаженнішому Ніканорові, Митрополитові страдальної Української Автокефальної Православної Церкви, мученики-герої архипастирі й священослужителі якої не схилили чола перед російським безбожництвом і не скорилися російській цезаропапистичній православній церкві, що є інструментом російського загарбництва й воюючого безбожництва та льояльно служить владі безбожників;

вітає всіх Священослужителів підпільних Української Автокефальної Православної і Української Греко-Католицької Церков в Україні та всіх воюючих християн, без різниці конфесії;

вітає Ієрархів наших Церков на чужині.

VI Великий Збір ОУН вітає членів ОУН і УПА, що караються в тюрмах і концтаборах в Україні й поза Україною;

вітає всіх безкомпромісових борців за державно-політичну незалежність України, за розвал російської тюрми народів, не зважаючи на те, чи вони в рядах ОУН чи поза нею борються за скинення російського ярма і знищення російського способу життя в Україні.

IV Великий Збір ОУН вітає й висловлює свою солідарність з національно-визвольною боротьбою всіх уярмлених російським імперіялізмом і комунізмом народів, зокрема дружньо вітає — з нагоди 25-ої річниці створення Антибільшевицького Блоку Народів — об'єднані в ньому національно-визвольні організації, як найпевніших союзників України в її визвольній боротьбі; запевняє їх, що керована й організована Організацією Українських Націоналістів боротьба України не буде припинена доти, доки не лише Україна, а й усі уярмлені в російській сфері панування народи не повернуть свою державно-національну незалежність, доки не буде розвалена російська імперія усіх барв.

IV Великий Збір ОУН щиро вітає й пересилає свої найкращі побажання — здоров'я і ще многих літ у незмінній творчості для добра українській нації й поглиблювання змісту українського націоналізму — найвидатнішому ідеологові українського націоналізму й політичному мислителю д-рові Дмитрові Донцову. Історична заслуга д-ра Дмитра Донцова не менша також у чіткому, ясному розмежуванні світу ідей України від Росії та в бойовому самоствердженні української правди.

Великий Збір шле своє сердечне привітання й вислови глибокої пошани Високодостойній дружині основоположника ОУН і її першого Провідника полк. Євгена Коновальця — пані Ользі Коновалець.

Великий Збір сердечно вітає і шле свій поклін Високодостойній дружині Провідника ОУН Степана Бандери, що став прапором сучасної революцій-

но-визвольної боротьби української нації, — пані Славі Бандері.

Великий Збір клонить голову перед страдництвом Високодостойної дружини Головнокомандуючого Збройних Сил України, УПА, ген. Романа Шухевича-Чупринки — пані Наталії Шухевич.

Поклін Поляглим Борцям

IV Великий Збір ОУН клонить голови перед світлою пам'яттю Голови Української держави С. Петлюри і Провідників Української Національної Революції, перед сл. п. полк. Євгеном Коновальцем, Степаном Бандерою і Головнокомандувачем УПА ген. Тарасом Чупринкою-Шухевичем, як теж перед незліченною кількістю націоналістів-революціонерів, що впали в нерівному бою з наїзниками.

Смерть найкращих із найкращих, смерть на полі бою безстрашних борців за Українську Самостійну Соборну Державу — постійно мобілізуватиме членів Організації Українських Націоналістів та всіх українських патріотів до дальшої боротьби за здійснення найвищої Ідеї Нації, для якої віддали своє життя Герої.

ОУН ніколи не забуде, що ті незрівняні керівники визвольної-революційної боротьби С. Петлюра, Євген Коновалець, Степан Бандера і Тарас Чупринка-Шухевич — впали з рук російських злочинців-убивців.

Тому Організація Українських Націоналістів ніколи не припинить заходів, щоб нікчемних убивців поставити перед суд волелюбного українського народу, який вимірить їм заслужену кару.

Гасло: «Київ проти Москви!»

IV Великий Збір ОУН незмінно підтримує висунене II Великим Збором ОУН, а потім закріплене на III Великому Зборі ОУН, найсправедливіше гасло нашої доби: «Свобода народам — свобода людині!» —

та схвалює чергове гасло, яке віддзеркалює довікову боротьбу України за її Правду: «Київ проти Москви!»

ЗВЕРНЕННЯ IV ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОУН

До Українського Народу

Український Народє!

Сучасна доба матиме виїняткове історичне значення. Розвиток світу йде по лінії повного й неминучого розвалу колоніальних імперій. Ідеї націй жити власним самостійним життям у незалежних державах тріумфально перемагають. Розлітаються колоніальні потуги, а самостійними стають навіть відсталі цивілізаційно, культурно й економічно країни.

Російські імперіялісти судорожно намагаються гальмувати цей історичний розвиток подій і вживають найжорстокіших метод поневолювання, але українського народу не зламали й не упокорили ні терор, ні насильство московських окупантів, що поводяться в Україні не інакше, як гітлерівські «юберменші». Моральної сили додає нашому народові свідомість, що він захищає святу правду. Палка любов до Батьківщини, що за її славу і волю проливали кров її найкращі сини і доньки впродовж цілої історії, ненависть до окупантів, почут-

тя духової вишости над північними варварами — сповняють серця українських патріотів.

Київ — символ добра, правди і волі

Наш святий Київ — це носій християнських правд, уосіблення і символ добрих сил світу, оборонець прав людини і нації, пробойовик героїчного гуманізму, віри в Бога, захистник справедливості і правди, творчих традицій і морального вдосконалювання людини. Цими етичними, культурними, релігійними і суспільними вартостями Київ протиставиться варварській Москві, центрові тиранії, рабства, зла і безбожництва.

Україна, що високо несе закривавлений прапор свободи, що кладе незліченні жертви, оця тисячолітня Україна, є постійно предметом атаки Росії та всіх темних сил світу. Але ніщо не в силі зламати її волі жити самостійним, державним життям, ніщо не згасить бажання українського народу змести з нашої землі тих, що знущаються над ним, топчуть та ганьблять його святощі, нищать історичні пам'ятки, збезчещують усе нам найдорожче й найсвятіше.

Даремно глумиться, розорює та ганьбить могили українських Героїв російський шовініст. Вогонь образи, що палить душі українських патріотів за святотатства москалів, ще більше увидатнює славу історію непокірної України.

Українська княжа держава була рівноправним партнером найбільших держав тогочасного світу. Київ — культурний і політичний центр України — був широко відомий у світі. Козацька держава, на-

ше запорізьке лицарство збуджувало подив і пошану в тодішніх великодержав. Державний устрій України, устрій народоправства та глибокої пошани до людини, на сторіччя випередив західню демократію. Духове зростання українського народу, навіть після знищення Москвою нашої держави, було таке буйне, що московські завойовники неспроможні були здушити його навіть заборонами друкувати українські книжки (декрет Валуєва). Мов сарана, насунули на нашу землю московські чиновники і колоністи, щоб надати Україні характер «южної Росії».

Нескорена Україна

Усе це було даремне! Голос Шевченка: «Вставайте, кайдани порвіте і вражою, злою кров'ю волю окропіте!» — почула вся Україна. Перша світова війна дала нагоду українському народові збройно виступити за свою владу, за свою державу; 22 січня 1918 р. він проголосив відновлення своєї самостійности і державности, а рік пізніше — соборність усіх своїх земель і злуку в єдину Українську Народну Республіку. Для України це був початок вільного життя, але для Москви це означало кінець її імперії. Тому московські банди Леніна-Муравйова посунули на Україну, тому російські шовіністи придумали для обдурення українського народу т. зв. УСССР і настановили в Харкові своїх губернаторів, називаючи їх «урядом» нашої скривавленої Батьківщини. Так звана УСССР — це ніяка українська держава, це колонія Росії.

Довгі роки війни і боротьби проти Москви й на

інших фронтах доказали, що український народ в обороні своєї держави не вагається скласти найбільших жертв крові своїх найкращих синів.

Збройно переможений, частинно обдурений брехливими гаслами інтернаціоналізму, за якими приховався загарбницький дух москалів, український народ не упокорився і в страшні роки большевицької окупації. Повстанська боротьба під прапорами Симона Петлюри, таємні організації українських патріотів: Центральний Український Повстанський Комітет (ЦУПКОМ), Братство Українських Державників (БУД), Спілка Визволення України (СВУ), Спілка Української Молоді (СУМ), Український Національний Центр (УНЦ), Українська Військова Організація (УВО), організований спротив насильній колективізації, — це були вияви дальших змагань нашого народу. Тюрми ЧеКа, ГПУ, НКВД і КГБ, концтабори смерти, дикі пустелі Азії заповнилися українськими в'язнями, сотнями тисяч українських патріотів.

Проте, цей неймовірний терор не зламав духу українського народу. Глум і наруга російських наїзників над Україною будили до дії і боротьби всіх українських патріотів. На Українських Землях зродилась між двома світовими війнами нова велика революційна сила: Організація Українських Націоналістів, що зростала і кріпшала спершу під кермою сл. пам. полк. Євгена Коновальця, а пізніше — сл. п. Степана Бандери. Мета її — Самостійна Соборна Українська Держава. Шлях — національна революція. Її члени кидалися у вир боротьби і ні шибениці, ні тюрми, ні переслідування

не могли сповільнити її росту. Творця її, полк. Євгена Коновальця, Москва вбила в підступному атентаті 1938 року в Роттердамі так, як 12 років раніше убила в Парижі Головного Отамана Симона Петлюру, Голову Української держави.

Проголошення в 1939 р. самостійности Срібної Землі — Карпатської України, геройська оборона її нашим вояцтвом — Карпатською Січчю, пригадали цілому світові, що український народ прагне волі і добивається своєї держави за всяких умов.

Зудар двох імперіялізмів — німецько і російського в другій світовій війні — використав український народ, проголосивши за почином ОУН 30 червня 1941 року у Львові відновлення Української держави. Німецько-гітлерівські окупанти вярештували і кинули у тюрми та концтабори голову і членів Українського Державного Правління, Провідника ОУН і тисячі українських націоналістів. Проте, не вдалося німцям згасити палкого бажання українського народу жити самостійно. Незабаром розгоряються бої проти німецьких і проти російських окупантів. Ці бої ведуть групи підпільників ОУН, а від жовтня 1942 року Українська Повстанська Армія (УПА), вкрита славою збройна сила Воюючої України, на чолі якої став уже за життя легендарний ген. Тарас Чупринка-Шухевич. Українська Повстанська Армія виявила такий героїзм і таку моральну незламність, що вже після закінчення другої світової війни, в травні 1947 р., СССР, Польща і ЧССР підписали договір, щоб спільними силами знищити українських повстанців.

Терор ворога

На Українських Землях панують далі московські імперіялісти, шаліє індивідуальний і масовий терор супроти українського населення. Русифікація, грабіжницька експлуатація цієї найбагатшої колонії Росії продовжується. Масові вивози української молоді в Сибір на розбудову індустрії мають за мету послабити біологічний і бойово-революційний потенціал українського народу. Знаючи, що глибока християнська віра дає українцям велику моральну силу протиставитися наступові Москви, російські большевики знищили, — після ліквідації Української Автокефальної Православної Церкви, — і Українську Католицьку Церкву, виславши і повбивавши тисячі вірних, священників і ієрархів, загнавши обі наші Церкви в катакомби.

Московські варвари руйнують могили наших героїв, палять наші історичні архіви, глузують з української мови, силою запроваджують російську. Преса в Україні — це інструмент окупанта, що служить для славословія окупантів, підбатожування закованих і обманювання народу. Письменників і поетів, які відважуються виступити із словом правди, переслідують, в'язнять, замикають у божевільнях.

На українську еміграцію Москва веде безперервний наступ, намагаючись розкласти її зсередини. 1959 року газовою пістолем московський агент відібрав життя Провідникові революційної ОУН Степанові Бандері. Це, як і попередні скритовбивства керівників визвольної боротьби України, мало на

меті розбити ряди українських націоналістів-революціонерів.

Боротьба триває

Але сподівання Москви не здійснилися. Український народ в Україні далі продовжує змагання, а патріотична еміграція далі працює для допомоги Воюючій Україні. Зник уже страх у душах українців, що його сіяли окупанти, вже не лякають їх ні тюрми, ні табори смерти Воркути, Явасу, Норильська, Кінгірі. Українці мужньо заявляють у вічі катам: Україна хоче самостійності! Московський колоніалізм, це такий самий злочинний пережиток, як усі інші колоніалізми!

У поході до державної незалежності не зупинити російським шовіністам української нації. До ідейного бою з Москвою стало молоде покоління. Його устами кличе український народ: Геть із варварами, «юберменшами», русифікаторами! Геть з російськими наїзниками!

Найкращих українських професіоналів і мистців забирає Москва з України і примушує їх працювати для російської імперії. А на нашу землю шле російських шовіністів-колонізаторів, що творять окупаційний апарат і панівну верству. Ця злочинна акція довела до того, що в Україні живе тепер 8 мільйонів москалів. Ворог глузує з домагань українців, що покликаються на «права», нібито забезпечені конституцією УССР. Советські слідчі судді заявляють українським політичним в'язням, що ці «права» тільки для закордону.

Український Народе!

Організація Українських Націоналістів, не зважаючи на всі жертви, уже близько 40 років веде визвольну боротьбу, несе прапор української національної революції.

Українські націоналісти-революціонери, що їх так боїться Москва, діють всюди, по селах і містах України. У тюрмах і на засланнях вони своєю невгнутою поставою підтримують духово в'язнів, у таборах смерти, розкинутих по всій імперії, вони є орієнтиром політичних змагань для сотень тисяч невільників. Усіма способами вони борються за волю й владу українського народу, за добро української людини. Боряться під гаслом, яке перемагає в усьому світі: «Свобода народам, свобода людині!»

Боротьба України проти імперіалістичної Росії — це боротьба двох протиставлених світів, двох культур, двох світоглядів, двох духовостей. Київ і Свята Софія — символи християнського розуміння життя, символи культури і свободи. Москва і Кремль — символ гніту, рабства й безбожництва.

Київ проти Москви! — це гасло, під яким ведеться ідейний бій, що в ньому українському народові призначено перемогти сили зла.

Українські націоналісти-революціонери висунули ідею спільного фронту поневолених народів під час героїських боїв УПА — для знищення німецької та російської імперій і розподілу їх на самостійні національні держави. Тепер поруч революційної ОУН, ця ідея присвічує Антибольшевицькому Бльокові Народів (АБН), який творить в усьому світі протимосковський і протикомуністичний фронт!

Розвал російської імперії — гарантує справедливий мир

Передусім, завдяки боротьбі на Рідних Землях і завдяки діяльності української еміграції, що відгукується на кожний прояв боротьби в Україні наша Батьківщина має у світі багато друзів, які знають, що ворогом число 1 усього людства є московський імперіялізм. Вони знають, що розвал російської тюрми народів принесе світові тривалий мир і безпеку.

Грізний час, у якому живемо, вимагає найбільших жертв. Тому ОУН закликає всі вільні народи світу до активної боротьби з російськими імперіялістами і шовіністами всіх кольорів.

На зміну КПСС уже готуються втримувати російську тюрму народів всілякі білогвардійські організації.

Як КПСС на терені цілої імперії скріплює московсько-большевицький режим, так філія цієї ворожої Україні організації — КПУ, намагається тримати в послузі й підлеглості український народ. КПУ — це не українська, а російська й яничарська організація. Її чоловіки ватажки — перевертні, позбавлені українського сумління, не мають ні бажання, ні відваги заступитися бодай за ті права України, що їх начебто гарантує т. зв. конституція УССР. ОУН поборює безкомпромісово КПСС та КПУ і закликає тих українців, які з різних причин опинилися в рядах цієї ворожої організації, зривати її плани, перешкоджати її діям та використовувати кожну нагоду для диверсійної боротьби

проти російського імперіялізму, шовінізму й агресії.

Молодь — в авангарді боротьби

Революційна ОУН звертається із закликом до всієї української молоді: ставайте до боротьби за честь і славу нашого народу! Давайте гідну відсіч усім тим, що знеславляють наші національні святощі, придушують українську культуру, обмежують доступ нашому юнацтву до високих шкіл, засилають його поза межі Батьківщини! Бороніть права українського народу на повноцінне життя, зміцнюйте фронт революційної боротьби за волю і державність України. Поборюйте російський дух і російську мову в школах. Змагайтесь за рідну мову і український зміст.

ОУН поборює комсомол як ворожу організацію, що має за мету виховувати українську молодь у дусі відданості московській імперії, зробити з тієї молоді ворогів самостійності України. ОУН — свідомо того, що в рядах комсомолу є чимало наших хлопців і дівчат, які не поділяють його ідей. Усіх їх ОУН закликає послаблювати, підривати і валити цю організацію, як інструмент для поневолення України.

Українська інтелігенціє! Ти не зламалася під найжорстокішим терором ГПУ-НКВД-КГБ, ти гідно борониш честь українського імени. Пам'ятай, що на тебе дивляться мільйони земляків, у грудях яких палає любов до України. На тебе покладають надії українські селяни, робітники. Захищай на кожному кроці свій народ. Стався з погордою до

вислужників Москви. Хай вони відчують, що за їхню зрадницьку роботу вони мусять скласти рахунок українській революції! Погорджуй тими, хто боїться вживати української мови і гне спину перед москалями. Борися за українську культуру, за наші духові скарби, відважно ставай до бою проти російської темряви! Українська інтелігенціє, стань духовим проводом України!

Українські письменники, поети, літератори! Вам, що відважно кидаєте в народ «слово твердеє, мов криця», що своєю творчістю скріплюєте серця нашого поневоленого народу, — вам честь і подяка від України! Відмежовуйтеся від писак і віршоробів, що вислугуються наїзникові заради похвал ворога і кращого особистого життя. Вічно живуть поети, що служать своєму народові і правді! Будьте новітніми бардами, яких історія України запише на своїх світлих сторінках. Безсмертні ті мистці, що служать Богові і своїй нації!

Українські селяни! Московські заїди відібрали від вас вашу, ваших батьків та дідів землю і загнали вас у колгоспну неволю. Заплата за ваш кріпацький труд не стоїть у ніякому відношенні до вашої непосильної, важкої праці. Зривайте пляни експлуатації України! Вимагайте людських умов життя! Геть із колгоспами та іншими формами примусово-колективного господарства! За приватну власність українського селянина на його рідній землі! Щоб мати волю і землю, треба мати найперше свою рідну владу!

Українські робітники! Не давайте себе визискувати московським здирникам! Не давайте вивозити

з нашої батьківщини скарби до Москви — відвічного ворога нашого народу. Не давайте наживатися окупантам коштом вашого нужденного життя, надлюдської праці, вашого здоров'я. Вас обманює московська пропаганда всілякими «досягненнями», в тому п'ятиденним тижнем праці, промóвчуючи, що у країнах Заходу робітник давно вже має п'ятиденний робітний тиждень, а під час безробіття отримує більшу допомогу, ніж ви заробляєте за вашу працю. **Фабрики й заводи** — українським робітникам! Щоб ви стали власниками своїх верстатів праці, мусите мати найперше свою рідну, українську національну владу!

Українські спеціалісти-фахівці! Саботуйте, де можете, заходи московських окупантів тримати Україну на рівні колонії! Протестуйте проти призначування вас на працю поза межами України, проти вимішування українського населення зайдями-москалями та депортованими людьми інших національностей! Боріться проти націовбивства! Боріться за українську владу, як передумову ліквідації всіх лих в Україні.

Українці-бійці, підстаршини і старшини совєтської армії, моряки, літуни! Пам'ятайте, що ви — сини українського народу, що ворог тримає вас у своїх збройних силах, щоб ви боронили тюрму народів — російську імперію, в якій уярмлена і наша батьківщина. Ви — надія ваших батьків, ваших дітей, нашої Вітчизни. Готуйте зброю, щоб спрямувати її проти катів нашого народу, поневолювачів нашої соняшньої України. Готуйте зброю проти тих, що грабують нашу землю, насилають

до неї колонізаторів. Готуйте зброю проти російських шовіністів, що учать наших дітей і юнацтво ненавидіти борців за правду України та прославляти Москву. Вивчайте військову справу, щоб у слушний час завдати смертельного удару ворогам нашої Вітчизни. Саботуйте і поборюйте на кожному кроці і всіма можливими засобами ворожу воєнну машину! З вибухом революції переходьте на бік повстанців! Ваше місце — в УПА!

В'язні тюрем і концтаборів! Засланці в пустинях підросійської Азії! Вам, незламним борцям за святі права української нації, безстрашним оборонцям України, висловлюють подяку українці на Батьківщині й на еміграції. На вас спрямовані очі народу, бо ви не злякалися терору ворога й гордо прийняли його переслідування з вірою, що ваші терпіння — це жертва для визволення України з російського ярма. Іскра повстань у концтаборах може розпалити пожежу в усій імперії!

Українці на засланнях, розсіяні по всіх країнах російської тюрми народів! Про вас, синів і доньок, що вигнані з рідних земель — Україна не забула! У боротьбі за свободу і державність, за те, щоб на рідну землю могли повернутися всі її діти, український народ спрямовує очі й на вас! Будьте носіями величних ідей України! У чужому оточенні, яке часто теж терпить переслідування російських шовіністів, — поширюйте кличі самостійности й державної незалежности всіх поневолених народів! Пригадуйте, що самостійна Україна і самостійні держави інших поневолених Росією народів, — означають кінець російського імперіялізму, кі-

нець тюрми народів, кінець вашому скитанню і неволі! Постання незалежних держав, — це година повороту на рідну землю! Допомогайте тим, що боряться за розвал російської імперії — СССР. На кожному кроці поборюйте російську владу!

Українські матері-героїні! Вам, як тим п'ятьом сотням українок, що згинули під російськими танками у таборі смерті в Кінгірі, глибокий поклін від українського народу за те, що, не зважаючи на жорстокі переслідування, виховуєте своїх дітей на українських патріотів. Подяка вам за те, що зацеплюєте їм любов до нашої Вітчизни і ненависть до ворогів! Виховуйте молоде покоління відважних воїнів, що боротимуться за волю, честь і славу нашої землі, за ваше щастя й за щастя всього великого страдного українського народу! Навчайте їх, що передумовою всіх благ є влада українського народу на українській землі.

За героїчне українське християнство

Український народе! Одним із найбільших злочинів Москви супроти України було фізичне знищення Ієрархії українських Церков. Московські безбожники вимордували або кинули в тюрми і концтабори Владик Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ) та Української Греко-Католицької Церкви, тисячі священників і вірних убили або заслали в концтабори. Проте, не зуміла Москва знищити в українському народі віри в Бога, — українські Церкви діють в катакомбах. Цим підпільним Церквам Москва протиставила свято-татську організацію з большевицьким «патріярхом»

Алексеем на чолі. Недонищені, недостріляні, в жахливих умовах переслідувань, українські священники, монахи й монахині далі служать своїй Церкві та українському народові. Їм, борцям за перемогу Божої правди в закованій Україні, борцям за перемогу духових вартостей у могутньому бою за Печерську й Почаївську Лаври, за св. Софію і св. Юра, проти воюючого безбожництва й назадництва, Україна складає доземний поклін. Українська Підпільна Церква — авангард героїчного християнства сучасної доби!

Плебісцит крові

Український народе! Вороги суверенности й державности України глумляться над кривавим змагом нашої нації і замість державної незалежности, за яку бореться Україна, кажуть нам боротися за паперовий плебісцит над питанням, чи ми хочемо жити самостійно, чи може далі бажаємо перебувати в російському ярмі! Плебісцит української крові, складеної на жертovníку Батьківщини, перерішив вже перед багатьма віками наше право на державну незалежність.

Всілякі мрії поневолювачів України, що їм удається ще раз впрягти український народ у якусь нову «федерацію» — нове ярмо з Росією, — марні. Українська нація з погордою відкидає їх. Українська Національна Революція — шлях визволення та її мета — Українська Держава, — це те, до чого прагне Україна. Розвал російської імперії всяких режимів на суверенні, від нікого незалежні держави всіх поневолених націй, — єдина розв'язка.

Безстрашна й жертвна боротьба за Українську Самостійну Соборну Державу, в якій український народ склав гекатомби жертв, закінчиться нашою перемогою! Під прапорами революційного націоналізму Україна невпинно маршує до тріумфу своєї правди, до своєї волі і державної незалежності, до своєї влади на своїй землі.

Уже близький той час, коли московські варвари платитимуть за всі наруги й злочини, вчинені над українським народом. Близький той час, коли над Києвом, святою столицею і вічним містом України, замають синьо-жовті прапори і засяє золотий Тризуб і Хрест.

Українські патріоти! Усі на фронт боротьби за прискіпшення приходу того великого Дня української нації, Дня, якого чекають не тільки живі сучасники, а й герої-лицарі в незліченних могилах по всій Україні, Дня, що започаткує нове, вільне і щасливе життя для сучасного і наступних поколінь!

Немає ні волі, ні землі, ні власности робітника, ні вільної праці без української влади на українській землі!

Скріплюйте фронт спільної боротьби уярмлених Москвою народів — Антибольшевицький Бльок Народів (АБН).

Перемога за Тобою, Український Народе!

Хай живе Українська Національна Революція!

Хай живе Українська Самостійна Соборна Держава!

Хай живе Організація Українських Націоналістів — організатор безкомпромісової революційної боротьби за волю і владу українського народу.

Честь і слава незламному Українському Народові!

Вічна слава Героям!

IV Великий Збір

Організації Українських Націоналістів

Весна 1968 року

ДО УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ

Українці у вільному світі! Українська еміграція!

Десятки років наш народ бореться за визволення з російського комуністичного колоніально-імперського ярма, за відновлення своєї суверенної держави. Не зважаючи на жахіття другої світової війни і величезні людські жертви, на злочинне винищення Росією борців нашої визвольної революції і патріотів у таборах смерти, а також на підступні вбивства провідників визвольної боротьби, всупереч найжорстокішим методам експлуатації, терору і народовбивства, депортації наших людей, передусім молоді, в Азію, не зважаючи на brutальну русифікацію, — ворог не вбив в української нації волі до державної й особистої свободи. **Україна переможе Росію і відбуде свою суверенну, соборну державу.**

Російські шовіністи-колоніялісти, прикриваючись ідеями інтернаціоналізму, намагаються стерти з лиця землі українську націю і створити одну совєтсько-російську націю на території ССРСР. Вони

стараються переконати світ, що Україна — це історична провінція Росії. Довгі віки наша нація бореться проти різних агресорів.

Ваш обов'язок: познайомити світ із нашою славною історією, з великими культурними надбаннями нашого народу.

Ваш обов'язок: масовими демонстраціями, протестними акціями доказувати свою єдність з Воюючою Україною!

Українці у вільному світі своєю наполегливою інформаційною діяльністю мусять на кожному місці, за всяких обставин, поборювати московську брехню.

Роля українців у вільному світі визначається не їх численністю, а їх ідейно-моральною наснагою та активністю. Обов'язок українців у вільному світі — допомагати Україні знищити російську імперію та побудувати на її місці справедливий національно-політичний і суспільний лад. Край і еміграція себе доповнюють. Правда, героїзмові і мучеництву українців у Батьківщині, українці в діаспорі не можуть дорівнювати. Покоління 40-их, 50-их і 60-их років ще не знайшло рівних собі між українцями у вільному світі. Батьківщина є і буде джерелом моральної сили для українців, розкинутих по всьому світі. Героїзм мучеників Сибіру, Воркути, Мордовії повинен гартувати слабодухів на еміграції. В ССРСР український народ бореться за ліквідацію російської тюрми народів шляхом національної революції, а еміграція мусить допомагати йому всіма доступними їй засобами.

Українці, розкинені по далекій чужині!

Перед Вами початкове завдання, яке тільки Ви, в імені всієї української нації, можете виконати: організувати на допомогу Батьківщині світовий фронт АБН проти російсько-комуністичного колоніалізму та імперіалізму. Цей другий фронт має співдіяти з першим фронтом визвольних рухів поневолених народів в середині російської імперії.

Маючи потужну атомову зброю, російська імперія, що виступає під фірмою ССРСР, накинула вільному світові т. зв. «співіснування». Цим способом вона внеможливило допомогу вільних народів — поневоленим народам у їхній визвольній боротьбі й посилює свої впливи на Заході.

Парадоксом епохи є факт, що уярмлені Росією народи змагають до волі і державної незалежності, а в той же час експансія Росії назовні зростає. Якщо б політики вільного світу спромоглися усунути Москву з Об'єднаних Націй, вона втратила б важливий пропагандивний форум. Якщо б вони припинили торговельно-господарські взаємини з Росією, це великою мірою послабило б захитану імперську економіку. Якщо б вони звернули свої пропагандивні засоби — телебачення, пресу, радіо — проти Москви і комунізму як ідеологічного руху для поневолення народів і людини у всьому світі, — вона мусіла б програти внутрі й назовні кожний ідейний бій, що й послабило б її фізичну силу. Причинитися до такого стану, — це місія українців у вільних країнах.

Українці у вільному світі!

Будьте невтомними пропагаторами ідей і правд, за здійснення яких змагається наша Батьківщина.

Поперше, — це ідея суверенної соборної національної держави, в якій усі внутрішні і зовнішні справи вирішуватиме уряд у Києві, покликаний народом, без втручання зовнішніх сил. Одиноким джерелом влади в цій державі мусить бути українська нація.

Це також ідея такого ладу в Україні, що його український народ сам собі визначить, незалежно від того, чи він буде до вподоби іншим державам.

Потретьє, це ідея християнського життя і суспільства, заснованого на співпраці й гармонії всіх соціальних верств.

А далі, — це ідея цілковитого знищення російського шовінізму, комунізму, марксизму, диктатури пролетаріату, боротьби клас і всіляких інших російських імперських ідей в Україні.

Щоб лад в українській державі був справедливий, він мусить ґрунтуватися на вічних людських правдах, на добрі усїєї нації, на християнській справедливості та на суверенних законах нації. Українське поняття справедливості виключає шовінізм, визиск, гніт, диктатуру. Суспільний і господарський лад в Україні мусить бути спрямований на добро всього народу і кожної людини зокрема.

Українські ідеї не виключають права росіян на їхню державу у власних етнографічних межах, але про відносини між українською суверенною

державою і Росією рішатиме тільки майбутній український суверенний уряд. Досі ніякий російський уряд, починаючи з часів Андрія «Боголюбського», не вів супроти України іншої, як тільки агресивну, завойовницьку політику. Центральною метою, за яку бореться українська нація, — є ліквідація російської імперії і відновлення суверенних, соборних, національних держав, — тепер уярмлених націй, — згідно з ідеями і концепцією Антибольшевицького Бльоку Народів!

На чужині необхідно виконувати ці національні завдання, яких не може виконувати наш уярмлений народ. Це в першу чергу знайомити вільний світ із світом українських ідей та притаманностями української духовності: поборюванням тиранії, російського і кожного іншого шовінізму, народодобивства, колективізму і марксизму, знайомити з нашою незламністю у відстоюванні свого ідеалістичного, героїчного світогляду в обличчі переваги фізичної сили, з альтруїстичною мораллю нашого народу, з українським християнством, що кріпшає в умовах переслідування та мучеництва, з культурою індивідуалістичної української людини, життя якої — в нації, для нації й через націю. Правдолюбний і волелюбний український народ творить великі культурні вартості, — а тому й місія еміграції: показати і передати ці вартості світові, щоб викликати прихильність чужинців до України, підносити її престиж і авторитет.

Еміграція має також велике завдання — передавати в Україну ці культурні здобутки вільного світу, які потрібні й корисні нашому народові. Це

різні досягнення суспільних, господарських і гуманістичних наук, права, тощо, які в умовах колоніальної неволі не можуть розвиватися.

Ворог — народовбивець — намагається знищити українську націю біологічно. За минуле п'єстоліття вона втратила кілька десятків мільйонів людей у наслідку винищування, розкладу та послаблення її сили і стримування її природного приросту.

Українці! Зберігайте кожну одиницю та родину для своєї нації. Для свого постійного росту й скріплення, — розбудуйте широку мережу шкіл, у яких виховувалося б і навчалося б молоде покоління в українському дусі.

Динамічна система українського вільного шкільництва мала б охопити мережу народних та середніх шкіл і завершуватися університетами та дослідними інститутами. Вона мусіла б усіма способами протидіяти денационалізуючим впливам, поборювати асиміляцію.

Ваше чергове завдання: масові революційні акції солідарності з Воюючою Україною й іншими поневоленими народами та демонстраційні протестні акції широких мас проти терору і всякого роду переслідування в Україні.

Церковна Ієрархіє!

З Вами наші надії на скріплення і розбудову наших національних Церков, на підготову нових кадрів священства — жертвенного, проїнятого місійним духом боротьби за Христові правди і правди України, щоб запобігти винародовленню нашої спільно-

ти в діаспорі. Лише у вільних країнах можуть існувати справжні духовні семінарії та богословські інститути, архіви-центри збереження церковних пам'яток і користування здобутками тисячолітньої боротьби та творчості визнавців Христа в Україні. Українські Церкви в екзилі повинні довершити велике діло свого патріяршого завершення, оживити монаші чини, охопити релігійним вихованням усю молодь.

Українська релігійна преса повинна якнайширше інформувати світ про геройський і мученицький шлях нашого священства та вірних, пропагувати хрестоносний похід проти червоного антихриста. Масовими протестними акціями, які повинні організувати теж наші Церковні Ієрархи, ставати в оборону українських Церков в катакомбах, рішуче виступати проти коєкзистенційної політики Ватикану і Світової Ради Церков з російсько-більшевицьким режимом, та проти російської православної Церкви Алексея, яка підтримувала його.

Українці!

Несіть високо прапор боротьби за повну свободу віровизнання в Україні, за українське героїчне християнство, за соціальну й господарську справедливість, під гаслом «За Бога й Україну!» На українській Ієрархії у вільному світі лежить обов'язок намагатися не допустити до співпраці в ніякому відношенні між західними Церквами й московським патріярхатом, — служняним знаряддям російських імперіялістів та воюючих безбожників. Це він допоміг зліквідувати Українську Автоке-

фальну Православну Церкву і загнати в катакомби теж Українську Католицьку Церкву. Дуже важливими й відрадними є познаки наближення поміж українськими Церквами та злагіднення міжвіросповідних конфліктів.

Українські Церкви на чужині повинні простягнути помічну руку християнам у катакомбах, переслідуваним в Україні, та організувати міжнародний релігійний наступ, всебічну акцію різними методами проти злочинного московського безбожництва, — спільними силами всіх великих релігій світу.

Збереження й плекання українських обрядів, українського духу, мови й традицій — необхідна передумова для існування і розвитку українських Церков поза межами України!

Українська політична Еміграціє!

Організуй другий, світовий, протиросійський і протикомуністичний фронт на допомогу головному фронтові визвольної боротьби в Україні і в середині російської імперії, — згідно з концепцією АБН. Влаштовуй масові виступи і демонстрації на вулицях міст, маніфестуй свою підтримку визвольній боротьбі! Мобілізуй громадську думку у країнах твого перебування в користь поневолених Москвою народів, проти комунізму, російського шовінізму і колоніялізму! На кожному кроці викривай і поборюй обманну советську пропаганду! Виступай проти шкідливої коєкзистенції вільних країн із колоніяльним ССРСР. Ставай в авангарді боротьби проти московської тиранії! Розголошуй ідеї на-

ціональної і соціальної свободи і справедливості та повної державної суверенності для всіх поневолених Росією націй! Усі сили на фронт проти-російської боротьби!

Українські вчені, Працівники пера!

За Вами, в першу чергу, місія дати світові цінні наукові й літературні твори, в яких були б усебічно представлені всі аспекти російського шовінізму, антиєвропеїзму, антихристиянства, російського деспотизму і колоніалізму. До Вас звертаємося теж із закликом знайомити країни вільного світу зі скарбами української творчості і науки, зі світом українських ідей. Ви повинні перевидати ці твори українського духу, які заборонено видавати в Україні. Ви мусите виконати ці болючі прогалини, що постали в Україні внаслідок шовіністичної політики Росії в ділянках історії нашої Батьківщини, філософії, мовознавства, педагогіки, права, економії, наукової термінології і т. п. Ви мусите підносити голос протесту в обороні переслідуваних, ув'язнених і катованих Ваших братів письменників, науковців та мистців, які з нечуваною відвагою рвуть кайдани російського рабства, — серед письменників і науковців вільного світу та в їхніх крайових чи міжнародних організаціях. Змобілізуйте шестидесятників вільних народів в обороні шестидесятників України!

Українські Мистці!

Покажіть світові великі досягнення нашої музики, архітектури, малярства, скульптури, народньо-

го мистецтва. Змалюйте у мистецькій формі героїку, дух та велич нашої нації, плекайте в нашії молоді лобов до української культури, звертайте думки молодих мистців до проблематики визвольної боротьби. Творіть мистецькі цінності із сучасної героїчної боротьби української нації проти російської тиранії.

Українці-воєнки в чужих арміях і Ветерани!

Поглиблюйте військовоє знання, щоб використати його в слушний час! Вивчайте історію збройних змагань української нації. Опрацюуйте найефективнішу стратегію боротьби з ворогом. Здобувайте в чужих арміях прихильників спільного протиросійського визвольного фронту. Використовуйте кожну нагоду для скріплення визвольної збройної боротьби України.

Українські Студенти! Українська Молоде!

Як ваші брати в Україні, так і Ви ставайте в передові лави змагу за національні і соціальні права своєї нації! Готуйтеся помстити злочини, вчинені кривавою Московією супроти батьків і дідів! Набирайтеся фахового вміння, ставайте кваліфікованими спеціалістами, щоб принести якнайбільше користі землі ваших батьків. Приєднуйте молодь країн вашого перебування до боротьби проти російської тиранії та геноциду. Вивчайте — її культуру й історію та ознайомлюйте ваших приятелів-чужинців із славним минулим нашого народу. Несіть моральну і матеріальну допомогу молоді Воюючої України.

Виступайте проти російських імперіялістів усіх барв, їхніх агентів, поплентачів та пропагандистів. Мобілізуйте маси, а зокрема молодь, вільних народів на вулиці міст із нашими символами і гаслами до боротьби проти народовбивчої Росії.

Українські жінки!

Гідно репрезентуйте перед світом родинне життя, плекайте рідні традиції. Інформуйте жіноцтво вільних народів про важку долю і героїську боротьбу ваших сестер під большевицьким пануванням! Приєднуйте світове жіноцтво для допомоги нашим мученицям і героїням, які стоять у змагу незламні за ідеї нації і гідне людське життя! Дійте, де тільки маєте нагоду, в користь України, що бореться! Будьте гідні неперевершеної самопосягати героїнь з Кінгірі!

Українські робітники, фермери, ремісники!

Не забувайте про ваших батьків і братів, жорстоко визискуваних у російсько-советських колгоспах і заводах. Інформуйте робітництво і селянство вільного світу про злочинну, протинародну суть російської рабовласницької системи. Розкажіть про важку долю і боротьбу ваших близьких в Україні! Зберігайте традиції українського господарського і суспільного ладу. Плекайте нашу тисячолітню хліборобську і промислову культуру, що на основі вільної праці людини дійшла була до високого рівня. Організуйте масові демонстрації і різного роду акції в обороні своїх братів проти російської тиранії!

Українські батьки і виховники нового покоління!

Шануйте традиції української патріотичної християнської родини! Виховуйте морально і фізично здорових дітей, прищиплюйте їм український патріотизм, бо кожний українець дорогий і потрібний Україні. Ваш обов'язок не тільки зберегти українську національність вашої родини, а й збільшувати фізичну й культурну силу нашої нації. Плекайте рідну мову, навчайте дітей українських традицій, виховуйте їх на чесних і вірних членів нашого поневоленого, але волелюбного народу. Ваш обов'язок виростити з підростаючого покоління українських патріотів, які боротимуться за гідне місце України в колі вільних народів. Виховання можливе лише в дії і боротьбі! Сприяйте, підтримуйте і вирощуйте динамічну, ідейну молодь!

Українські журналісти!

Преважливе значення має для нашої визвольної боротьби вільна преса на еміграції. Вона мусить інформувати світ про цю боротьбу! Вона теж мусить спрямовувати увагу розкинутих по світі українців на Україну. Вона мусить бути тією ланкою, що єднає наших розпорочених людей у національну спільноту. З почуттям найглибшої відповідальності виконуйте свою важливу працю для добра України!

Українські професіонали і підприємці!

Високим рівнем знань і працею здобуйте своєму народові пошану, престиж і приятелів. Об'єднуйтеся у власні професійні товариства. Давайте

українській визвольній боротьбі моральну й матеріальну допомогу та мобілізуйте таку допомогу в країнах Вашого перебування. Допомагайте своїми різnorodними масовими акціями професіоналам в Україні скинути кормигу московського імперіялізму. Розбудовуйте господарське життя наших громад до високого рівня, причинюйтеся до зростання сили та престижу української еміграції!

Українці!

Ми впевнені і віримо, що вся українська політична еміграція, усі українські поселенці у вільному світі, з ще більшою натугою і самопосвятою вклучаться у великий світовий протиросійський і протикомуністичний фронт, у безкомпромісову боротьбу за відновлення Суверенної Соборної Української Держави, за розвал російської імперії на суверенні національні держави усіх уярмлених націй у їх етнографічних кордонах.

IV Великий Збір Організації Українських Націоналістів

ДО ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ І ЇХНІХ ЕМІГРАЦІЙ

Розвал імперій

Історичний розвиток життя народів в нашому столітті позначився розвалом колоніальних імперій та переможним походом національної ідеї. Ідея національної держави, що єдина вможливує кожному народові порядкувати свої політичні, суспільні та економічні відносини, що забезпечує членам

даної нації свободу творчого себевиразу та соціальної справедливості, — заступила ідею імперії з її накиненою ззовні структурою політичної домінації, економічної експлуатації та соціальної дискримінації одного народу іншим.

Поневолені народи зі старою культурою та політично-державною традицією й без такої традиції, як деякі народи Африки, — оголосили завзяту боротьбу колоніялізмові та імперіялізмові. Вони вже побудували свої держави на руїнах могутніх колишніх імперій, або стоять у затяжній боротьбі за своє визволення.

Похід національної ідеї не зупинився й на границях останньої, найдеспотичнішої, російської колоніальної імперії — СРСР. Усі намагання російських імперіялістів за останніх 50 років здушити масовим терором, засланнями і переселеннями прагнення поневолених народів до волі й державної незалежності — зазнали невдачі. Крапці предствники нової генерації, що вже народилися і зросли під комуністичним пануванням, стали в передові лави борців проти російського імперіялізму і колоніялізму.

Національно-визвольна боротьба поневолених народів

Національно-визвольна боротьба проявляється як на землях поневолених народів, так і на місцях насильницького переселення, заслання та в таборах примусової праці. Советсько-російська тюрма народів підмінована динамітом визвольної ідеї й революційного наснаження поневолених народів,

що готуються розпалити вогонь революції. Визвольний рух поневолених народів спрямований одночасно проти російського панування і проти комуністичної збанкрутованої ідеології. Засуди культурних діячів в Україні та в інших країнах ССРСР вказують на те, що не тільки національно настроєні елементи, а й деякі члени компартії домагаються волі, людських прав і справедливості для своїх народів. Насильницьку русифікацію, що йде по лінії злиття мов та вимішування народів, — розцінюють вони як намагання російських великодержавних шовіністів розбудувати російську імперію під прикриттям комуністичного інтернаціоналізму. Подібно як за царату, коли російська експансія прикривалася гаслом звільнення православних з-під влади турків чи об'єднання слов'ян, — сучасний російський імперіялізм прикривається гаслами визволення і об'єднання трудящих та допомоги визвольним рухам поза російською сферою панування.

Зміна гасел і фасад не змінила суті російського імперіялізму, — вона залишилась незмінною, але непомірно зросли його загарбницькі цілі. Коли за царів російський імперіялізм загрожував головно своїм сусідам, то в змодернізованому вигляді у 20-му сторіччі він став уже загрозою для всього світу. В досягненні імперіялістичних цілей перешкоджає московським неоколоніялістам наступ національної ідеї поневолених Москвою народів і перебудова світу на принципі національних держав. Безперервна боротьба цих народів іде на всіх ділянках життя: ідеологічній, релігійній, культур-

ній, соціальної, економічній і, передусім, національно-політичній. Намаганням Москви контролювати все духове життя поневолені народи протиставлять право людини на свободу сумління, думки й слова. Вони поборюють російське воююче безбожництво, що намагається зробити з людини бездушне знаряддя російського окупаційного режиму, вони змагаються за повну свободу духового життя, за збереження релігійних традицій. Вони поборюють комуністичну систему і російське панування в кожному відношенні. Вони змагаються за свободу економічної активності і за соціальну справедливість.

Російські методи терору й обману

Зростаючому спротивові поневолених народів протиставить Москва посилений терор. Але поневолені народи, передусім їх молоде покоління, вже не бояться терору. Після п'ятдесяти років гніту, визиску й нужди, національної й соціальної неволі, терор утратив ту свою застрашуючу силу, яку мав у часи панування Сталіна.

Димова заслони інтернаціоналізму вже не закриває навіть в очах рядових комуністів підступних плянів Москви, згідно з якими поневолені народи призначені на загибель. Неросійським народам стало ясно, що Москва має за мету їх, як нації, знищити. Процес злиття націй в єдину советську, чи пак російську, націю намагається Москва здійснювати, відібравши поневоленим народам засоби існування й зробивши їх рабами російського державного капіталізму з усіма, властивими тому ладомі,

атрибути визиску, примусу і безправства. Проти цих народобивчих плянів Москви передові представники поневолених народів ведуть і організують боротьбу, не зважаючи на терор. Для них справа державно-національної волі та гідного життя народу дорожча за особисті вигоди. Дружина С. Караванського, засудженого на 25 років ув'язнення, звернулася із листом до московських сатрапів, щоб вони застрілили її чоловіка й таким чином закінчили його муки, бо він ніколи не примириться з безправством. Сміливі люди відкрито вказують народним масам дорогу до свободи і людської гідності. Боротьба стає вже справою мільйонів.

Народів поневолених у ССРСР уже не обдурити обіцянками прийдешнього «щасливого життя» під комунізмом, ні приєднати «відлигою», не застрашити арештами і засланням. Протягом 50-ти років російсько-комуністичної диктатури обман і терор були виключними засобами володіння. Огидну машкараду російського червоного нацизму називали, за наказом згори, соціалізмом та інтернаціоналізмом. Терор Леніна і Сталіна чергувався з НЕП-ом та де-сталінізацією; українізацію заступила русифікація та «добровільне» злиття мов у єдину російську, «суверенність» республік була й є димовою заслоною. Усе це було тільки різними фазами наступу російського імперіалізму.

Диверсійні методи супроти еміграції

Засобами шантажу та обману користується Москва й у відношенні до інших народів та неросійських еміграцій. Щоб відвернути увагу світу від іде-

ологічних протиріч та наростаючого зриву в російсько-більшевицькій тюрмі народів, щоб дезорієнтувати вільні народи й еміграції, — Москва висилає мистецькі ансамблі, науковців, поетів і письменників, які своїми виступами мають свідчити про «розвиток» національних культур і мистецтв в червоному царстві. Московський культобмінний наступ та заяви російських вислужників і квіслінгів в імені народів, яких вони не репрезентують, мають створити враження, що неросійські народи втішаються щасливим життям і політичною свободою.

На щастя, за винятком небагатьох наївних та заморожених московською пропагандою, черговий обман Москви не дав їй сподіваного успіху. Сталося це завдяки революційній боротьбі поневолених народів, у тому й рішучій поставі українських діячів культури. Вістки, які продісталися на Захід, ще раз підтвердили наші переконання, що Москва висилає закордон, як представників культури і науки поневолених народів, переважно своїх довірених людей, а справжніх представників наших народів судить на закритих судових процесах, в'язнить і винищує.

Там, де не діє обман, розрахований на сантимент, Москва вживає шантажу й погроз, включно з атомовою війною. Перенаголошуючи червоно-китайську небезпеку для західного світу, вона представляє ССРСР як забороло проти цієї небезпеки і добивається упривілейованого становища, включно з підтвердженням Заходу її воєнних і післявоєнних загарбань. А на випадок дійсної загрози з боку Ки-

таю для ССРСР хоче забезпечити собі допомогу Заходу — так, як це було під час конфлікту з її колишнім союзником — Гітлером.

ООН — захисник рабства

Як член організації Об'єднаних Націй, ССРСР використовує всі ті точки її хартії, які гарантують цілість території й непорушність кордонів кожного члена ООН і забороняють втручатися у «внутрішні» справи інших держав-членів. Коли взяти до уваги, що ССРСР — це насильницьке пов'язання численних народів, то хартія ООН фактично охороняє і зберігає ССРСР, як останню колоніальну імперію. Як свідчить видана коштом ООН книжка про рівність націй в ССРСР, ця організація стала видавцем російсько-більшевицької пропагандивної літератури й трибуною для ширення промосковських і прокомуністичних впливів. Хартія ООН та брак будь-якої, хоча б декларативної, дії в обороні поневолених народів роблять з ООН захисника поневолення, гніту й визиску народів, зокрема ж двох членів ООН — України і Білорусі. Свою позицію на міжнародному форумі та брак зацікавлення урядів провідних держав світу трагічним становищем поневолених народів використовує Москва для ламавання спротиву цих народів.

Уявлені в ССРСР народи нічого вже більше не можуть втратити, хіба свої кайдани, зате можуть повернути те, що найдорожче людині — волю, гідність, соціальну справедливість та національно-державну незалежність.

Завдання еміграцій

Найважливіше завдання кожної політичної еміграції — допомога своєму поневоленому народові здобути державну незалежність. ООН кличе еміграції всіх поневолених народів стати єдиним фронтом у боротьбі за їх державну незалежність. Еміграції мають можливість і обов'язок говорити за тих, хто сам за себе говорити не може. Але успіх їхньої діяльності може гарантувати лише єдність цілей і дії. Спробам Москви розсварити еміграції і порізати спірними кордонами, мусимо протиставити концепцію АБН, яка дає проєкцію справедливого співжиття націй і вказує на konieczність координованої боротьби проти спільного ворога. Тому не дозволяймо нашим противникам ділити наші народи на сателітні й несателітні, на визнані чи невизнані, на тих, із якими різні «комітети» говорять чи не говорять. Імперативом нашої політики повинно стати: **визнання й підтримка боротьби всіх поневолених в ССРСР народів і в сателітних країнах.** Таке ставлення справи виходить із нашої основної засади: **свобода народам, свобода людині!** Тільки забезпечення — в принципі й дії — за кожним народом права на державну незалежність, згуртує всіх в непереможну силу, яка й завалить останню й найкривавішу імперію і раз назавжди звільнить світ від смертельної загрози російського імперіялізму.

Сепаратне визволення — Ілюзія

Солідарність поневолених народів у боротьбі з Москвою вимагає рішуче відкинути розрахунок на

сепаратне визволення того чи іншого народу, на визволення через «лібералізацію» большевицького режиму чи його «демократизацію», на визволення через «еволюцію» в ССРСР, «наближення Сходу й Заходу». 50 років існування російської імперії у формі ССРСР не дає виправдання для таких чи інших міркувань. Москва ніколи ще добровільно не звільнила ніякого народу. Історія російського імперіялізму знає випадки, коли Москва була змушена звільнити загарбану країну, але тільки на те, щоб за слушної нагоди знову її окупувати. Тому доля кожного поневоленого Москвою народу пов'язана з усіма іншими. Як показала мадярська революція, сепаратне визволення з пазурів московського давуна не можливе, бо зосереджує сили Москви на одному народі, натомість мобілізація сил усіх поневолених народів і концентрація їх ударів на Москву розпорошує московські сили в різних напрямках. Повне і тривале визволення поневолених Москвою народів можливе тільки за повної її поразки. Тільки розвал російської імперії на вільні суверенні національні держави та обмеження Росії її етнографічною територією, можуть принести народам Східної Європи й підсоветської Азії тривалу волю та забезпечити мир у світі.

Одночасність революційних зривів

Посідання Москвою атомової зброї і численної, вираженої модерною зброєю армії, з одного боку, та вимішування народів на всьому просторі ССРСР — з другого, — вимагають одночасних революційних зривів. Тільки розпалений у той самий час в

усіх поневолених країнах вогонь визвольних революцій, при активній допомозі вільного світу, неспроможні будуть погасити російсько-большевицькі пожежники. Тільки синхронізовані національні революції зможуть розколоти советську армію на національні частини, дадуть у руки повстанців атомову зброю і остаточно приведуть до розвалу колоніальної імперії. Переміщення російського населення з неросійським і географічна близькість до неросійських територій російської території можуть створити небезпеку атомової радіації для російського населення, зрештою, атомова зброя теж в руках неросіян виключить її вживання москалями проти повсталих народів, як двосічної зброї.

За світову стратегію боротьби

Національні революції не тільки принесуть волю народам, а й звільнять людство від непевности та загрози атомової катастрофи. Роки холодної війни виявили поза всяким сумнівом, що без ліквідації російської колоніальної імперії не може бути дійсного миру в світі. Борючись за звільнення наших народів, ми рівночасно боремося й за добро всього людства.

Глобальні наслідки, які матиме перемога над російським імперіялізмом, вимагають від поневолених народів та їхніх еміграцій світової стратегії і тактики боротьби. Імперіялістичним плянам Москви треба протиставити антиімперіялістичну національно-визвольну концепцію — концепцію побудови світу на базі національних держав. Російським ім-

періалістичним плянам створити наднаціональну суперструктуру світового ССРСР — протиставити вільні, суверенні, ні від кого незалежні національні держави. Візії орвелівської наддержави, в якій абсолютистична влада кількох тримає в абсолютній неволі мільйони, протиставити владу, вибрану волею більшості й контрольовану народом в національних державах.

Усім плянам розсварити нас, поділити чи прив'язати в процесі визвольної боротьби до воза чужих інтересів — ми протиставимо, як єдиноправильну й успішну, концепцію АБН із її стратегією й тактикою.

Російський народ — народ поневолювач

Російський народ займає панівне становище в ССРСР. Він єдиний в ССРСР не терпить національного гніту. Його мова і культура свobodно розвиваються на всьому просторі імперії, при чому на землях неросійських народів їх насаджують прикриттям інтернаціоналізму; російський народ розбудовує свою колоніальну імперію методами національного гніту, економічного визиску й біологічного нищення неросійських народів. Російська провідна верства не могла б правити півстоліття мільйонними масами різних народів без оперття на російський народ.

Вийшовши з принципів національної побудови світу, ми визнаємо за російським народом, як за кожним іншим, право на його національну державу, якщо, очевидно, він відмовиться від своїх імперіалістичних завоювань і обмежиться своєю етно-

графічною територією. Російський народ, що є підметом російського імперіалізму і живе коштом народів, поневолених в ССРСР і в сателітних державах, мусить зректися панування над іншими народами й залишити окуповані країни. Коли він цього не зробить, то після перемоги визвольної революції він муситиме понести такі консеквенції, які поніс німецький народ за те, що підтримував нацизм. Досі ми не відготовували ніякого поважного випадку, де б російський народ устами своїх людей виразно заявився за повернення політичної і національно-державної незалежності неросійським народам. Судові процеси проти російської інтелігенції, яка домагається демократизації диктаторського режиму, показують, що ця інтелігенція бачить і толерує ці всі надужиття і безправства російсько-більшевицького уряду, гніт, визиск і народовбивство, стосовані режимом до неросійських народів, навіть коли ці злочинні практики заховані за фасадами «суверенних республік» чи «єднання пролетаріату».

Не маючи змоги відготувати співчутливого становища бодай декого з росіян до справедливих вимог неросійських народів, мусимо відмітити, що існують на еміграції російські групи, які різняться від большевиків тим, що пропонують замінити большевицькі кайдани на руках поневолених народів, — своїми, російсько-небольшевицькими. Коли КПСС насаджує ідею советського багатонаціонального народу, то, наприклад, емігрантська група НТС бажає собі, після зміни режиму — ні мен-

ше, ні більше, як тільки російської супернації у формі «багатонаціональної єдності».

Російські еміграційні групи не хочуть бачити того, що вже годі тримати в залежності народи Європи й Азії з історичним минулим, коли навіть народи Африки домоглися політичної незалежності. Західня й, зокрема північна Європа вже здавна не знають великопростірних і багатонаціональних імперій, але добробут населення тих обширів без порівняння вищий, ніж добробут населення одної шостої частини земної кулі, що має назву ССРСР.

Російська еміграція несе великою мірою відповідальність за існування дивовижної концепції альянсу західнього світу, зокрема США, із ССРСР, для протидії червоному Китаєві, маючи на увазі в першу чергу цілість і безпеку російсько-більшевицької імперії. Облудна політика російської еміграції має деструктивний вплив на деякі незначні опортуністичні групи неросійських еміграцій, які сумніваються в можливості розвалу ССРСР. Вони, очевидно, забувають, що без розвалу російської імперії не можуть бути визволені їхні країни. Існування російської імперії і визволення неросійських народів — це два взаємовиключаючі поняття: або розвал імперії й воля та незалежність поневолених народом, або її збереження, і тоді знищення поневолених народів, а потім уярмлення ще вільного світу.

Розвал російської імперії — рішуча вимога життя

ООН і АБН стоять непохитно за волю і державність усіх поневолених народів та за остаточний

розвал російської колоніальної імперії. Воля і державна незалежність для всіх поневолених в ССРСР народів та його сателітів прийде лише як вислід розвалу російської колоніальної імперії. Ми будемо боротися проти кожної імперської Росії доти, поки всі поневолені Москвою народи і всі її сателіти не стануть вільними й незалежними. Вільні держави на руїнах російської імперії, побудовані на своїх етнографічних землях і пов'язані між собою добровільними союзами, становитимуть найпевнішу запоруку безпеки проти всяких імперіялізмів з Сходу чи Заходу й причиняться до повної стабілізації відносин у світі, його безпеки й тривалого миру. З упадком російсько-більшевицької імперії, всі інші комуністичні «федерації» — як ЧСРСР чи Югославія, також розпадуться і на тих землях постануть незалежні держави, згідно з волею народів, що їх заселюють.

За спільний фронт

Ми кличемо еміграції всіх поневолених народів стати єдиним фронтом на допомогу нашим поневоленим, але нескореним народам в боротьбі за наші права, за людську гідність, за волю і державну незалежність. Нехай їх головним завданням, їх життєвою місією стане — допомагати нашим народам відвоювати належне їм місце на землі, розваливши останню, найбільш варварську колоніальну імперію. Тільки на її руїнах може початися нове, вільне життя для наших народів. Перемогу здобудемо тільки в боротьбі.

Хай живе світовий Антибільшевицький Блок

Народів! За національно-визвольні революції поневолених націй!

За суверенні національні держави уярмлених націй!

Волелюбні народи,єднайтесь у боротьбі проти найбільшої загрози російського імперіялізму і комунізму.

Незалежність народам! Свобода людині!

**IV Великий Збір
Організації Українських Націоналістів**

СТАНОВИЩЕ В УКРАЇНІ І В СССР

1. Останньою великою колоніальною системою московського народу є під цю пору СССР. Є це безперечно найбільший парадокс нашої доби (XX ст.), бо ж вже розвалились всі імперії Європи, а на їх місці сформувалися численні нові держави. В національних революціях 1917-18 р., розпалась була і російська імперія царського режиму, але більшовики підступом і силою зброї, ліквідувавши національні держави, що створились після розпаду царської імперії, відновили російську імперію. Відтворивши в ній російські духові підвалини і спираючись на диктатуру імперської партії — КПСС, терором та щораз до вдосконаленішими адміністративно-поліційними засобами насильно утримують залізними обручами цілість імперії.

2. Маскуючись гаслами «соціалізму» і комунізму, а в останніх десятиліттях прибираючи роллю оборонця і захисника національно-визвольних рухів

по цей бік залізної заслони, москалі брутальною силою, нечуваним досі терором і систематичним здійснюванням геноциду поневолюють десятки народів, а зокрема українську націю, яка без упину бореться проти поневолювання за свою державну самостійність.

3. В перші роки будівництва большевицької влади нові володарі імперії всі надії покладали на європейський пролетаріят, при чому позаєвропейські країни вважались другорядними в їх плянах завоювання світу. Нині переходово імперська стратегія зосереджує головні сили в позаєвропейських теренах, де облудно всіма методами підтримує національно-визвольні війни за теорією «справедливих і законних воєн», а на європейському просторі, закріплюючи московські впливи і розкладаючи за допомогою «п'ятих і шостих колон» Захід, імперська політика обороняє «мирне співіснування». Невгаваюча війна, яку веде большевицька Росія за поширення своїх впливів і світове панування під прикриттям «мирного співіснування», увиразнює противорічність, протиприродність і парадоксальність імперської потвори — СССР. Володарі її проголошують свободу і державну незалежність для колись колоніальних країн, а в імперії, прикриваючись будівництвом комунізму, асиміляторська політика Росії зміряє до перетворення національних спільнот на безструктурну масу «єдиного советського народу» при панівному становищі москалів.

4. Перемога у війні проти гітлерівської Німеччини в союзі зі західними демократичними держа-

вами та безоглядне використання міжнародної ситуації допомогли Росії поширити мілітарну чи політичну й економічну контролю над багатьма країнами, що помагає Москві в її прямуванні до володіння над світом. Для своїх імперських цілей Москва зокрема використовує розбудову нуклеарної зброї і міжконтинентальних ракет. Постанова т. зв. світової соціалістичної системи держав, що охоплює половину Європи і величезні простори Азії і навіть включає мостові причілки на американському та африканському континентах — треба розцінювати як загрозовий успіх російського імперіялізму, який ввійшов у вирішальну фазу свого змагу за опанування світу.

5. Російсько-большевицький уряд проводить свою політику експансії, використовуючи наявні в нього сили засоби, безоглядно експлуатуючи підкорені народи. Територіальне поширення і встановлювання політичної і економічної контролі поза кордонами властивого ССРСР відбувається під гаслом т. зв. пролетарського інтернаціоналізму та в ім'я національного визволення й оборони прав і інтересів колоніальних чи господарсько недорозвинених і залежних народів та держав.

6. Російський большевизм, що прийшов на зміну російському царатові і має підтримку з боку російського народу, панівного в імперії, діє через Комуністичну партію Советського Союзу. ЦК КПСС та уряд ССРСР продовжують традиційну московську імперіяльно-колонізаторську політику, користуючись утвореними для тої цілі т. зв. республіканськими комуністичними партіями філіями КПСС на тери-

торіях підкорених народів і жорстоким апаратом терору.

Незмінним принципом колоніальної політики Москви завжди було і є повне національне поневолення, соціально-культурний утиск та безоглядний економічний визиск неросійських народів, а зокрема українського народу.

7. В революції 1917-18 рр. зударились і продовжують зударятись два протилежні світи, що мають різну соціологічну структуру, відмінний культурний уклад і відрізняються всією системою духових прикмет і вартостей, які складаються на суть нації. Український світ зударився з московським, а часова перевага Москви не припинила історичної боротьба між ними.

8. Український світ, протиставляючись у боротьбі московському большевизмові з його здушуванням свободи людини і націй, що мусить призвести до руїни духової культури і сповзання до варварства й кінця поступу — розкриває широке поле творчих змагань, людських ініціатив і гармонійної співпраці соціальних груп в національній державі на базі справедливості.

Тимчасова большевицька перемога не зломилла національного духа України і боротьба за здійснення національних ідеалів в суверенній державі з справедливим ладом, за повноту і суверенність національного вкладу в світову скарбницю не вгавас. Форми та способи її ведення впродовж півстоліття мінялись, бо й загарбник змінював свою тактику.

9. За вивіскою ССРСР зберігаються і плакаються всі основні прикмети національної Росії. Догмат по-

літичної непомильності, притаманний московській духовості, посилено й поглиблено переробленими законами марксизму і ленінізмом. Месіанізм московського православ'я і ідею всеслов'янського об'єднання під царською короною перелицьовували на «інтернаціональну єдність» під проводом імперської комуністичної партії.

10. Терор у різних його видозмінах в руках кремлівських верховодів — один із головних засобів духового і фізичного поневолення людини і народів. Як за царських часів, так і в червоній імперії терор, розбій, політичне вбивство, духові та фізичні погроми української нації піднесено до рівня державної політики.

11. Большевицька ідеологія розглядає державу як «організацію політичної влади економічно пануючої класи», а демократію окреслює як «форму диктатури пануючої класи», тобто в самій суті визнає поділ суспільства на класу панів і на класу рабів. З цього погляду, очевидно, і советська держава мусить бути і є суспільством панів і рабів. Пропаганда «розвитку соціалістичної демократії» не змінює настанови большевицьких можновладців втримувати за всяку ціну своє панування над безправною масою рабів.

12. За півстоліття свого існування російсько-большевицька імперія перейшла багато струсів. Дуже часто мінялися її проводирі, перероблялася догматика марксизму і ленінізму, відповідно до нових вимог. Але одно лишалося незмінним: постійне, з року в рік нищення свободи людини і підкорених націй. А поруч з тим йшло посилення центральної

влади Москви в усіх ділянках життя. Тоталітарний централізм великодержавної Росії доведений в імперії до найвищої точки, став абсолютним законом в економічному житті імперії.

13. Формальні зміни, які час від часу переводять большевики у структурі своєї влади, переписуючи наново конституцію СРСР і «союзних республік», не змінюють суті безоглядної диктаторської системи імперії. Так звана «найдемократичніша сталінська конституція» з 1936 року не змінила в дійсності нічого у безправному становищі поневолених народів і людини. Що більше, період після запровадження цієї конституції позначився народобивством, кривавим терором і беззаконням, жертвами якого впали мільйони людей. Переміни, введені після смерті Сталіна, головню Хрущовим не принесли ніяких суттєвих змін щодо становища поневолених народів і прав людини, не зліквідували тоталітарної монопартійної системи.

14. IV ВЗ ОУН стверджує велику загрозу для самостійницьких змагань української нації, яка випливає зі ставки на лібералізацію комуністичного режиму. Така ставка зводить національне визволення на друге місце, бо від лібералізації режиму узалежне вирішення долі України і інших поневолених народів.

Національно-визвольна боротьба уярмлених націй не пов'язана нерозривно з державно- чи соціально-політичним режимом т. зв. метрополії, як на це вказує визвольна боротьба Ірландії, Індії чи Альжіру. Ускладненість для національно-визвольної боротьби України і інших поневолених Мос-

квою націй лежить якраз у тому, що ярмо, лихо і злидні поневоленої нації вбачається фальшиво виключно в комуністичній системі, а не в чужонаціональному пануванні. Комуністична система степенує гніт, але з її ліквідацією не скінчиться гніт національний і насильство над правами людини і нації російським імперіялізмом. Тому розв'язку проблеми визволення України не можна зводити до питання демократизації режиму російської імперії.

15. Від XXII з'їзду КПСС помітні тенденції до скріплення імперської централізації і обмежування прав «союзних республік» для посилення процесу русифікації в напрямі до «злиття націй» в єдиний «советський народ», що мотивується «переходом до найвищої стадії — комунізму». Це може в наслідках довести до ліквідації і так фіктивного значення границь поміж т. зв. советськими республіками і до створення нового адміністративного поділу в ССРСР на принципі т. зв. економічної доцільності, як це було на початках існування советської влади, а також частинно за Хрущова. Це — дальший процес уніфікації, який має довести до перетворення формального Союзу ССР на монолітну російську імперію.

16. Твердження московсько-большевицької пропаганди про те, що «КПСС — це партія всього народу», про «однодушну підтримку партії народом» і про те, що «ССРСР це найпередовіша в світі соціалістична демократична держава» не зменшують природних стремлінь уярмлених народів до самостійності. Відсутність можливостей існування будь-

якої опозиції в легальній формі навіть всередині комуністичної партії скріплює невдоволення мас, виправдуючи додатково революційні форми боротьби. Поневолені народи бачать єдиний вихід з свого важкого становища в поваленні імперії та в знищенні зненавидженої системи.

17. Всупереч твердженням московсько-большевицької пропаганди, в ССРСР ніякого справедливого соціального ладу не збудовано. На місце царського суспільного ладу, який визначався соціальною і національною несправедливістю, московські большевики встановили насильством і терором такий лад, в якому величезну більшість населення поневолених народів зіпхнено до рівня фактичних пролетарів — кріпаків всесильної імперської бюрократії. Покликаючись на авторитет держави, яку піднесено до абсолюту, каста імперських вельмож і мільйони насланих московських колоністів визискують українських селян, робітників і інтелігенцію, а осягненими цим шляхом засобами здійснюють свою загарбницьку політику в країнах поневолених народів та в цілому світі.

18. Водночас із національним поневоленням та соціальним визиском народів москоська комуністична влада, яка проповідує свою «прогресивність» і «гуманність», спричиняє нелюдські терпіння десяткам мільйонів людей, розриваючи їхні родини, наставляючи дітей проти батьків, викликаючи взаємні підозріння і донощицтво, хуліганство, пияцтво, хабарництво і різного роду надужиття та веде до занепаду моралі у всіх ділянках суспільного життя.

19. Після смерти Сталіна криза в проводі московської імперії досягнула вершка. Імперія під кермою Хрущова переходила від провалу до провалу в зовнішній, а особливо у внутрішній політиці. У зовнішній політиці Хрущов не зумів затримати стану неподільної влади і панування Москви в т. зв. світовому міжнародньому комуністичному русі, де створилося два центри — Москва і Пекін. Господарство імперії перебувало в постійній кризі, а гостра нестача продуктів харчування та речей щоденного вжитку викликала масове незадоволення і загрозові для імперії заворушення та страйки на землях поневоленних народів, особливо ж в Україні. В основі цих масових зрушень лежав національно-політичний момент, а соціально-економічне підложжя було нагодою для їх скріплення і поширення. Двоособове керівництво в Кремлі не розв'язало кризи і не закінчило внутрішньої боротьби за владу в імперії, а довело до явного розриву з Пекіном.

20. Ріст мілітарної сили російської імперії та її територіяльна експансія збіглися з процесом внутрішнього розкладу і з глибокою кризою на всіх відтинках життя. Сучасний стан в ССРСР і у державах т. зв. соціалістичної системи характерний такими засадничими прикметами:

а) політично-ідеологічний поліцентризм і фрагментаризація системи;

б) в ССРСР марксо-ленінська ідеологія втратила гостроту політичного інструменту великодержавної політики партії. Після кожної зміни на імперському шпилі ту ідеологію перелицьовували і міняли.

Нині існує стільки марксо-ленінізмів, скільки було змін на імперському шпилі;

в) психологічна революція і поглиблювання та поширювання проти-імперських і протирежимових настроїв прибирають окреслені зорганізовані форми;

г) наявність протиросійського спротиву і боротьби серед поневоленних народів в ССРСР і в державах, залежних від ССРСР, поглиблювання і заострювання кризи внаслідок постійних намагань російського центру затіснювати залежність від себе всіх інших неросійських народів;

г) в останніх роках поневолені народи, а зокрема українці, підняли страйки і заворушення (Донбас, Одеса, Казахстан). З допомогою війська їх приборкано, але дух спротиву посилюється. Знаменно, що заворушення почалися в концентраційних таборах, де найбільше в'язнів поневоленних націй, зокрема українців, серед яких багато колишніх воєнків УПА і членів ОУН;

д) за майже півстоліття «будування соціалізму», чим заслоняється єдинодержавство, ССРСР не виходить із стану економічних криз, що, як лихоманка, трясуть цілою системою. Безглузда і нежиттєва централізація господарського життя, що є засобом імперської політики, сковує людську ініціативу, гальмує розвиток продуктивних сил в окупованих країнах і зумовлює господарську стагнацію. Контрасти в соціальному житті (партійна бюрократія і упосліджені народи), нечуваний визиск населення, посилили боротьбу народів за свої права і свободу.

II

1. Так звана Українська ССР є частиною імперії — ССРСР. Державною вивіскою заслонено її колоніальний стан, як додатку до Росії, яка забирає в різних формах більшу частину багатств української землі. В економічному відношенні Україну перетворено на колонію Росії. Централізована господарська система ССРСР позбавляє Україну будь-яких елементів незалежності в економічному житті. Міністерства УССР — це фактично відділи всесоюзних міністерств, а міністри — наглядачі і погоничі, які стежать за виконанням господарських плянів всесоюзного уряду.

2. УССР як фальшиве твориво не має ні парламенту, ні уряду, вибраного свobodною волею української нації, його політичне керівництво накинене силою чужого центру — Москви, його суверенітет не проявляється ні в якій формі. УССР не може вирішувати справи війни і миру, не має свого війська і не веде своєї власної закордонної політики, а т. зв. уряд УССР лише виконує директиви ЦК КПСС в Москві. Більшість членів «уряду» УССР — це навіть формально провінційні службовці московських союзних і «союзно-республіканських» міністерств. Конституція УССР встановлена не вибраними представниками українського народу, а ставленцями ЦК большевицької партії. Ця конституція навіть формально залежна від конституції ССРСР. Так звані політичні, громадські й культурні організації УССР — це місцеві відділи «всесоюзних організацій». Так звані совети всіх щаблів повністю опановані вислужниками москов-

ської диктаторської кліки і зобов'язані партійною дисципліною виконувати доручення ЦК КПСС.

Твердження большевицької пропаганди про добровільний вхід України в склад московської імперії є суцільною брехнею. Переяславська угода потоптана московськими царями з самого початку і суверенні права України, визнані у тій угоді, були остаточно зліквідовані у XVIII столітті. Новостворена в 1918 року українська держава була завойована збройною силою большевицької Москви в 1920-х роках. Не відбулося загального і свobodного волевиявлення українського народу про формальний вхід УССР до ССРСР.

3. Комуністична партія України (КПУ) — це найважливіший інструмент московського панування в Україні. Вирішну частину членства КПУ творять москалі і їх вислужники, які займають командні пости в адміністративному, господарському і суспільно-культурному житті. Українці — члени КПУ — не здатні змінити політичне обличчя КПУ, яка є знаряддям поневолення України і партією зрадників українського народу, опортуністів і шкурників. Надії деяких одиниць на поступове перетворення КПУ в справді українську партію не мають під собою ніяких реальних підстав, є ілюзією фантастів або облудою зрадників.

4. Масові організації в УССР, такі як комсомол, профспілки, ради і т. п. є також безвільним знаряддям московсько-большевицької окупаційної влади для регламентації всіх сторін життя підсоветської людини. Заборона існування організацій, які не підпорядковувалися б большевицькій партії, уне-

можливого витворення ефективної «легальної» опозиції до існуючої диктатури в окупованій Україні, ведення «легальної» політичної боротьби і засуджує на провал всякі спроби впливати на еволюцію колоніальної тиранічної системи у напрямі національного визволення. Ця заборона — найбільший злочин проти прав людини і народів, нечуване беззаконня, яке найяскравіше свідчить про брак всякої свободи для людини і суспільних груп в московсько-большевицьких колоніях.

5. Російсько-большевицький уряд шляхом політики переселювання намагається ліквідувати українську етнічну субстанцію. Виміщування людности, плянове виселювання українців з України і спровадження туди росіян, посилене русифікація шкіл усіх поземів, урядових установ, армії — всі ці заходи мають своїм завданням не тільки зламати спротив українського народу, здушити його боротьбу за свободу та політично-державну незалежність, але й знищити його як національну одиницю і перетворити на складову частину т. зв. советського народу з російською мовою і культурою. Не зважаючи на безугавні спроби великодержавного московського шовінізму викоренити основні первні українського духа і влити в українські форми дух зради, яничарства, обмеженого провінціалізму, почуття меншевартости супроти московської імперської ідеї, — всі ці спроби заломлюються об стихійний націоналізм українського народу, який вливається в організовані рямці підпільної боротьби, засновані на традиціях національно-визвольних дій революційних організацій, головно ОУН і УПА.

6. Україна, найбагатша країна в советсько-російській імперії, є предметом безоглядної господарської експлуатації, а розбудова економіки в Україні відбувається під кутом її інтегрального пов'язання з Росією. В Україні розбудовується найбільше сектори видобування сирівців та первинної їх переробки або ті роди промислу, які виробляють продукти для експорту або воєнно-агресивних цілей. Єдине завдання сільського господарства — постачати споживчі продукти для імперських цілей Росії. В розбудові транспорту, комунікації, а також торгівлі панує принцип імперської доцільности.

7. Українську культуру російсько-советський режим намагається втримувати на рівні провінційного етнографізму. Її розвиток пляново гальмується, а натомість поширюється російську мову і культуру. В середніх, спеціальних і високих навчальних закладах, навчання проходить переважно російською мовою, а будь-які намагання привернути українській мові належне їй місце окупантський уряд розцінює як протидержавний акт. Під сучасну пору значне число українських культурних діячів перебуває у в'язницях і на засланні, а решта змушені терором до мовчанки. Свобідні культурні зносини України з вільним світом — унеможливлені за вийнятком таких, які є цілево урядом дозволені.

Одночасно московський уряд веде в Україні безпощадну боротьбу з релігією. Українську Автокефальну Православну Церкву і Українську Католицьку Церкву зліквідовано, загнавши їх в катакомби. Московська атеїстична пропаганда прибирає щораз ширших розмірів, а віруючих жорстоко пе-

реслідується. Релігійно-побутові обряди підмінюється більшовицькими обрядами.

8. В Україні існує велика соціальна нерівність між ожебраченим та закріпаченим народом і панівною московською верствою з її місцевими вислужниками. В порівнянні з Росією в Україні норми праці вищі, а винагорода за працю нижча. В советській системі заробітних платень Україна, завиймком кількох місцевостей, стоїть на третьому, а подекуди й на останньому місці. Українське селянство, пограбоване з його власности, зведене до рівня державних кріпаків, безпашпортників, без соціального забезпечення, є найбільш упослідженою категорією населення «робітничо-селянської країни». Українське робітництво, позбавлене фактичної оборони профспілок, експлуатоване монополітичним російським колоніальним режимом, не має права керувати своїми підприємствами, розподіляти продуктів своєї праці. Мешканеві умовини по містах, а особливо в робітничих кварталах, неймовірно тяжкі в порівнянні з життьовими умовинами робітництва і селянства в західньому світі. В Україні, яка є головним продуцентом сільсько-господарських і м'ясних продуктів, постійно бракує харчів та продуктів широкого вжитку (текстильних, шкряняних та домашніх виробів).. Внаслідок недостачі продуктів широкого вжитку і низьких платень, робітники вдаються до спекуляції, а за це окупаційна влада жорстоко їх карає. Драконівська пашпортна система забороняє населенню змінювати місце проживання, а селянство взагалі позбавлене пашпортів.

9. До категорії особливо переобтяжених працюю

і упосліджених прошарків населення України належить жіноцтво і доростаюча молодь. Непрактикованим у цивілізованому світі є переобтяження жінок і матерей, хоронених законодавством чи звичаєвими правами всіх культурних народів, які мусять працювати у шахтах, на будівництві, при будові шляхів та у важкому промислі і транспорті.

Звільнені з в'язниць і заслання політв'язні залишаються без праці, помешкань та без соціального забезпечення, а засланців, що відбули реченець заслання, часто позбавляється права повороту у рідні сторони. Їхні діти не мають можливостей для нормального навчання.

III

1. В Україні безперервно точиться національно-визвольна боротьба, метою якої є знищення російського колоніялізму й відбудування української суверенної, соборної держави. Джерелом і рушієм цієї боротьби є український націоналізм, як стихійний націоналізм, націоналізм як творчість і діяльність окремих осіб, та націоналізм як зорганізований політичний рух. Сучасний етап цієї боротьби впливає з попередніх етапів і є нерозривною їх тяглістю.

2. Період 1942-1953 був етапом всенародного повстання, тобто широко закроеної масової повстансько-партизанської акції, як головного елементу у всесторонній боротьбі нації. З 1947 роком була поведена паралельно тактика скріплення широкої підпільної політичної дії з метою проникати в різні відтинки життя української нації. Вже в 1948 році унавявнюються нові форми й методи боротьби.

Тоді вибухло перше повстання в'язнів у Воркуті, зорганізоване членами ОУН і бійцями УПА, полоненими в Україні й засланими окупантом на довго-річну або досмертну каторгу.

3. Період 1953-1959 позначений повстаннями, страйками, заворушеннями в концтаборах, ініціаторами й керівниками яких були члени ОУН-УПА. Цей новий фронт боротьби проти російського геноциду, що розгорнувся на широких просторах імперії, змусив Хрущова зреорганізувати концтабори, в які було загнано 17-20 мільйонів невольників. Це був період синхронізованих і координованих повстань в'язнів усіх поневолених народів.

4. На найновішому етапі боротьби, 1959-1968 рр. активізуються революційні процеси на Рідних Землях. Цей період позначений масовими виступами робітників, студентської молоді, молоді інтелектуальної еліти України, демонстраціями, а також збройними зударами народу з поліцією і військом в різних містах.

5. Так, як і в минулих десятиліттях, головним рушієм зорганізованої революційної боротьби є ОУН. Ідейно-політичний, збройний та підпільно-організований наступ на ворога поширив впливи наших ідей на цілу Україну і на простір майже всієї російської імперії. На український визвольний рух орієнтуються поневолені народи, в'язучи свої надії на національно-державну самостійність з боротьбою України. Їх визвольна паралельна дія збільшуватиме потенціальну силу української революції і вагу України на євразійському континенті.

6. Відгомін активного бою підпілля ОУН-УПА і відкритого зудару широких мас робітництва, молоді, в'язнів у концтаборах, усвідомлення власних оригінальних первнів української духовости та українських ідей і змаг за свободу творчости молоді інтелектуальної еліти паралельно з відокремленими, але безперервними збройними виступами, змаг на соціально-економічному відтинку та спротив насильному виселенню сотень тисяч молодих українців поза Україну, переломання страху широких народніх мас перед окупаційною владою, виловлення у відкритому бою нових провідників, наявних героїв, які стають предметом подиву оточення — це новий завансований етап в широкому розгортанні революційно-визвольного змагу. Боротьба, організована ОУН, має по сьогоднішній день різні форми і методи. Вона охоплює усі ділянки життя.

7. Стихійний український націоналізм проявляється в різних формах спротиву російському окупантові на національному, культурному, релігійному, економічному, соціальному та політичному полі. Сміливі виступи письменників, критиків і публіцистів, боротьба за український характер міст, за українську мову в школах, урядах і культурних установах, живучість підпільних Церков, спротив колгоспного селянства і робітництва визискові Москви, політичні маніфестації і збройні підпільні виступи — все це позначки, що Україна, живучи своїм відвічним духом ідеалізму, свободолюбства і героїзму, не упокорилася перед ворогом, але послідовно прямує до суверенного державного життя.

8. Під сучасну пору не має жадного відтинку життя в Україні, на якому не відбувся б змаг з російським окупантом.

Гострий спротив нищенню української культури та русифікації знайшов свій вияв в обороні української мови, в боротьбі проти насильного насадження безбожництва — за збереження християнської віри, у творчості українських науковців, письменників і поетів, зокрема молодих. На літературному, мистецькому й науковому відтинках сильний тиск виявився в боротьбі за вільну творчість, її незалежний стиль і форми, за її національний характер.

На господарському відтинку національна дія особливо яскраво помітна, наприклад, у місницьких тенденціях, що змушує Москву часто мінати держплани і повертатися до централізованого управління, проти чого знову розгортається протидія. Обставина, що збільшено, наприклад, присадибні наділи, є наслідком не тільки стихійної, але й організованої боротьби за приватну власність.

Попри ці наявні види спротиву, в Україні розгортається у різних формах підпільна зорганізована боротьба, зі збройною включно, учасники якої йдуть в авангарді загально-національного змагу за політичну і соціальну волю, за незалежну державу.

9. У висліді дій ОУН за останні десятиліття дійшло до зрушення, зокрема молодій генерації 60-х років, яка відкрито виступила на бій проти ворога. Нова українська національна інтелігенція — письменники, поети, науковці створили велику кількість вартісних творів. В них виявляється не

лише рішучий спротив русифікації і російському колоніалізму, але й закликається до безкомпромісової боротьби за державне визволення. Змістом своїх творів, «заяв», «листів» вони демаскують колоніальну політику Росії і показують безправне, невідільне становище України, протестують проти сваволі КГБ, проти закритих судів і нелюдських умовин у концтаборах. Ця література, спрямована проти чужо-національної окупації та російського шовінізму, змагає за скріплення українських національних сил і поглиблені революційні процеси. Головною рисою, що відрізняє цю ідейну боротьбу в Україні від опозиційних течій в Росії, є її спрямування проти російського імперіалізму, за суверенну українську державу, а не домагання лібералізації і т. зв. демократизації режиму.

Ці матеріали підтверджують повністю факт, що Україна є в становищі колонії російсько-комуністичної імперії, і що самостійність-суверенність УССР є фікцією. Розкривання комунізму як російського імперіалізму вказує на істотну рису політики володарів сучасної російської імперії і демаскує ідеї, гасла і засоби, з допомогою яких росіяни панують над поневоленими народами.

10. Вимовним фактом є те, що в тих матеріалах віддзеркалено революційні процеси в Україні, які розгортаються під кутом наступу на російський імперіалізм за здійснення українських національно-державницьких, християнських і соціальних ідей. В них показано динамічну силу українського націоналізму, ідеї якого є рідними для всіх верств

українського народу: інтелігенції, селянства, робітництва.

Важливим фактом є соборницький характер спротиву і боротьби народніх мас з російським окупантом. Сьогодні український націоналізм домінує в духовості і діях українців на всіх землях України без жадного іншого локального чи провінційного цілеспрямування. Навіть українці, які вирости й виховалися поза межами України, на просторах російської імперії, змагаються за здійснення ідей українського націоналізму.

11. Матеріяли, що масово розповсюджуються в Україні і поза нею, вказують на факт існування постійної зорганізованої державницько-самостійницької дії в Україні. Низку різного рода політичних об'єднань, що їх цілком було здобути самостійність Україні — ворог розгромив. Крім тих груп, очевидно існує багато більше — зокрема молодечих — і всі вони діють у великому плані національної революції. Відповідальне, історичне завдання — ідейно-політично й дійово завершити всі патріотичні елементи в Україні, оформити єдиний революційно-політичний провід — спадає саме на ОУН. Між зовнішніми многогранними виявами боротьби і спротиву народу та підпільною діяльністю ОУН існує ідейний тісний зв'язок. ОУН також застосовує модерні методи боротьби у пов'язанні з технологічними досягненнями доби.

12. Судові, зокрема закриті, процеси в Україні в 1960-их роках, що мали політичний характер, це були процеси над членами підпільних груп та організацій, яких оскаржували за націоналістичну ді-

яльність. Борців за Українську Самостійну Соборну Державу проти російського імперіялізму і шовінізму окупант утотожнює з бандерівцями, тобто націоналістами-революціонерами. На Україні добре знають, що бути бандерівцем в очах російських окупантів — це найбільший «злочин», за який карають якнайтяжче. Бандерівці стали синонімом справжнього патріотизму.

Успішність дій ОУН за останні роки видно не лише в тому, що ворог нас атакує, але головню в тому, що з'явилася нова безстрашна генерація України, яка діє в дусі ідей ОУН і її політичної концепції.

13. Націоналізм в Україні зростає і перемагає; вклад ОУН-УПА у визвольну боротьбу українського народу став платформою і рушієм революційних процесів в Україні, а тим самим перед ОУН стоїть далі велика історична роля.

Протиставні сили України і Росії наближаються до свого остаточного зудару. Найкращі ідейні елементи нових поколінь ідуть у революційні ряди, щоб власною посвятою вибороти волю і державну незалежність батьківщині на руїнах російської імперії. Український непереможний націоналізм вже тепер штурмує ключові позиції і bastiони російської окупаційної системи в Україні. В осередку змагу стоїть знову боротьба за Київ, з його ідеями національної суверенности, християнської культури та суспільства з ідеями свободи людини та справедливого суспільно-господарського ладу.

ГОЛОВНІ ІДЕОЛОГІЧНІ Й ПОЛІТИЧНІ ПРИНЦИПИ

I

1. Україна і Росія, Київ і Москва — два національні й культурні антиподи. Це перманентна боротьба двох націй, двох протиставлених культур, взаємосуперечних національних тенденцій.

2. Ідеї України — це протиставлення до російського світу ідей, в основі якого є заперечення людської індивідуальності, гідності, свободи і прав людини, заперечення нації як наріжного каменя світобудови, її суверенітету і всебічного незалежного розвитку. Тоталітарне накидування іншим народам московсько-большевицького способу життя — один із засобів Росії поневолювати волелюбні нації і панувати над ними.

3. Проти російського світу ідей Україна ставить в осередку побудови нового світу ідеалістичні цінності життя, вічні правди Бога і Батьківщини, гідність людини, героїчну концепцію життя та визвольний націоналізм, що відкидає будь-який імперіалізм і комунізм, як історичні анахронізми сучасної доби, визнає незалежність і суверенність кожної нації.

II

1. Наша епоха відзначається тим, що під тиском національно-визвольних рухів розпадаються колоніальні імперії, а на їх місці постають незалежні національні держави.

2. Сучасний розвиток світу, що йде по лінії розпаду імперій і створення національних держав —

повністю підтверджує власнопідметну настанову українського народу розвалити російську імперію і відновити самостійні, суверенні держави поневолених у ній народів. Отже, відбудова Української Суверенної Соборної Держави відповідає світовому розвитку, а ідеї української нації — найпоступовіші ідеї нашої епохи.

3. Російська імперія, як історичний анахронізм і насильницький витвір російського народу, є головною перешкодою на шляху до перебудови світу на принципі суверенних національних держав, бо з допомогою насильства йде шляхом знищення націй до безнаціональних великопростірних конструкцій. Історичний розвиток світу повністю підтверджує ідейне банкрутство російської імперії, як і закономірну необхідність її розвалу.

4. Український націоналізм відкидає великопростірні інтернаціональні концепції, які не визнають права всіх народів на їх незалежні національні держави. Багатонаціональні, великопростірні імперії, як вказує досвід історії, завжди були тереном національного гноблення і експлуатації одного народу іншим народом, тому ліквідація держав-імперій, зокрема російської імперії, що замаскована тепер під назвою ССРСР, є невідхильною передумовою за безпечення у світі тривалого миру і справедливості. Визволення всіх поневолених народів, їх самостійність і суверенність можливі тільки тоді, коли переможе концепція Антибольшевицького Блоку Народів (АБН), що є тотожна з визвольною стратегією і політикою українського націоналізму.

5. Суверенність української нації український

націоналізм розуміє не лише як політичну незалежність від зовнішніх сил, а також як незалежність від таких сил, що зсередини нації підкопують її самостійність, щоб зробити з неї сателіта інтернаціональних, чужонаціональних та інших таємних змов, що з допомогою своїх агентів у лоні нації захоплюють впливові пости.

6. Плянуючи і організуючи визвольну боротьбу, український націоналізм спирається на власні сили українського народу і не узалежнює своїх сподівань на визволення України від зовнішньої інтервенції чи еволюції окупаційної системи, яка існує в Україні. ОУН вважає, що зовнішні чинники або внутрішні політичні, соціальні, культурні й економічні процеси на просторах російсько-большевицької імперії можуть полегшити й прискіпити успішне завершення визвольної боротьби українського народу, але її остаточний успіх залежатиме тільки від організації революційно-визвольних сил і спроможностей всього народу.

7. Найактуальнішою і найнеобхіднішою формою боротьби за національне і соціальне визволення є синхронізовані національно-визвольні революції і партизансько-повстанські війни, що одночасно є шляхом до визволення всіх поневолених Росією народів та уникнення атомової війни, як двосічного меча.

8. Ідейно-моральна і політична криза світових потуг, що витворилась наслідком страху перед атомовою війною, може бути усунена тоді, коли вільні народи зрозуміють, що у їх власному інтересі є підтримати національно-визвольні революції, проти

яких Москва не спроможна застосувати атомової зброї.

9. В нашу епоху ще раз підтверджується особлива історична роль української нації і держави, визначена національною спадщиною християнської віри і культури та геополітичним становищем України, як передового сторожа на Сході Європи. Велике завдання всіх поколінь української нації: боронити лицарсько-християнську Україну від московського геноцидного месіянства і загарбництва.

III

1. Український націоналізм визнає Українську національну державу за єдину форму організації нації, яка забезпечує найкращі умови для всебічного розвитку її духових і фізичних сил. Ідея власної національної держави, яка гарантує нації суверенну владу, впливає з найглибших почувань і прагнень кожної нації, що хоче бути господарем на власній землі та здійснювати на ній свою владу.

2. Кожній нації у світі належить право на власну національну державу, подібно, як людям всього світу належить особиста свобода. Запорукою миру і справедливості у світі є організація світу на принципі національних держав. Єдність світу, звільненого від колоніалізму і тоталітаризму, як і справжня міжнародна співпраця можливі тільки на принципі рівноправності і суверенності всіх народів.

3. Український націоналізм пов'язує в одну цілість вічні й незмінні правди, вартості й надбання української нації. В соціальній площині він здійснює концепцію такого ладу, що спирається на за-

садах правости, соціальної справедливости, гідності людини та гармонійного урівноваження індивідуальних прагнень із вимогами і потребами всієї спільноти. Він відкидає визиск людини людиною або режимом, визнає право на індивідуальну творчість і приватну власність, створює можливість вільно розпоряджатися прибутками власної праці. Відкидає марксистсько-большевицьку концепцію боротьби клас, а протиставляє їй концепцію співпраці всіх соціальних прошарків народу.

4. Соціальний лад у розумінню українського націоналізму виростає на ґрунті української духовности і українських побутових традицій, що тільки йому притаманні. Він не наслідують чужих соціалістичних, капіталістичних чи ліберальних спекулятивних доктрин. Технічні здобутки і соціальні досягнення інших націй світу перетворює самостійно, відповідно до власних потреб.

IV

1. Нація — найтриваліша людська спільнота, коріння якої виростає з глибини віків, а розвиток якої веде в незбагненне майбутнє, є непроминальною і непереможною. Так як нація — український націоналізм, який є витвором нації, є також непроминальний і непереможний.

2. Основними ідеями української нації, а тим самим і українського націоналізму, є історичні правди християнського національного Києва, ідея національної свободи, виявлена у власній незалежній державі, та ідеї соціальної справедливости, які гарантують людську свободу і розвиток.

3. Ідеологія українського націоналізму — це ви-

твір всеукраїнських соборницьких ідей усіх поколінь. Тому український націоналізм — динамічний соборницький національно-визвольний рух, що діє на засаді єдності всіх революційних сил нації у боротьбі за волю і державність. Він є свідомим оформленням прагнень і вияву розуму, серця і волі української спільноти, що на теперішньому етапі бореться за владу своєї нації, за її всебічний розвиток, за кращі підстави життя народу на своїй національній території.

4. Український націоналізм пройшов уже різні етапи свого розвитку, формування, перевірення своїх позицій, досвіду і дії. Він — явище всебічне, бо проявляється у різних формах: як стихія у масах українського народу, як творчість і діяльність визначних його одиниць і як організований ідеологічний та політичний рух. Він зростає, розвивався і міцнів у боротьбі за духове, політичне й національно-соціальне визволення українського народу, у боротьбі за свободу і справедливість, за вільний культурний розвиток нації й одиниці, за особисту волю і соціальний добробут людини.

5. Поняття українського націоналізму ХХ століття значно ширше від самого поняття визволення нації. В нинішній боротьбі український націоналізм — це в духовому засягу комплекс ідей, які мають за мету оновити й оформити українську націю в єдину політичну, культурну, релігійну та етично-моральну цілість із власними традиціями і волею реалізувати їх у житті.

6. Український націоналістичний світогляд виріс із тисячолітньої, формованої християнством, духо-

вості українського народу і своєрідності його історичного буття, тому між ним і християнською філософією та мораллю існує співзвучність. Боротьба за українську національну державу — це одночасно боротьба за християнську правду.

7. Зміст і динаміка новітнього українського націоналізму виростили з творчих виявів, глибоких думок, невмирущих чинів та свідомих жертв цілого ряду поколінь українських націоналістів-революціонерів та державних мужів, що — переборюючи збайдужіння власного довкілля — зуміли збудити патос у широких масах українського народу та підняти на вищий щабель його національно-політичні прагнення, спрямувати його до боротьби за відновлення, закріплення і розбудову Української Самостійної Соборної Держави.

V

1. Ідеологія українського націоналізму оформилася на базі духовості української нації, як синтеза цінностей і понять, що їх вона створила і виступила на протязі свого історичного буття. Це — збір правд та ідей, що дають відповідь на найважливіші питання існування світу, нації, життя людини і суспільства, цінності людини і суспільства, співжиття між людьми і народами.

2. Головні правди та ідеї українського націоналізму такі: примат духового первня, примат нації і її державної суверенності та соборності, власнопідметність української політики, соціальна справедливість, пошана до людини і загальнолюдських цінностей та вільний розвиток усіх творчих сил нації.

3. Український націоналізм, як ідейний і політичний рух, органічно виростає з духової і суспільної природи української нації і тим самим відповідає її найістотнішим потребам, її всебічному розвитку та природній гармонії всіх творчих виявів людини і нації.

4. Світоглядовою засадою в ідеології українського націоналізму є істина, що першопричиною всього буття є дух, а не матерія. Рушієм людського життя, укладу суспільства, суспільних та політичних процесів є людина, а не виробничі відносини. Відкинувши тезу діалектичного матеріалізму про те, що основою буття є матерія, український націоналізм визнає, що прапричиною всього буття є Абсолют-Бог у його християнському розумінні.

5. Ідеологія українського націоналізму — це протилежність до матеріялістичних ідеологій. Матеріалізм зводить усе буття до матеріяльних процесів, заперечуючи Бога, релігійні цінності, духовість і вільну волю. Марксо-ленінський матеріалізм заперечує і загальнолюдські цінності, на місце яких встановлює класову мораль, а рушійні сили історичного розвитку обґрунтовує економічними відносинами і класовими антагонізмами. Не зважаючи на те, що матеріялістичну теорію вже давно заперечила наука, головні сучасні науки від квантової фізики через біологію до астральних польетів і розбиття атому включно, — московські большевики й далі силою накидають цю теорію іншим народам, намагаючись підпорядкувати їй господарське, культурне, політичне і суспільне життя поневолених народів, щоб таким чином, під плащиком марксо-ленінської

теорії, здійснювати свою російську концепцію суспільного ладу та свою імперіялістичну експлуаторську практику.

6. У націоналістичному світогляді особливе місце має християнська і національна містика, культ святих і героїв — безкомпромісових борців за правду. Гідність людини і пошана до неї, толерантність між віроісповіданнями, жертвність і самовідречення в ім'я вічних постулатів людини і нації — складові елементи націоналістичного світогляду.

7. Відповідно до засади, що «ніхто більшої любови не має як той, хто своє життя віддає за своїх ближніх», заповітом для членів ОУН є «Здобути українську державу або згинуть в боротьбі за неї». З цього морального джерела випливає діяльність і боротьба ОУН за національні та людські права проти імперського і колоніального поневолення і безправ'я.

VI

Ідеологія українського націоналізму ставить у центрі уваги людину, родину, націю та форму її організації — національну державу. Упорядковане відношення між цими складниками є передумовою повноцінного національного розвитку.

а) Людина. Український націоналізм визнає особливу роллю і позицію людини в житті нації, як істоти з власною неповторною індивідуальністю, вільною волею і власними інтелектуальними, духовими та матеріальними потребами й зацікавленнями. Людина-одиниця — не тільки фізична частка національної спільноти, а також активний і формуючий чинник національного життя. Вона своїм сумлін-

ням, як не розривна складова частина нації, відповідає за виконання її призначення у спільноті. Безнаціональної людини немає, є тільки, національним змістом визначена, конкретна національна людина. В інтересі нації є заповнити кожній людині умови для її повного розвитку і себевияву у вільній праці, при чому межі свободи людини, шляхи і форми задоволення її особистих інтересів і потреб визначається і регулюється свободою і правами іншої людини, потребами і інтересами всієї національної спільноти. Українська людина повинна працювати і боротися в ім'я добра нації, повинна уважати за своє завдання служити всіма силами своєму народові.

б) Родина — основна клітина духово-органічної спільноти, нації, зберігач і творець українського роду, української культури і моралі. Нація, як живий організм, зберігається і розвивається завдяки ростові та розвиткові її життєвих комірочок, якими є родини. Як основна клітина суспільства, родина є також першою школою суспільного життя, солідарності, пошанування прав інших, єдності, а зокрема — джерелом продовження життя роду, нації, кузницею української моралі й патріотизму.

в) Нація. В осередку ідеології українського націоналізму стоїть нація, як природна категорія, суспільно-політична вартість і жива, самобутня духово-органічна спільнота, що викристалізувалася й виросла в означених історичних, геополітичних, господарських і суспільнополітичних умовах. Нація в розумінні українського націоналізму — це єдність усіх прошарків і всіх поколінь («живих, мертвих і не

народжених»), спаяних спільною історією, культурою, мовою, традиціями, територією та спільною волею жити самостійним, ні від кого незалежним життям у власній державі. На шляху історичного розвитку людства нація стала основним підметом міжнародного життя і силою, яка відіграє вирішальну роль у формуванні історичних процесів у світі, стала підставою політичної організації світу. Ідея національної волі відповідає найглибшим прагненням усіх народів. Постійне і всебічне зміцнювання розвитку нації як найвищої форми людської спільноти вирішить і питання дальшого існування будь-яких імперій, а разом із тим приведе до ліквідації панування одного народу над іншим.

г) Держава. Згідно з ідеологією українського націоналізму, національна держава — найвища форма організації буття народу, яка служить інтересам її громадян, а її структура і устрій відповідають притаманним прикметам нації та потребам її життя. Тільки власна національна держава може забезпечити нації вільний розвиток усіх її духових і матеріальних сил та належне місце між іншими державними народами. Національна держава — постійна об'єктивізація волі нації і одиниці.

ПОСТАНОВИ В ПИТАННЯХ КУЛЬТУРИ

I.

1. Культура і духове життя — це підстави сили нації. Культура народу віддзеркалює його духову самобутність, характер, є його духовим портретом і одночасно процесом, що формує національний

світогляд, ідеї та почуття кожного покоління нації на шляху її історичного буття.

2. Підметність творення культурних цінностей, власнопідметні творчі вияви, самобутність форм культури, а разом із тим і культивування національного світогляду — належить до першоджерельних елементів життя народу.

3. Культура у своєму історичному розвитку закріплює в народі усвідомлення його окремості і духової суверенності, дисциплінує його почуття. Культура визначає неповторні шляхи не лише духового життя народу, а також, разом із тим, його політично-історичні шляхи.

4. Український народ в умовах поневолення не може вільно розвивати своєї культури. Він також не має достатніх умов для того, щоб зберігати вже втворені в минулому цінності власної культури і забезпечити природну тяглість культурного розвитку, що із сучасного прямує в майбутнє на ґрунті традицій минулого.

5. Москва свідомо того, що поневолити повністю і знищити українську націю вона зможе тільки тоді, коли їй вдасться знищити українську культуру. Отже, побіч фізичного поневолення, вона безоглядно винищує всі питомі елементи української культури, всі її прояви та пам'ятники минулого. В цьому сенсі ми є свідками боротьби двох культур: української проти російської, Києва проти Москви.

6. Українська визвольно-революційна боротьба у ділянці культури має за мету: а) переборювати руйнівницький наступ окупанта на процеси розвит-

ку української культури та його (ворога) намагання прищепити українській культурі елементи чужої їй, російської культури; б) усунути з українського культурного процесу ті елементи, які виникли наслідком культурного поневолення; в) самотверджувати і розвивати власні культурні цінності.

7. ОУН вважає, що всебічний розвиток української культури можливий тільки в умовах незалежного життя, коли буде повністю забезпечена свобода духової творчості та себевияву культурних сил. В українській самостійній державі ОУН буде сприяти і активно підтримувати культурні взаємини України з іншими народами шляхом взаємообміну культурними цінностями та культурної співпраці.

8. ОУН стверджує, що на сучасному етапі змагання за свободу культурної творчості в Україні інтенсивне і багатогранне проходить в умовах боротьби нації за державну незалежність, в умовах важких переслідувань. Тому відмічає з глибоким признанням і подивом поставу тих наших діячів культури, які з усією рішучістю відкидають шаблони соцреалізму і, шукаючи власних творчих шляхів, протиставляються російській політиці культурного геноциду та русифікації. ОУН зокрема підтримує таку культурну творчість, що питає українській духовості та скріплює визвольні процеси українського народу.

9. ОУН гостро засуджує російських окупантів за насильства над свободою слова, думки, творчості, наукового дослідження, за переслідування та фізичне

винищування діячів української культури. ОУН зокрема засуджує факти руйнування пам'яток української культури, творів високої мистецької цінності та підмінювання їх продуктами російської культури.

10. Взявши до уваги важкі умови літературно-мистецької і наукової творчості в Україні, ОУН звертає увагу на konieczність посиленої творчості діячів української культури і науки поза межами України, в країнах вільного світу, які зобов'язані в умовах свободи вирівнювати мірою можливості втрати і шкоди, завдані нашій культурі й науці в умовах окупації.

11. ОУН вважає за конечне подавати постійну моральну й матеріальну допомогу діячам української культури, вільної науки, літератури і мистецтва, щоб таким чином уможливити і скріпити їхню творчість, а разом із тим посилити боротьбу проти наступу Москви на духове життя українського народу, його культуру самобутність та історичну минувшину.

12. IV Великий Збір ОУН стверджує, що в Україні й на всьому просторі російсько-комуністичної імперії йде потужна духова боротьба між українською і російською націями. З одного боку виступає непримиренно-ворожа самовиява народів російська культура із своїм злочинним месіанізмом — ідеєю геноциду через асиміляцію націй у російській нації, з ідеєю панування російської нації над іншими націями, з Москвою — центром світового безбожництва, носієм деспотії, тиранії, диктатури, тоталітаризму, матеріалізму, комунізму і цілковитої

деградації людини в колективізмі. З другого боку цьому імперсько-колоніальному світові російської культури протиставиться українська культура з ідеєю повної свободи творчого самовияву кожної нації, з концепцією незалежних і рівних націй, без панівних і підрядних, з пошаною до гідності індивідуальної людини — створеної на образ Божий, з концепцією такого суспільно-політичного ладу, який гарантував би свободу культурної творчости без накидування силою будь-яких деспотичних і протибожжих законів. Волелюбна Україна — осередок християнського, хрестоносного, людяного та національного патріотичного світогляду. Росія агресивно наступає на неї із своїм антихристиянським, антигуманним світоглядом.

13. Великодержавні російські шовіністи намагаються загальмувати всіма доступними їм, найбрутальнішими, злочинними і неморальними засобами український культурний процес. Діячів української культури жорстоко переслідують, арештують та засилають у табори на довголітні заслання або й убивають.

14. Одначе, не спинити окупантові наступу молодого покоління українських поетів, письменників, мистців, учителів, публіцистів, науковців, які з усією принциповістю і рішучістю відкинули шаблони соцреалізму та brutальні намагання культурного геноциду і русифікації.

15. ОУН найгостріше засуджує brutальне переслідування і нищення людей, які борються за повернення священних прав вільної людини. Засуд-

жує російсько-чекістські методи запроторювання людей у табори смерті і в божевільні.

ОУН засуджує російський шовінізм з його геноцидним проявом — русифікацією поневолених націй. Засуджує російських тиранів за насильство над свободою слова, творчости і віри поневолених ними народів. Москва своїми безчисленними таємними несправедливими й незаконними судами над українськими культурними діячами потоптала найосновніші права людини, гарантовані Хартією ОН, яку вона підписала і зобов'язалася респектувати.

ОУН закликає працівників культури вільних народів світу протестувати проти російських злочинів, вчинених супроти українських культурних діячів, і дати свою моральну підтримку волелюбним людям і народам, які хочуть визволитися з російського ярма.

16. IV Великий Збір ОУН висловлює гострий і категоричний протест проти постійних варварських заходів російсько-шовіністичних окупантів в Україні нищити пам'ятки української культури, як ось бібліотеки, архіви, музеї, історичні будови (напр., комплекс будівель Києво-Могилянської Академії, Почаївська Лавра, численні старовинні церкви і т. п.), історичні місця української релігійности (зокрема могили, цвинтарі, придорожні хрести й каплиці), твори національного мистецького значення, щоб таким способом здійснити свій задум геноциду над Україною. На місце знищуваних українських національних культурних пам'яток Москва ставить свої російські комуністичні будівлі й пам'ятки, зокрема буде монументи зрадникам і

вислужникам з-поміж поневолених народів та в честь творців російської імперії і її культури. Багато скарбів української культури москалі грабують і вивозять у Росію, фальсифікують, продають чужим народам або й проголошують їх «російськими творами».

II.

1. Самостійна думка і вільна творчість українського народу в теперішній час можуть повністю розвинутися лише поза межами панування і впливу нашого ворога — Москви. Однак їх розвиток обмежений тим, що таланти народу народжуються і існують переважно в основній масі народу, в Україні. Тому-то еміграція не має всіх потрібних умов нормально продовжувати пірвану нитку культурної творчості цілого народу.

2. Все ж, не зважаючи на цю обставину, завданням культурно-творчих сил українців на еміграції є зберігати природну й органічну лінію розвитку української культури, щоб на базі збереження її вартостей культивувати і розвивати духовий клімат для національного світогляду, що наснажує ідейно й політично український народ у боротьбі за самостійність, а також вкласти у скарбницю української культури вершкови досягнення культур інших народів.

3. Працівники української культури й науки у вільному світі мусять вести безперервну боротьбу проти московської фальшивої теорії класового поділу культур народів, призначених на знищення. Мають доказати, що політика московської бороть-

би з «буржуазними традиціями» в культурі поневолених народів — це народовбивство в площині духу, подібно як штучний голод і переселювання народів є народовбивством у площині біологічної війни.

4. Виявити і доказати, що «соціалістичний реалізм» — це офіційний курс московської політики в культурі, духовна колективізація, метода нової валуєвської, удосконаленої політики супроти вільної творчості і можливостей її розвитку. Це метода, яка науку, літературу й мистецтво запрягла до єдиного імперського воза, щоб поневолені духово народи обернути на погній московській нації в т. зв. єдиному советському народі, з допомогою теорії «злиття націй».

5. Проти суцільної русифікації українського народу, як на його етнографічних землях, так і на всіх теренах ССРСР, мусить виступити весь самостійницький актив діячів культури, поставивши злочини Москви перед очі вільного світу.

6. Борючись за свободу творчості української людини, треба створювати умови для її виявів. Пропагувати правду, що найкращі твори постають у творця тільки за повної, ніким необмеженої свободи.

7. Обстоювати становище, що творчість мистця і вченого спирається лише на свободі творчості, а також і на відповідальності за її роллю і позитивний вплив на поглиблення моральних засад національної спільноти, відповідальності за формування її національного почуття, за розвиток націо-

нальної думки, що скріплює національні духові сили народу, його культуру.

8. Засобами критики поборювати нездорові прояви — прояви нігілізму, шкідливі прояви для моралі, традицій і національного світогляду. Вони ж бо безпосередні союзники московських «нових традицій», що знеосіблюють культурно націю, ослаблюють її духово, роблять її нездібною до боротьби за визволення і державність.

9. Для реалізації названих завдань творчих сил української культури на еміграції повинен бути створений культурний центр, що інспірував би та мобілізував би сили українців у діяспорі до тих завдань, що стоять перед нашою нацією, яка хоче жити, розвиватися і вільно творити духові цінності.

10. Завданням названого центру було б стежити і протидіяти всім процесам ворожої культурної окупації в серцях і мозках українських людей, поборювати їх науковими методами та аргументами, літературними та мистецькими творами, пресою, конференціями та іншими засобами.

ОСНОВНІ ЕЛЕМЕНТИ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЙНО-ВИЗВОЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ

1. Українська революційно-визвольна стратегія визначає головні напрямні визвольної боротьби нації за здійснення її основної мети — національного і соціального визволення українського народу, відновлення і закріплення УССД.

2. Найбільшою рушійною силою в українському народі є український націоналізм, як націоналізм

революційний. Він визнає національне і соціальне визволення українського народу як свою революційну мету, а національно-визвольну революцію як єдиний шлях до досягнення цієї мети.

3. Українська національна революція — це національно-визвольна, політична, культурна, релігійна, правова, соціальна, економічна і збройна боротьба українського народу, якою керує організована політична сила і яка завершується всенародним збройним зривом з метою повного розвалу російської тюрми народів, знищення російської колоніальної системи і відновлення Української Самостійної Соборної Держави.

4. Перемога української національної революції зумовлена такими основними моментами:

б) надійні організаційні кадри, як ядро революційної дії, які спрямовуватимуть енергію мас по лінії вимог та потреб визвольної боротьби на кожночасному її етапі;

в) керівництво визвольної боротьби, яке поведе націю в боротьбі за здійснення національних ідеалів;

г) спільний фронт визвольних протиросійських рухів поневолених Росією народів і синхронізація революційних зривів;

г) ефективна зовнішньо-політична діяльність, яка має запевнити зрозуміння і підтримку для національної революції серед інших держав і народів та уможливити, якщо для цього існуватиме потреба, одержання політичної і матеріальної допомоги;

д) національно-визвольні революції і війни уярмлених російським імперіялізмом і комунізмом на-

родів є альтернативою до термоядерної війни між Росією і західним світом у намаганні першої заволодіти всім світом.

5. Головним ворогом українського народу, як також і інших народів, є російський імперіалізм і шовінізм, носієм яких є не тільки кожночасна російська провідна верства, а й російський нарід, що протягом довгих століть поневолював і поневолює український та інші народи. Українська нація сприймає російське поневолення і комуністичну систему як найбільше лихо, з чим в'яжеться в неї тверде і рішуче прагнення привернути собі волю і незалежність, звільнитися від чужої залежності та встановити власну владу на своїй землі. Це прагнення лишається живим серед найширших народних мас, не зважаючи на всі дотеперішні намагання і зусилля Москви його чи знищити, чи приглушити, чи підмінити накиненою власною системою ідей і вартостей. Цей довголітній спротив української нації ворожому поневоленню свідчить про те, що є він явищем, яке впливає з найглибших надрив національної душі і яке заторкує основні питання української національної екзистенції.

6. Прагнення нації усунути накинену ворожу систему і привернути державну незалежність — головна діюча і незмінна сила у визвольній боротьбі. Це прагнення зумовлює теж масовість та всенародність спротиву чужому пануванню на всіх, без винятку, відтинках національного життя і виявляється у найрізномодніших формах. Внаслідок цього спротиву прийшов крах плану більшовицько-російського режиму змінити духовість, харак-

тер і наставлення українського народу, перетворити його у безобличну частину запроєктованого «советського народу». Сьогодні, після десятків років більшовицько-російського експериментування в Україні, що йшло впарі з масовим терором і винищуванням найкращих елементів нації, стверджуємо наявність нових, здорових національних сил, які зуміли не тільки зберегтися, а й втримати свої позиції перед наступом ворога.

7. Підготовка революційного зриву ставить перед ОУН питання мобілізації існуючого потенціалу найкращих народних мас та відповідного спрямування нагромадженої енергії. Йдеться про те, щоб таким чином перехилити балаєс сил у власну користь, вириваючи з-під прямого чи посереднього контролю окупантського режиму елементи його сили, всіх тих, хто досі був приневолений йому служити. Більшовицько-російський режим, його ставленці в Україні і серед інших поневолених народів, комуністична партія та віддані їй люди, становлять лише незначний відсоток всього населення. Коли ж широкі народні маси, які в душі ненавидять окупаційний режим і ставлять йому пасивний спротив, стануть активно по боці революції — відношення сил зміниться, і тоді прийде безсумнівно до розвалу російської імперії і знищення накиненої системи. Звідси впливає основне завдання ОУН під сучасну пору: все більше мобілізувати й все більше організувати існуючий, але ще розпорошений потенціально протимперіальний та протикомуністичний народний масив і створити з нього дійову силу революційної боротьби.

8. Визрівання революційних процесів відбувається одночасно з оформлюванням революційного керівництва на різних відтинках національного життя і на різних щаблях організаційної структури. Йдеться про вирощування такого активу, який зможе, не в'яжучись місцем перебування й навіть без прямого зверхнього керівництва, здійснювати засадничі постуляти по лінії підготовки революції і в слушний момент взяти у свої руки безпосереднє керівництво самим зривом. Отже, засадничим є ідейна і політична підготовка таких кадрів, які в окупаційних умовах, хоч один від одного фізично віддалені, знатимуть свої завдання і ролі і яких вистачатиме для вирішальної мобілізації мас до активної боротьби. Для цього в окупаційній дійсності існують догідні передумови і ця тактика вже себе виправдала у практичній дії.

9. У сучасній російській імперії існують, конкретно, всі елементи революційних, національно-визвольних і соціальних процесів. Існують глибокі протиріччя, якими живляться ці процеси, вони поглиблюються й поширюються через зударі протиставних сил імперії, на базі яких (цих зударів) творяться революційні зміни і струси, з яких виникають революційні сили, що організуються і діють на їх базі. Революційні процеси, що є серією революційних змін і струсів, починаються до поглиблення революційної свідомости широких мас поневоленних народів, в умовах якої стають можливими революційна ситуація і революційні зриви. В імперії, під поверхнею життя, діють безперервно оці революційні процеси, і на їх розвиток розрахову-

ють українські націоналісти, знаючи, що немає такої сили, яка могла б їх спинити.

10. Провідні кадри революції — це свідомі всебічних цілей революції політичні організатори боротьби мас у всіх царинах життя. Організація, що ставить собі за мету провести революцію, не сміє бути конгломератом різних елементів, але духово, ідеологічно й політично монолітна.

11. Політична організація ініціює творення революційно-національної армії. Національно-революційна армія твориться у вогні масової національної і соціально-політичної боротьби з повстанських формацій та українських вояків і старшин совєтської армії, що стануть проти окупантів свого народу. Тільки національна армія є запорукою успішного завершення української національної революції, відновлення та закріплення Української держави.

12. Українська революція розгортається не тільки в Україні, а також на території всієї російської імперії, де живуть українці, її ідеї і гасла стимулюють інші поневолені народи до боротьби за свою державність. Ядром української революції завжди буде українська збройна сила на українських землях, що стане притягаючим осередком для всіх волелюбних українців-вояків.

13. Українська визвольна революція — це поєднання національного, релігійного і соціального визволення, як нерозривних елементів української визвольної ідеї. Без соціальної ідеї неможливе національне визволення, як і без національного визволення не може бути соціального. Головною прикме-

тою нашої революції є одночасовість її в обох площинах — національній і соціальної, а не етапність зриву, не перехід антирежимної (соціальної) в антиімперіальну (національну). Запорука перемоги революції є насамперед — в тому, що зразу, у хвилину зриву, радикальним шляхом здійснюватиметься наша національно-політична і соціальна програма.

14. Якнайшвидше проведення процесу соціальної революції, і то знизу, відразу створить такі продукційні умови, які задовольнять потреби народу, примирять і зліквідують всі нездорові соціальні ферменти, і таким чином буде зосереджена вся енергія на боротьбу з ворогом суверенності нації. Цього досягнеться тоді, коли відразу, з першого ж дня революції, будуть запроваджені соціальні зміни, які відповідають українській духовості, соціальності і потребам українського народу та держави. Розв'язуючи відразу соціальну проблематику, виб'ємо ґрунт з-під усякої ворожої диверсії.

15. Центральна увага мусить бути зосереджена на армії, як вирішному факторові революції. Всі галузі життя мають бути зорганізовані для забезпечення успіху збройної боротьби. Під час збройної боротьби лише сильна влада, витворена в ході національної революції, може забезпечити внутрішню силу нації та її найбільшу відпорність назовні.

16. Найважливішою стратегічною проблемою української національно-визвольної революції є проблема її союзників, серед яких, в першу чергу, бачимо поневолені Москвою народи, об'єднані в АБН.

Ці народи повинні проїнятися спільністю революційної мети та глибокою потребою координації революційної боротьби. У національно-революційній війні, що точитиметься між імперськими та національно-визвольними силами поневолених народів, воєнна координація зусиль — невідкладний наказ хвилини. Вона вимагає боротьби українських національно-визвольних сил на територіях поневолених народів і боротьби національно-визвольних сил поневолених народів на Україні, боротьби спільної проти Москви за знищення московської колоніальної імперії в будь-якій формі.

17. ОУН стоїть за спільний фронт усіх поневолених народів, підтримує їхню боротьбу за незалежні національні держави в етнографічних кордонах і рішуче відкидає всякі імперіалістичні зазіхання на етнографічні території сусідів. На кожному кроці український націоналізм, у відношенні до всіх поневолених народів, має пропагувати конечність і потребу спільної боротьби проти Москви за знищення імперії і імперської правлячої кляси в будь-якій формі.

18. Якщо б під час революції витворилися такі російські національні сили, які розвалювали б імперію, то український націоналізм сприяв би таким антиімперським силам.

19. Українська визвольна революція враховує у своїй стратегії можливість інших подібних протиукраїнських фронтів з боку можливих інших імперіалістів, які зазіхатимуть на українські землі, тому й намагаємось вже тепер різними заходами не допустити до другорядних фронтів, але не коштом

соборности України, тобто етнографічних українських земель, чи обмеження суверенітету нації-держави.

20. Заступаючи погляд, що єдиний шлях до повалення большевицько-російської імперії — це національні революції поневолених народів, треба мати на увазі й такі допоміжні чинники, як політична і матеріальна допомога ззовні, зокрема сприятливий уклад міжнародних відносин, воєнні конфлікти тощо. Але рішуче відкидаємо сторонню інтервенцію і орієнтацію на визволення чужими силами.

21. Світова загроза російського імперіялізму і большевизму зумовлює організацію і координацію протиросійських і протикомуністичних сил у світовому засягу на базі концепцій АБН, що є важливим чинником для переможного завершення революційно-визвольної боротьби української нації.

22. Епоха, в якій живемо, це епоха національних і соціальних революцій, епоха духової революції в світовому розмірі. Глибокі революційні процеси, що формулюють великі ідеали, гострять ум, настигають волю до боротьби за їх здійснення і кличуть до героїчних подвигів у їх імені, духово оновлюють народи. Революційна Україна в цій епісі не лежить колодою на шляху історичного розвитку, навпаки — вона впевнено маршує шляхом, яким іде все шляхетне людство. Революційні шляхи розвитку — це природні шляхи розвитку.

23. Національно-визвольна революція, як соціальний і духовий процес, відбувається власними силами українського народу, що мусять зберегти свою незалежність від сторонніх імперіалістичних сил.

Визнаємо тільки таку верховну владу в Україні, яка походить з волі українського народу і боронитиме його суверенні права. Всякі спроби накинути українському народові чужу волю, чужі державні інтереси чи маріонеткові уряди приймемо, як нову окупацію і поведемо проти неї боротьбу в таких формах і такими способами, які будуть в той час найуспішніші. Наше ставлення до сторонніх сил відповідає їх ставленню до справи української державности, до революційної, повстанської боротьби українського народу та його політичних і військових організацій. Визнаємо етнографічний принцип побудови держав, тому відкидаємо будь-які претенсії на етнографічні українські землі.

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ЗРИВ І ПОЧАТКОВЕ ЗАКРІПЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

1. У процесі розгортання революційно-збройного зриву на українських землях, з ініціативи та в оперті на його політичне керівництво і революційні збройні сили, створиться Українське Революційно-Державне Правління (УДП) та Територіальні Управління. Їм належатиме вся влада до закінчення визвольної війни проти Росії і проти всіх інших можливих агресорів України.

2. УДП видасть розпорядження, в яким узаконить доосновні зміни сучасного, накиненого окупантом державно-політичного, соціально-економічного та культурно-церковного ладу. Ці зміни будуть переводитися з хвилиною перебрання влади, твореної низу на місцях.

Територіяльні Управління, створені з обраних чи покликаних громадян-патріотів української землі і з випробуваних у революційно-підпільній та збройній боротьбі членів революційно-визвольної організації, гарантуватимуть знищення російського, а встановлення українського ладу і порядку на звільнених теренах.

3. Головне командування революційно-збройних сил України буде призначене УДПравлінням чи створене в процесі революційної боротьби і затверджене згодом УДПравлінням.

4. УДПравління, з вибухом революційного зриву в Україні, докладе всіх можливих зусиль, щоб він не був льокалізований, а щоб пожежа революції охопила всі поневолені народи.

5. УДПравління буде дуже чуйне на всякі ворожі диверсії і в зародку здавлюватиме формування російських антирежимових формацій, які своєю метою ставитимуть збереження російської імперії іншої форми.

6. Територіяльні Управління зосередять свою увагу на всебічному скріпленні збройного протиросійського, протиокупантського фронту та можливих інших ворожих інтервенцій, забезпечення його потреб та потреб населення сіл і міст.

7. Територіяльні Управління, підкоряючись УДПравлінню, зосередяться на центральну справу — перебрання повністю влади на звільнюваних територіях і зразу здійснюватимуть програму-зміст державности в усіх ділянках життя, даючи першество тим заходам, які скріплюють у найвищій мірі протиросійський збройно-визвольний фронт.

Вони диспонуватимуть усім громадським майном, крім того, яке має бути розподілене поміж громадян на приватну власність.

8. УДПравління притягатиме до державно-творчої співпраці всіх жителів України, без різниці національності, які визнають українську владу, включаться в боротьбу за державність і в державне будівництво, згідно з проголошеними ним принципами. УДПравління гарантуватиме льояльним супроти революційно-визвольної, протиросійської і протиокупантської боротьби національним меншинам України права рівні з українцями. Супроти всіх жителів України, без різниці національності, які протиставитимуться державній незалежності України, будуть застосовані суворі революційні закони.

9. Комуністична партія і всі її формації будуть зразу заборонені і поставлені поза законом. Усе їх майно skonфіскується владою. Дальша приналежність до компартії, як п'ятої колони Росії, буде каратися у перехідний час згідно з діючими революційними законами. З хвилиною перебрання влади українцями українська влада всюди і на всіх ступнях зліквідує всі елементи російської влади на Україні (органи терору КГБ, міліції, дружинників і т. п.), як засоби окупації та народовбивства. Народовбивці і зрадники будуть поставлені під революційний суд. Колишня приналежність до компартії чи державного апарату не буде трактована у принципі як злочин, але буде розцінювана з погляду індивідуальної постави даної людини під час окупації і не може бути причиною її дискримінації у

громадянських правах, якщо вона не поповнила злочинів супроти власної нації і людськості, а у хвилині всенароднього зриву стала на бік національної революції.

Колишні советські службовці, які не матимуть за собою антинаціонального минулого і виявлять свою активну лояльність до української державності, зможуть залишитися в новому державно-адміністративному апараті.

10. Усі політичні в'язні і покарані за порушення законів ворожого окупаційного режиму будуть негайно звільнені, і їм буде дана, як також усім жертвам російського терору, всебічна допомога.

Не можуть бути звільнені лише кримінальні з погляду вселюдського правосуддя злочинці та російські єдиноділимці, вороги суверенності України, що кожночасно на місцях буде стверджуване покликаним для цього українською владою відповідним органом.

11. Російське окупаційне законодавство в Україні, яке суперечить почуттю правосвідомості і правосуддю та правовим традиціям української нації, скасується. Тимчасово можуть бути залишені тільки ті закони, які не суперечать правам суверенної нації і правам та свободам людини.

УДПравління встановлюватиме новий правопорядок видаванням законів і декретів, доки національна Конституанта України не опрацює нові кодекси українського правосуддя.

До часу видання УДПравлінням нових законів місцеві українські суди, обрані чи покликані, вико-

нуватимуть судівництво згідно з існуючими в той час революційними законами.

12. Під умовою активного й позитивного відношення до революційно-збройної визвольної боротьби України гарантована буде свобода слова, преси, культурної творчості, зібрань і асоціацій. Всяка діяльність, яка може розкласти націю у її боротьбі за незалежність, буде строго заборонена і карана згідно з законами.

УДПравління гарантуватиме правопорядок, свободу громадян, особисту безпеку і недоторканість майна в рямцях законів воєнного стану.

13. Українська революційна влада даватиме зразу всебічну підтримку християнській Церкві і релігійному відродженню, як могутньому двигуну у визвольній боротьбі. Вона також даватиме підтримку іншим релігіям, не противним державному відродженню України. Накинена Україні російська державна Церква, як інструмент російського імперіалізму, буде розв'язана.

14. Під час революційно-визвольної боротьби зобов'язуватиме загальна військова повинність, а все життя нації і поодиноких громадян буде підкорене вимогам воєнного стану. Як консеквенція тотальної війни нації головним завданням у переходовому етапі буде мілітаризація всього життя.

В ситуації тотальної повстанської війни кожний патріот України, відповідно вишколений і озброєний, у кожній ситуації і на кожному місці перебування може і повинен відкривати фронт боротьби проти ворога, нищити систему його володіння всякими засобами у всіх ланках життя. Саботажні і

розкладові акції на окупованій території і в запіллi ворога, протидиверсійні акції на звільненій території є методами боротьби, в яких кожний патріот України може і є зобов'язаний брати участь.

15. Справу охорони проти ворога і додержання порядку на звільнюваній чи звільненій території буде покладено на армію і військову поліцію спільно з організованими самооборонними формаціями місцевого населення.

16. Члени збройних формацій і всіх державних та інших інституцій мають скласти присягу на вірність Українській Державі.

17. Бійці інших національностей в Україні будуть оформлювані в національні частини, а у випадку потреби та можливостей і на їх бажання буде дана їм допомога для повороту на їх батьківщини для організування боротьби за їх державну незалежність.

18. Українці, що перебувають в інших поневоєних країнах, заініціюють чи включаться в революційно-політичну або збройну протиросійську боротьбу тих народів, а в міру доцільности й можливости повинні пробиватися на територію України.

Українці на російській етнографічній території, поширюючи фермент розкладу і диверсії, повинні пробиватися на українські етнографічні території, чи на землі інших поневоєних народів для скріплення визвольної боротьби.

У час, коли комуністичні уряди сателітних країн допомагатимуть здавлювати повстання в Україні чи інших поневоєних країнах, українці, що перебувають в сателітних країнах, повинні ініціювати чи

підривати всіма можливими способами їх державно-політичну й мілітарну силу, стараючись мобілізувати їх народи для повстання проти накиненої Росією чужої, невільничої системи життя.

19. Завданням українців у вільному світі буде:

а) докладати всіх зусиль для визнання вільними державами Українського Державного Революційного Правління та Української Повстанчої Армії, що знаходиться у війні;

(Газька конвенція § 1, 2, 1899/1907, Женевська конвенція 1864, 1929, 1949).

б) добиватися для них технічно-мілітарної підтримки;

в) організувати і включати українських добровольців, зокрема добре вишколених в чужих арміях, до визвольної боротьби в Україні;

г) протиставитися ворожій антиукраїнській пропаганді і акції, спрямованій на збереження російської імперії;

ґ) організувати якнайбільшу матеріальну допомогу українському народові і всебічно морально його підтримувати та ідейно озброювати;

д) ініціювати й організувати всіма модерними засобами широкий політично-психологічний фронт проти ворога.

20. Територіяльні Управління подбають про нормальне функціонування народніх і середніх шкіл, а також високих, де цього вимагатиме конечність або де дозволять обставини боротьби, тобто, де старші учні середніх і студенти високих шкіл вже не будуть потрібні для воєнної служби.

21. УДПравління подбає про унормалізування

життя міст і сіл, наладження індустрії, сільського господарства, торгівлі і комунікації, подбає про забезпечення населення, а зокрема армії, харчовими продуктами і предметами першої потреби. З огляду на розвиток революційно-збройної боротьби, особливо в її початковій стадії, яка буде розгортатись повстанчо-партизанським методом, головна вага у тому відношенні може бути покладена не на центральне Правління, а на Територіяльні Управління, які в той час будуть диспонувати на звільнених територіях засобами продукції і споживання.

22. Уже в перших днях революції повинні бути покладені підвалини під новий економічний і соціальний порядок, спертий на господарській ініціативі, вільному ринковому господарстві при гармонійній співпраці і взаємо-доповнюванні трьох секторів народнього господарства — приватного, суспільного і державного, з перевагою приватного.

Будуть докладані зусилля для стабілізації цін і заробітної платні, при поборюванні ворожих намагає підривати у дні революції господарство України. Як тільки обставини дозволять, УДПравління негайно змінить грошову систему; державний валютний фонд буде творений на базі існуючих багатств України і праці її громадян.

23. Територіяльні Управління переведуть земельну реформу під оглядом суцільної деколективізації, переведення землі в приватну власність хліборобів, у визначених межах мінімуму і максимуму, враховуючи врожайність землі, характер господарства, величину родини тощо. Існуючі технічні засоби будуть спільно використовувані в переходово-

му часі для засіву і збору всього врожаю. Необхідно забезпечити кожна родину харчевими продуктами відповідно до кількості її членів.

Щоб забезпечити харчами армію і населення міст, особливо, щоб уникнути голодової катастрофи, Територіяльні Управління оподаткують хліборобів відповідно до їх спроможностей і загальних потреб населення. Уникнення голодової катастрофи буде одною із центральних проблем української революційної влади, а тому будуть необхідні координація зусиль хліборобського та міського населення, зокрема збройних сил, і вжиття превентивних заходів усіма державними і громадськими чинниками.

Сільське господарство має бути забезпечене владою необхідними технічними засобами і промисловими товарами.

24. Національна Конституанта зможе впровадити кінцеві корективи в земельну реформу (розмір земельного фонду, фахових дослідних господарств, забезпечення засланих хліборобів, родин переслідуваних і т. п.) та затвердити переведений революційним порядком процес деколективізації, після простудіювання цієї проблеми кваліфікованою державною Комісією, спільно з органами місцевого самоуправління і речниками хліборобів-власників.

Деколективізоване сільське господарство і оформлення висококваліфікованих господарів-власників, забезпечить населення держави сільськогосподарськими продуктами і створить в майбутньому великі експортні можливості. Деколективізація і передання землі на приватну власність хліборобам

приверне хліборобству його почесну і важливу позицію в загально-національному житті і перетворить селян-хліборобів на повноцінних громадян держави з власною ініціативою і любов'ю до цієї праці, як також створить передумови для всебічного розвитку їх творчих спроможностей.

25. Промисловість буде зреорганізована і всеціло підпорядкована вимогам української визвольної війни та задоволення найконечніших потреб населення. З цією метою Територіальні Управління, спільно з представниками робітництва, встановлять нове керівництво фабрик і заводів і переведуть реорганізацію системи праці та продукції, згідно власності в дусі проектованої доосновної перебудови цієї галузі народного господарства на нових засадах, враховуючи вимоги умасовлення приватної власності на засоби продукції.

26. УДПравління і Територіальні Управління мусять подбати про розбудову торговельної системи на базі приватної, кооперативної чи спілкової власності, яка забезпечить збут і розподіл сільсько-господарської та промислової продукції.

27. УДПравління і Територіальні Управління подбають про налагодження та нормальне функціонування шляхів комунікації і засобів зв'язку.

28. Дотеперішній державно- і господарсько-адміністративний поділ України на всіх ступенях буде скасований, як поділ, подиктований колоніально-окупаційними російськими політичними і господарськими інтересами. УДПравління встановить новий адміністративний поділ України, до якої будуть включені всі її етнографічні території, які є тепер

поза межами УССР, беручи під увагу інтереси території і цілості нації. Теперішній господарський поділ України, який є виключно наслідком колоніальної політики, автоматично буде скасований з перебранням влади українським народом, а перебудова буде переведена під кутом зору всебічної розбудови економіки України.

29. УДПравління, як речник суверенітету нації, увійде в дипломатичні взаємини з державами, які визнають державну незалежність України і встановить з ними всебічні вільні взаємини. Велику допоміжну роль в цьому повинна відіграти українська еміграція.

УДПравління визнає і дасть підтримку революційно-державним правлінням народів, які повстануть проти Росії.

30. Вільні вибори до Національної Конституанти відбудуться після прогнання окупантів з України, закріплення української влади і ліквідації внутрішньої російської та іншої антидержавної диверсії.

Національна Конституанта опрацює Конституцію держави, яка буде передана на всенародне голосування. УДПравління передасть свою владу Правлінню, покликаному на основі Конституції Української Держави.

ОУН у кожній ситуації захищатиме свою державно-політичну концепцію ладу в Українській Державі у переходовий період, під час виборів до Національної Конституанти і при всенародньому голосуванні.

УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВА І ЇЇ ОРГАНІЗАЦІЯ

ВСТУП

1. Організація Українських Націоналістів бореться за відновлення і побудову суверенної, незалежної, соборної Української держави, як найвищої форми буття української нації.

2. Українська держава утвориться волею і власними силами української нації шляхом всенародної революції проти російського окупанта і поневолювача.

3. Державно-політичний, суспільний, релігійний, культурний і економічний лад Української держави виростатиме з творчих традицій нашої державности княжої, козацької і новітньої діб. У його основі ляжуть традиційне українське християнство, формована впродовж століть правосвідомість і мораль нації, почуття справедливості і ієрархічності цінностей, які глибоко закорінені в надрах душі народу та в його традиційних політичних, релігійних, культурних і соціальних інститутах.

4. В центрі уваги державної влади буде людина, як одухотворена істота, а через неї родина і весь народ, що їх права і свободи та всебічний розвиток їх творчих сил будуть гарантовані законами. Гармонійне поєднання індивідуальних і суспільних зусиль в умовах вільного державного життя скріплитиме ріст і силу української нації в усіх виявах її внутрішнього життя і в міжнародному творчому змагу.

А. ЗАГАЛЬНІ СТВЕРДЖЕННЯ

1. Держава — найвища політична форма організації нації, яка єдино запевняє суверенну владу нації на українській національній території, забезпечує необхідні умови, потрібні для вільної та всебічної розбудови національних сил і гарантує живучому і майбутнім поколінням розвиток і безпеку у кожночасному укладі міжнародних сил.

2. Українська держава буде:

а) національною, — тобто державою української нації, і охоплюватиме всю українську етнографічну територію. Національні меншини в Україні будуть користуватися рівними правами, а їхній розвиток буде гарантований законодавством Української держави;

б) правовою, — тобто виконання влади буде нормоване законами і підлягатиме контролю народу. В ній буде виключене безправ'я в будь-якій формі;

в) всенародною, — тобто державою, в якій джерелом влади буде народ і яка забезпечуватиме соціальну справедливість жителям української землі.

3. В Українській державі буде забезпечена свобода слова, думки, сумління, віровизнання, політичного переконання, зборів, політичних, суспільних і професійних організацій, вибору праці й місця осідку, персональна безпека перед незаконним обшуком, арештом, порушенням мешкання, власності і права дідичности.

Б. ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО ЛАДУ

1. Державний лад України мусить виростати з духовости нації і відповідати психіці, характерові,

суспільній структурі, історичним традиціям, життєвим потребам і прямицям до величного майбутнього української нації.

2. Джерелом влади в Українській державі буде народ-суверен. Державно-політичний народоправний лад буде побудований на авторитеті влади, що походить з прямого представництва народу, забезпечуючи його участь в керуванні державою.

3. Основний Закон (конституція), який буде схвалений Національною Конституантою України, нормуватиме державне, політичне, суспільне, соціальне та економічне життя Української держави і творитиме основи правопорядку (уточнюватиме обов'язки та гарантуватиме права одиниці і спільноти).

4. В Українській державі буде триподіл влади: законодавча, виконна і судова.

5. Місцеві органи влади (сільські, міські, обласні, або крайові) будуть побудовані на принципі самоврядування, що створить необхідні передумови для вияву державно-творчої ініціативи громадян.

6. Державна адміністрація формуватиметься на основі професійних кваліфікацій, а не за політично-партійною приналежністю.

В. ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

1. Найвищим органом законодавчої влади буде парламент, який складатиметься з двох палат.

2. До Палати першої обиратиметься представників безпосереднім, прямим і таємним голосуванням усіх громадян держави.

3. До Палати другої входитимуть заслужені державно-політичні і військові діячі, представники

Церков, культурних і наукових установ, професійних організацій і виробничих верств.

Г. ГОЛОВА ДЕРЖАВИ

1. Голову держави обиратиметься загальним прямим голосуванням. Він буде найвищим репрезентантом влади в державі з правом відклику до народу у випадках, передбачених Основним Законом, і Головнокомандувачем Збройних Сил та назначуватиме членів Найвищого Суду.

Г. ВИКОННА ВЛАДА

1. Виконну владу здійснюватиме Голова Уряду і Рада Міністрів. Голову Уряду покликатиме Голова держави. Голова Уряду формуватиме Уряд і пропонуватиме його першій Палаті для затвердження. Уряд відповідатиме перед Парламентом і Головою держави.

2. Уряд творитиме та організуватиме політична сила, яка здобуде у виборах вимагану Основним Законом і виборчим правом більшість. Представники політичних сил, які опиняться в меншості, виконуватимуть роллю опозиції.

3. Органи самоуправління творитимуться шляхом прямих виборів. Органами самоуправління будуть сільські, міські та обласні (або крайові) ради і їхні виконні органи.

Д. СУД І ПРОКУРАТУРА

1. Правосуддя в Україні здійснюватиметься згідно з духом традиційної української правосвiдомості та Основним Законом. Суд і Прокуратура стоятимуть на сторожі правопорядку в Українській державі.

2. Правосуддя в Українській державі здійснюватиметься Найвищим Судом, покликаним Головою держави.

3. Суди будуть незалежні і підлягатимуть тільки законам.

4. Інтерпретація Основного Закону належатиме до Найвищого конституційного суду.

5. Головного прокурора покликатиме державний Уряд. Головний прокурор стоятиме на сторожі зберегання законів.

Е. ДЕРЖАВА І ЦЕРКВА

1. Взавши до уваги особливу роллю християнської релігії і Церкви в житті української нації, в Українській державі будуть забезпечені всі умови для вільного розвитку Церкви і релігійних організацій.

2. Церква і держава — це два незалежні сектори єдиного організму, які повинні якнайтісніше співпрацювати і допомагати одна одній.

3. Українська держава сприятиме патріяршому завершенню наших Церков.

4. В Україні, попри свободу для християнських віровизнань, буде забезпечена повна свобода для інших віровизнань і культур.

5. Воююче безбожництво, як і діяльність груп, що розкладають Церкву і державу, будуть заборонені.

6. Церква, як правна одиниця в державі, матиме право розпоряджати як власністю нерухомим і рухомим майном, в межах, регульованих законом.

Є. ОБОРОНА ДЕРЖАВИ

1. Суверенність української держави, інтеграль-

ність її території та свободу її населення захищатимуть українські збройні сили. Уряд Української держави дбатиме про розбудову української армії, добре вишколеної та забезпеченої всіма наймодернішими військово-технічними засобами.

2. Військова повинність зобов'язує всіх здорових чоловіків, громадян Української держави, і є їх почесним обов'язком.

3. Найвищим керівним чинником оборони держави буде Державна оборонна рада, яку очолюватиме Голова держави, як Головнокомандувач збройних сил.

4. Враховуючи геополітичне положення України, українська нація повинна, для власної безпеки, плекати дух бойової готовності. В цьому пляні повинні діяти різні організації, зокрема парамілітарні і комбатантські, як також плекатися українські військові традиції озброєного народу.

5. Здійснюючи політику забезпечення інтегральності Української держави, зокрема у відношенні до Росії, Україна повинна ініціювати політично-військові союзи з державами, інтереси і безпека яких будуть сходитися з інтересами й безпекою України. Плянна оборонна політика, сперта на добре підготовані збройні сили, система оборонних союзів забезпечить тривале існування Української держави.

Ж. ВНУТРІШНЯ ОХОРОНА ДЕРЖАВИ

1. Охорону ладу і порядку, зокрема проти чужої ворожої диверсії зсередини, скерованої проти самостійності і незалежності Української держави, здійснюватимуть органи охорони держави.

2. Органи внутрішньої охорони держави на всіх ступенях (органи поліції, міліції, прикордонної сторожі тощо) діятимуть на підставі Основного Закону і інших загальнозобов'язуючих законів.

КУЛЬТУРА І ДУХОВЕ ЖИТТЯ

А. ОСНОВИ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ

1. Довголітня боротьба української нації проти російського завойовника — це не тільки політична боротьба, а також боротьба двох протиставлених культур, світоглядів, концепцій життя.

2. Українська нація переживає вирішальний період у боротьбі за збереження і скріплення своїх культурних цінностей проти століттями накидуваних їй чужих — російських.

3. Русійними ідеями культурної боротьби є ідеї Бога, Батьківщини, правди, справедливості, слави, волі, лицарськості і влади української нації на українській землі. Вони впливають із глибин духовості української нації, становлять саму суть українства, нав'язують до героїчних традицій боротьби нашого історичного минулого, ставлячи в осередку визвольний націоналізм, героїчний гуманізм Шевченка, післанництво вічного міста України — Києва, його воюючого християнства у довголітній боротьбі проти Москви — осередку тиранії, загарбництва і воюючого безбожництва.

4. Культурний процес впливає з самих надр народної душі, з духу нації і втілює його ідеї в літературній, мистецькій і теж науковій творчості. В центрі культурного порядкування повинен стояти правдивий зміст гуманістичних наук.

5. Поглиблення і розбудова справжньої україн-

ської культури, зберігання і відбудова історичних, національних і релігійних пам'яток в умовах вільної творчості — будуть предметом піклування державної влади. Зокрема в таких ділянках, як мова, література, мистецтво, архітектура, музика, релігія, етика, право, наука — в тому наука про державу, філософія, педагогіка, народна творчість. В Українській державі буде звернена особлива увага на піднесення культурно-етичного рівня, в тому народних театрів, кінотеатрів, телебачення, радіомовлення, самодіяльних гуртків і інших видів мистецької творчості.

6. Культурна політика в українській державі має забезпечувати всебічні духові потреби народу і безперервно підносити його культурно-етичний рівень.

7. Для всебічного розвитку культури і збагачування духового і етично-морального життя всіх громадян, українська держава має за завдання забезпечити в Україні:

а) свободу слова й преси, віри і переконань;
б) свободу релігії та тих культів, які не суперечать суспільній моралі.

в) свободу творчості і розвитку в ділянках науковій, мистецькій, літературній тощо.

8. Українська держава має уможливлювати і скріплювати культурні взаємини з іншими народами шляхом взаємообміну культурними цінностями і культурної співпраці.

9. Українська держава допомагатиме матеріальному забезпеченню культурних, наукових і мистецьких працівників та дбатиме про підготовку відповідних нових кадрів.

10. Національні меншини в Україні матимуть забезпечене право плекати власну національну культуру у всіх її видах.

Б. НАРОДНА ОСВІТА І ВИХОВАННЯ

1. Українська самостійна держава приділить велику увагу народній освіті і вихованню молоді, запевняючи всім громадянам держави рівні права на освіту.

2. Українська школа має бути національною не тільки мовою викладання, а й змістом. Вона має підносити загальну освіту всього населення України, запевнити всебічний розвиток індивідуальних здібностей молоді і давати їй фахове знання, підготовляючи фахівців і дослідників в різних ділянках життя.

3. В розбудові українського шкільництва буде застосований принцип єдності шкільної системи, при якій учні без перешкод зможуть переходити всі ступені навчання, починаючи найнижчим і кінчаючи найвищим.

Система освіти має охоплювати: дошкільне виховання до 6 років; обов'язкові народні школи; обов'язкові середні школи різних типів (клясичні гімназії, реальні школи, технічні, комерційні і сільсько-господарські школи); високі школи різних типів (університети, політехніки, педагогічні академії, високі військові школи, духовні академії, академії мистецтв, консерваторії та науково-дослідні інститути); позашкільну освіту; молодечі організації і школи для недорозвинених учнів.

4. В українській освітній системі релігія буде включена в шкільний навчальний план, як обов'яз-

кова дисципліна. Викладання релігії буде зорганізоване так, щоб були задоволені релігійні потреби учнів усіх віровизнань.

5. Молодь в Українській державі буде отримувати безплатно виховання в передшкіллі, безплатно освіту в народніх і середніх школах різних типів. Крім того держава має дбати про забезпечення безплатних студій для здібної молоді у високих школах.

6. Для розвитку теоретичної педагогіки і піднесення освіти в Україні буде створена академія педагогічних наук в Києві з філіями в більших містах України. Також будуть зорганізовані науково-дослідні педагогічні інститути для дослідження та поліпшення педагогічних процесів, педагогічні станції та лябораторії і зразкові школи.

7. Освітою в Україні в усіх її формах керуватиме міністерство освіти, беручи до уваги особливості і потреби країв, тобто місцевого населення, приватного шкільництва та громадських чинників. До завдань міністерства освіти належатиме також видавання різного роду праць з педагогіки, шкільних підручників і літератури для молоді різного віку, організування і втримування бібліотек і музеїв, потрібних для виховних закладів.

8. В Україні будуть допущені приватні школи, освітні установи та школи для дітей і молоді інших національностей. Вони підлягатимуть контролі міністерства освіти.

НАРОДНЕ ГОСПОДАРСТВО, ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

А. ЗАГАЛЬНІ СТВЕРДЖЕННЯ

1. Довговікова колоніяльна залежність України

від Росії привела до нерівномірного розвитку господарства України, який ішов під кутом потреб та інтересів російського імперіялізму. Великі й різноманітні багатства України дають їй всі підстави бути окремою національно-економічною одиницею, важливим фактором у міжнародних економічних зносинах.

2. Народне господарство України має бути основою сили, росту і могутності української нації в Українській Самостійній Соборній Державі і запорукою її повної політичної незалежності. Для здійснення цього народне господарство має спиратися на відповідну господарську систему.

3. Ця господарська система має виростати з духовости і соціяльності та господарських притаманностей української нації, т. зн. враховувати психічні властивості українців та їх соціальні традиції, а теж переймати досвід передових у господарському розвитку народів світу. Комуністична і капіталістична системи, як протинародні, мають бути повністю відкинені.

4. В основі організації народного господарства буде умасовлена приватна власність на засоби продукції і найширша господарська ініціатива в продукуванні дїбр та їх розподіл на засаді економічної і соціальної справедливости.

5. В основі господарської політики уряду стоятиме засада, що здоровий всебічний розвиток української нації вимагає усунення виключної монополії держави в економічному житті. Державні чинники мають створити передумови для розвинення особистої ініціативи і підприємливости. Основним регу-

лятором у господарському житті мають бути ринкові відносини, а не єдиний центральний плян і єдине центральне управління народним господарством.

6. За державою має бути забезпечена власність на такі засоби виробництва і складники народного господарства, які мають загально-національне значення і удержавлення яких виправдалось досвідом.

Б. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Економічна політика в Українській державі має розвиватися на таких засадах:

1. Приватно-індивідуальна, кооперативна, громадська і державна власність на засоби виробництва.

2. Приватна ініціатива і право на зиск, але без визиску людини державою чи людиною.

3. Регулювання капіталовкладень у важливіші сектори народного господарства і недопускання надмірної акумуляції капіталів і засобів продукції в одних руках та творення трестів і картелів.

4. Гармонійна співпраця всіх продукційних верств, як заперечення принципу клясової боротьби.

5. Суцільна деколективізація сільського господарства і встановлення приватної власности на землю.

6. Співвласництво робітництва і технічного персоналу на означені, досі удержавнені, засоби виробництва та творення нових підприємств на засаді спеціальних акцій (паїв).

7. Відокремлення професійних спілок від держа-

ви і забезпечення за робітництвом права на страйк у рамках, передбачених законом.

8. Інтенсивні торговельні взаємини з закордоном.

9. Державний контроль банкової і кредитової системи.

10. Податкова політика, побіч бюджетової функції, матиме за завдання регулювати розподіл національного прибутку, а тим самим елімінувати визиск.

11. Про чужинецькі інвестиції рішатиме центральний уряд.

В. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО

1. Селянство в Україні творитиме не тільки важний продукційний фактор, а також буде великим резервуаром людських сил, серед яких зберігаються українські національні традиції і своєрідний соціальний стиль, протиставний і московському колективізму, і накиненому в минулому поміщицтву, як також деградації селянина до ролі лише продуцента хліба.

2. Сільське господарство України має відігравати видатну роль в народному господарстві. Його силове відношення до промисловости буде подиктоване соціальною і економічною рацією в свідомості, що від здорового розвитку сільського господарства залежить нормальний розвиток усіх інших галузів народного господарства.

3. Вирішним критерієм при аграрних змінах в Україні, крім інтересу нації, буде добро родини, а в перспективі майбутнього — добро родини-роду, тобто покоління.

4. Земля належить народові, як її єдиному господареві, а тому в Україні вона буде передана безплатно на приватну власність хліборобам в розмірах середнього типу господарств, у дозволених законом верхній і нижній межах для цих господарств; спекуляція землею буде заборонена.

5. Селянські двори зможуть об'єднуватись в сільсько-господарські кооперативи чи організувати виробничі об'єднання.

6. Держава має забезпечувати всебічну технічну та фінансову допомогу для сільського господарства. Для цієї цілі буде створений сільсько-господарський банк. Для постійного вдосконалення сільського господарства будуть створені державні дослідні станції, насінні та тваринно-розплодові господарства.

7. У розпорядженні держави залишатиметься земельний фонд, потрібний для публічних, наукових і військових цілей.

Г. ПРОМИСЛОВІСТЬ, ПІДЗЕМНІ БАГАТСТВА (КОПАЛИНИ), ЛІСИ, ВОДИ І ТРАНСПОРТ

1. Промисловість України, на базі її природних багатств, визначатиме чільне місце України в міжнародній співпраці та надаватиме їй великого оборонного значення.

2. Початкова стадія реорганізації промисловости має йти по лінії доцільного розміщення промислових осередків, її всебічної розбудови, гармонізації між її окремими галузями та перебудови шляхів сполучення (згідно з національними інтересами Української держави у протиставленні до теперіш-

ньої системи колоніальної залежності від Москви).

3. Розбудова промисловости дасть тривкі основи для забезпечення добробуту населення, створить матеріальні передумови для всебічного розвитку науки та культури і забезпечить українській державі належне місце в технологічному змаганні з передовими державами світу.

4. Підземні багатства України є національно-державною власністю. Ліси і води мають бути державною, громадською або в означених межах приватною власністю.

5. Важка промисловість, енергетика і транспорт (залізничний, водний, повітряний) загальнонаціонального значення мають бути державною, державно-громадською та громадською власністю.

6. Легка промисловість, виробництво товарів широкого вжитку, ремесло, означені роди транспорту та енергетики і сектор особистої послуги спиратимуться на приватну власність: індивідуальну, спілкову і кооперативну. Держава стимулюватиме їх, щоб створити добробут і забезпечити належний життєвий рівень населення.

Г. ТОРГІВЛЯ І ФІНАНСИ

1. Торгівля в Українській державі має розвиватися по лінії найповнішого задоволення потреб усіх прошарків населення і бути додатковим фактором у гармонізації окремих галузів народного господарства. Зовнішня торгівля має забезпечувати збут товарої надвишки української промисловости і сільського господарства, довозу потрібних чужих виробів, здобуваючи й закріплюючи позиції Украї-

ни на міжнародніх ринках відповідно до її економічного потенціалу.

2. Торговельні підприємства будуть приватні, кооперативні і спілкові.

3. Держава має стимулювати, ініціювати, регулювати й контролювати торгівлю з закордоном, згідно з національно-державними інтересами.

4. Державний банк України, як емісійний банк, буде мати за завдання регулювати й контролювати всю банкову систему.

5. Буде допущена розбудова загальних і спеціальних банків приватного, спілкового та громадського характеру.

6. Основою здорової фінансової системи має бути повноцінна валюта.

7. Фінансування державних витрат покриватиметься з державного бюджету, джерелом якого будуть прибутки з державного майна, підприємств і посередніх та безпосередніх податків.

8. Податкова система буде прогресивна. Вона служитиме як додатковий засіб для справедливого розподілу народного прибутку.

9. Крім прогресивного податку, буде встановлена система податкових пільг для економічно слабших підприємств і тих підприємств, які робитимуть капіталовкладення на засоби виробництва, чи в розбудову установ соціальної опіки.

10. Фінансова політика, зокрема в початковій стадії урухомлення народного господарства у вільній Українській державі, вимагатиме повного зосередження державних фінансових засобів на інвестиції в ключових галузях народного господар-

ства. У розбудові цих галузів держава сприятиме приватній ініціативі.

11. Чужі капіталовкладення в Україні і українські інвестиції за кордоном будуть контрольовані і регульовані державою.

Д. ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Завданням гарантованої законодавством соціальної політики в Українській державі буде:

1. Створення умов, при яких були б максимальні забезпечені всі духові і матеріальні потреби громадян України.

2. Встановлення такої мінімальної заробітної платні, яка достатньо забезпечувала б життєві і культурні потреби працюючого та його родини.

3. Створення умов, в яких громадяни Української держави могли б повністю користуватися політичною свободою і можливостями виявлення економічної ініціативи при умові, що межами свободи кожного громадянина є межі свободи інших громадян і всього суспільства та соціальна справедливість.

4. Забезпечення фізичного і морального здоров'я нації. Запровадження системи охорони народного здоров'я з урахуванням всіх досягнень медичної науки, зокрема охорони працюючих від професійних недуг.

5. Забезпечення працею всіх працездатних громадян з правом вільного вибору та зміни професії і зміни місця праці; встановлення горішньої межі годин праці.

6. Забезпечення рівноправності жінки з чоловіком, вільного доступу жінки до всіх шкіл і профе-

сій, рівної з чоловіком оплати за однаковий труд.

7. Заборона найманої праці малолітніх і жінок у важкій промисловості і на виробництві, шкідливому для здоров'я.

8. Забезпечення працюючим оплачуваних відпусків, влаштування домів відпочинку, санаторіїв тощо.

9. Запровадження системи соціального забезпечення на час хвороби, непрацездатности, старости; встановлення системи пенсій для працюючих у висоті, яка забезпечувала б нормальний життєвий рівень пенсіонерів і їх родин; забезпечення на випадок безробіття; організація суспільної опіки для окремих випадків.

Е. ВІДШКОДУВАННЯ ДЛЯ ОСІБ, ЩО ВТРАТИЛИ ЗДОРОВ'Я І МАЙНО ПІД ЧАС ВРОЖОЇ ОКУПАЦІЇ І БОРОТЬБИ ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ

1. Українська держава має повністю заопікуватись і дати відповідне матеріальне забезпечення учасникам визвольної революційної боротьби та їх родинам, політичним в'язням та їх родинам, депортованим поза межі України, усім, переслідуваним ворогом, жертвам терору окупанта.

2. В рамки окупаційних і воєнних відшкодувань, що їх українська держава зажадає від окупанта за народовбивство, культурну екстермінацію, економічний визиск і грабіж, український уряд має включити вимогу дати відшкодування також для всіх потерпілих.

Є. ЖІНКА І РОДИНА

1. Особливу відповідальну роль в житті нації має жінка. Жінка — це передусім мати, вихователька молодого покоління і основа родини. Тому в українській державі позиція жінки в суспільстві і її праця будуть забезпечені окремим законом.

2. Родина, як основна клітина суспільства, має для нації особливе значення, бо в ній виростає і виховується молоде покоління. Українська держава створить всі умови для того, щоб родина в Україні мала всі можливості для виконання цього відповідального завдання.

3. Окремий закон охоронятиме шлюб, родину, материнство і дітей. Щоб жінка-мати могла присвятити потрібний час вихованню дітей, а не шукати додаткового заробітку, родина отримуватиме відповідну допомогу.

Ж. ОХОРОНА НАРОДНОГО ЗДОРОВ'Я

1. В основу системи охорони здоров'я має бути покладена засада всебічного зміцнення фізичних та духових сил українського народу в цілому, як також кожної окремої людини-громадянина без уваги на його маєтковий стан.

2. Щоб таку засаду здійснити, мусить бути гармонійне поєднання державної, громадської та приватної ініціативи в справі побудови і діяльності системи охорони здоров'я.

3. Система охорони здоров'я в Україні має охоплювати заходи, скеровані на:

а) загальне оздоровлення людности, скріплення і покращання її здоров'я;

б) зміцнення фізичного та духового здоров'я нації;

в) попередження захворюнь, зменшення захворюнь, зменшення смертності, збільшення народжень, продовження життя, підвищення працездатності населення;

г) організацію медично-санітарних та профілактичних установ;

г) організацію оздоровчих і лікувальних пунктів;

д) якнайкраще забезпечення української армії всіма видами медичної обслуги.

4. Заходи для охорони здоров'я людности в цілому, тобто законодавство в галузі охорони здоров'я, захист і зміцнення здоров'я нації, заходи санітарно-гігієнічного та профілактичного характеру, загальне плянування заходів охорони здоров'я, плянування мережі санітарних, профілактичних та лікувальних і санітарно-гігієнічних закладів, контроль всієї системи охорони здоров'я, контроль медичної допомоги, законодавство в галузі охорони здоров'я — мають бути в основному в руках державної влади і забезпечуватися державним бюджетом.

5. Щоб уникнути бюрократизації медичної допомоги в Українській державі, амбулаторна, тобто позалікарняна допомога буде спиратися на мережу приватно-практикуючих лікарів.

6. Медичні заклади, як також фармацевтичну промисловість і мережу аптек можуть провадити як державні, так і громадські чи кооперативні інституції і приватні особи. Контроль всіх цих установ і підприємств здійснюватимуть державні органи охорони здоров'я.

ПОСТАНОВИ В ДІЛЯНЦІ ІНФОРМАЦІЇ І ПРОПАГАНДИ

Загальні ствердження:

1. Мобілізування усіх сил українського народу до визвольної боротьби, ширення ідей революційного націоналізму, ознайомлювання української прилюдної opinio з програмою й ідеями ОУН, а рівночасно ведення протиакції на ворожий наступ — це основні цілі референтури пропаганди й інформації ОУН.

2. Інформаційно-пропагандивну працю слід бачити і вести під такими аспектами:

а) безпосередніх завдань в Україні і поневолених країнах, поширювання концепцій АБН;

б) мобілізації прилюдної opinio української еміграції для допомоги боротьбі Краю;

в) здобування симпатій та політичної й іншої допомоги вільного світу;

г) з'єднування еміграцій поневолених народів до спільної боротьби України з Москвою в рамках АБН.

Ад а)

1. Український революційний націоналізм є ідеологією, яка є найбільш спроможна об'єднати всі творчі сили українського народу для боротьби за самостійність і державність. Шлях національної революції є тим єдиним шляхом, яким український народ може дійти до своєї мети. Тому-то ширення ідей українського революційного націоналізму в Україні і на еміграції є одним з найважливіших чинників, що скріплюватимуть нашу визвольну боротьбу та не дозволять їй зійти на манівці.

2. Українська Самостійна Соборна Держава є ціллю боротьби українського народу і це слід висувати як аксіому і поборювати ворожі для УССД ідеї, що їх вороги України підсувають нам як підмінку, пропагуючи ідеї «демократії», «федерації» і т. д. Вітаючи прояви різноманітного спротиву в Україні та підкреслюючи мужність виступів українських патріотів проти московсько-советського окупаційного режиму, ми не забуваємо, що справжнім двигуном національної революції є українські націоналісти-революціонери, що діють на території цілої московської імперії, в концтаборах, на засланнях, в різних т. зв. союзних республіках, а в першу чергу в Україні. Їм, носіям ідей націоналізму, який прагне до зруйнування московської тюрми народів, а не її «лібералізації», повинна йти вся наша допомога. Їм наша інформація і пропаганда повинна присвятити головну увагу.

3. У рядах визвольно-революційної боротьби повинен знайти місце кожний український патріот без уваги на його партійно-політичні погляди. Кожний українець, не зважаючи на свою позицію в т. зв. УССР, при передумові, що він не має за собою злочину зради України і вислужництва перед ворогом, може і повинен відограти в революційному змаганні та процесі творення УССД таку роль, на яку він має дані.

4. Наша пропаганда мусить звернути увагу на духове, моральне озброювання нашого народу в боротьбі з Москвою... Даліше не публікується!

5 і 6 — не публікується!

7. Слід запобігати можливому відродженню шкідливої орієнтації української прилюдної opinii на т. зв. «ліберальні рухи» в Росії. Розцінюючи їх як процес, що розхитує режим і імперію, треба рівночасно нашій пропаганді демаскувати ці опозиційні російські рухи, як імперіялістичні, що на випадок перемоги над сучасним режимом стануть автоматично не менше небезпечним ворогом української самостійності і державности. Підкреслювання фактів героїчної боротьби українського народу, як і інших народів поневолених Москвою створить почування моральної вищости над окупантом.

8. Необхідно пробуджувати і зміцнювати бажання відплати ворогові за наруги і кривди завдані українському народові.

9. Передавання в Україну всякими можливими засобами вістей про антимосковську боротьбу української еміграції скріпить духові сили українського підпілля та цілого нашого народу.

Ад б)

1. Визвольний рух з ОУН на чолі є тою силою на еміграції, яка держить український самостійницький фронт проти всіх наступів ворога. Наша пропаганда й інформація мусить ідейно об'єднувати довкола ОУН українське громадянство на чужині.

Головну ролу тут буде відігравати наша преса, радіопередавання, патефонні платівки з відповідним змістом і т. п.

2. Пропаганда повинна ясно і зрозуміло подавати наші ідеї. Не треба побоюватися, що ми станемо «непопулярні», чи опинимось в «блискучому відо-

кремленні». Якщо за нашими ідеями йтиме акція, тоді громадянство дасть всебічну підтримку революційній ОУН в її боротьбі.

3. Ради позірної «згоди» і «консолідації» не сміємо резигнувати з наших націоналістичних принципів. Інформація і пропаганда повинна розкривати ті течії, що під покришкою фраз про «демократію» чи «лібералізм» морально послаблюють націоналістичний рух на чужині та розкладають громадянство, що на нього орієнтується.

Ад в)

1. Підкреслення нашої засади співпраці з поневоленими Москвою народами, підтримка їх політичних цілей за ціну пропагування ними ідеї визволення України, повинні надалі характеризувати нашу пропагандивну й інформаційну працю. Пропагування концепцій АБН у зовнішній політиці створює для нас дуже вигідні вихідні позиції.

Наша чужомовна інформація і пропаганда повинна розкривати таку т. зв. антикомуністичну боротьбу на Заході, яка заперечує або промовчує права України на самостійність і державність.

Наші чужомовні видання мусять мати не тільки інформаційний характер, але бути ідейною зброєю в боротьбі за наші цілі. Сама інформація є невиспачальною. Коментарі і політично-ідейне насвітлення з нашого боку є конечним. Ворожа пропаганда послуговується проти нас фальшованими аргументами і її приймають як правдиву. Немає причини нам закривати ідейного підложжя фактів, тільки в побоюванні, щоб нас не підозрівали в агітації.

Ад г)

1. Наша чужомовна пропаганда поруч зовнішньо-політичної діяльності є одним з перших завдань Організації. Вона доповнює і полегшує боротьбу за наші політичні цілі серед чужинецького світу. Наші чужомовні публікації, що повинні мати високий рівень, не сміють творитися під кутом приподобання псевдodemократам та противникам української державности. Ми не можемо в них приховувати ні назви ні суті націоналістично-революційного руху і його цілей. В чужомовних публікаціях слід давати найбільше вісток про збройну, політичну й ідеологічну національно-визвольну боротьбу України із угляданням ролі націоналістичного руху.

2. Наша пропаганда мусить знайти підхід і шлях до різних організацій на Заході, що виступають проти диктатури і централізму Москви і не є з принципу ворожі Україні. Теж через ці організації можна добиватися допомоги нашим інтелектуалістам, переслідуваним Московією, а при тому тією акцією актуалізувати нашу справу взагалі. Зручна співпраця з того рода чужинецькими організаціями, які є вороже наставлені до СРСР, може стати одним із помічних засобів систематичної пропаганди наших цілей серед чужинців.

НАПРЯМНІ УКРАЇНСЬКОЇ ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

А. Політичний уклад сил у світі

1. Сучасний розвиток подій у світі йде по лінії розпаду імперій під впливом національно-визвольної боротьби, революцій і воєн поневолених народів

за їхні незалежні суверенні національні держави. У світовому розмірі зустрілися національно-визвольна ідея суверенітету націй з імперіальною, як дві протилежні концепції організації світу. Упадок західних європейських імперій став доконаним фактом. Проте, перебудова їхніх недавніх колоній на незалежні, суверенні національні держави здійснюється подекуди не згідно з національно-етнічним, але з колишнім колоніально-адміністративним принципом. Це стає джерелом нових конфліктів і створює нагоду для деяких колишніх панівних націй, а передусім для нових надпотуг проводити й захищати свої інтереси під прикриттям захисту інтересів даної нової держави, колишньої колонії.

Хоч цей процес ліквідації імперій розкладає вже російську комуністичну імперію, однак вона продовжує існувати під фірмою СРСР і його сателітів, і не тільки силою вдержує під своїм володінням десятки народів, але й змагає до опанування цілого світу.

2. У своєму змаганні за світову гегемонію Росія застосовує периферійні, громадянські війни, інфільтрацію і обманну концепцію т. зв. мирного співіснування, підтримуючи т. зв. національно-визвольні війни залежних чи колоніальних народів. Опановуючи інші народи, Москва накидає їм свою суспільно-політичну організацію, свою систему і свій спосіб життя. На сьогодні ця система і цей спосіб життя накинені вже близько мільярдів людей.

3. У висліді другої світової війни настав двоподіл світу на чолі з СРСР і США. Цей двоподіл, якого й досі дотримуються США, гарантує стан понево-

лення України й інших народів. В наслідок захитання рівноваги сил через відосередні тенденції в обидвох бльоках, через російську безперервну і щораз зухвалішу агресію, в наслідок національно-визвольних воєн і революцій, зокрема боротьби уярмлених в російській імперії націй на чолі з Україною, цей двоподіл світу сильно підважений.

4. Поляризація світу відбувається в політично-концепційній та ідейній площині: з одного боку, національний принцип організації світу, а з другого — змагання атомових потуг до світового панування, з перспективою кінцевої перемоги однієї з них. Проте, виключне посідання атомової зброї двома потугами, що визначало центральну проблему світової політики нашої доби, втратило на своїм значенні, бо збільшилося число держав, які розпоряджають цією зброєю. Тепер кожна нація, без огляду на величину, домагається права на оборону атомовою зброєю. На дальший розвиток міжнародніх подій, а зокрема на рівновагу сил у світі, великий вплив мають і матимуть нові технічні та наукові досягнення, зокрема практичне застосування нуклеарної енергії для мирних і воєнних цілей.

5. Україна разом з іншими уярмленими російським імперіалізмом і комунізмом народами творить окрему незалежну суверенну силу на світовій арені. Вона активно бореться проти співіснування світу рабства і тиранії поряд із світом волі і державної незалежності націй. Вона організує власні сили уярмлених націй і інші антиросійські та антикомуністичні національні сили на боротьбу за роз-

вал російської тюрми народів і знищення комуністичної системи у всіх її видозмінах.

6. На теперішньому етапі змагу за перебудову світу історичним призначенням України є боротьба проти Росії, відвічного загарбника, поневолювача націй і людини, руїтника культурних і суспільних цінностей Заходу і культури старих азійських народів. Світовому СССР, точніше, світовій російській імперії, Україна протиставляє систему незалежних національних держав усіх без виїмку народів на їхніх етнографічних територіях.

7. Ключовою проблемою світової політики є проблема поневолених націй. Україна своїм людським потенціалом, ідейно-моральним й бойовим наставленням та дією, своїм геополітичним положенням та матеріальними ресурсами становить істотну загрозу для російської імперії — розвалу її зсередини.

8. Міжнародню політичну ситуацію на довшу мету незмінно характеризуватиме національно-визвольна боротьба уярмлених націй на чолі з Україною. Існуючий уклад відносин та постійна взаємодія наявних суперечностей між інтересами держав, зокрема обох надпотуг і міжнародніх групувань, вказують на те, що на міжнародній арені є виразна тенденція змінити політичний статус кво. Повалення існуючої рівноваги сил в першу чергу заторгне позиції советсько-російської імперії, яка має найбільше вразливих місць. Розвиток міжнародніх відносин у найближчих роках сприятиме у ще більшій мірі поліцентризациї і фрагментаризациї політичних, воєнних і господарських бльоків, що уможливить творення нових силових центрів. Разом із

тим будуть скріплюватися у світі внутрішні і зовнішні сили, які сприятимуть такій перебудові світового ладу, при якому не буде місця для російської колоніальної імперії. Рівночасно вони сприятимуть виникненню умов для прискіпшеного вибуху збройних повстань уярмлених націй.

9. Для дальшого розгортання визвольної боротьби важливе значення має той факт, що російська імперія перебуває в стані постійної внутрішньої кризи, зумовленої тривалим спротивом поневолених народів і протинародньою комуністичною системою. Поліцентралізація контрольованого Москвою т. зв. комуністичного блоку, що виявляється у намаганнях окремих народів звільнитися від московської контролі, а рівночасно російсько-китайський конфлікт, можуть прискіпити внутрішній процес розпаду російської імперії.

Ставка вільного світу на спільний з ССРСР блок і мобілізацію сил проти т. зв. «жовтої небезпеки» є наслідком фальшивого розуміння властивого головного ворога людства, в ситуації, коли Росія, яка є джерелом большевизму, насадила свою систему теж на китайський континент. Тому блокування вільного світу з одною тиранією проти другої є повторенням помилок з другої світової війни. Властивою розв'язкою кризи є спільний фронт вільних народів з уярмленими народами проти обох тираній.

10. Окремою силою на міжнародній арені є націоналізм держав Азії і Африки, які недавно унезалежнилися і творять групу т. зв. неприєднаних держав. Вплив цих «неприєднаних» виявляється на

міжнародній арені щораз сильніше, і є всі ознаки, що він і далі зростатиме на силі пропорційно до того, як ці держави будуть економічно унезалежнюватися і досягнуть на шляху свого розвитку належний рівень політичної, господарської і військової сили. До цієї групи тяготіють також держави Латинської Америки, і за вплив на цю групу продовжують змагатися обидві світові потуги — як теж і держави, які очолили формування нових силових центрів. В інтересі визвольної боротьби уярмлених Росією націй є спрямувати увагу тих держав на нову загрозу для їх суверенності з боку російського імперіалізму і комунізму.

11. Вважаємо, що у ХХ сторіччі, коли завалились одна за одною колоніальні імперії і з виру бурхливих подій вирости могутні національні сили, коли ці сили визначають дух сучасної епохи, всякі намагання придушити прагнення уярмлених Росією націй до національно-державної незалежності є страшною несправедливістю. Від усунення цих усіх намагань залежатиме майбутнє світу.

Б. Принципи української зовнішньої політики

1. Українська самостійницька зовнішня політика, яку на сучасному етапі здійснює ОУН, має за свою безпосередню мету поширити боротьбу за державне визволення України на міжнародно арену. ОУН вважає, що незалежна зовнішньополітична діяльність є важливим складовим чинником визвольної боротьби українського народу і може у значній мірі причинитися до успішного завершення цієї боротьби.

2. Справа політичного і державного унезалеж-

нення України заторкує у найширшому засягу весь євразійський простір, а з ним і через нього в'яжуться із загальносвітовим розвитком подій і світовим укладом міжнародних відносин. З уваги на позицію і ролю большевицько-російської імперії у світі під сучасну пору, українську зовнішньо-політичну діяльність треба вести на всіх позовах міжнародного життя і охоплювати нею всі ділянки світової політики, де в такій чи іншій формі можна було б протиставитися російському імперіалізму. За ніяких умов не можна випускати з уваги того факту, що проблема визволення України за своїм характером і спрямуванням є співвирішальною в усіх тих процесах, які відбуваються рівночасно на просторах Європи і всієї земної кулі. Відповідно до цього мусить бути плянована й здійснювана українська зовнішня політика.

3. ОУН вважає, що при такій політичній дійсності, яка панує в Україні, і з уваги на намагання Росії прикривати поневолення України нібито існуючою українською державою з нібито власною репрезентацією на міжнародній арені, справді незалежна і справді суверенна політика є кончею і її мусять вести українські самостійницькі політичні чинники. Боротьба українського народу в Україні і на просторах російської імперії проти політичного, соціального, економічного і культурного поневолення створює ідейну і програмово-політичну базу для зовнішньо-політичної діяльності у світі українських самостійницьких політичних сил, які фактично є виразником вимог і прагнень цілого

народу і оборонцями його національних інтересів на міжнародній арені.

4. ОУН стверджує, що українська зовнішня політика і зовнішня політична діяльність українських самостійницьких сил мусить спиратися на, таких принципах:

а) боротьба за відзискання незалежної суверенної держави на цілій українській етнографічній території і тривале збереження та закріплення її за українською нацією;

б) заступництво загальноукраїнських інтересів, тобто українська зовнішня політика мусить бути загальноукраїнською і мусить виходити з позицій інтересів та потреб цілого народу;

в) примат національної ідеї — це значить, що міжнаціональні союзи різного характеру і засягу повинні творитися на принципі національно-державної суверенності і рівноправності партнерів. Головною передумовою для цього є ліквідація російської імперії;

г) примат власних сил — це значить, що українська зовнішня політика мусить бути незалежною від сторонніх сил та чинників і мусить орієнтуватися на власну націю, на ті революційні процеси, які відбуваються в Україні, і на ті сили, які визрівають та організуються в ході розгортання революційно-визвольної боротьби;

г) протиставлення насильній ізоляції України — це значить, що українська зовнішня політика мусить змагатися за створення передумов, при яких Україна і справа її політичного визволення й унезалежнення була б визнана державами світу як

фактор, з яким в'язалися б їхні власні національні інтереси і їхня національна безпека;

д) власний образ завтрішнього світу — це значить, що українська зовнішня політика і її речники мусять виступати з власною концепцією завтрішнього ладу в світі і давати відповідь на кожночасні складні проблеми. Українська зовнішня політика мусить мати образ найширшої політичної, господарської, культурної співпраці між народами і державами світу з углядженням життєвих інтересів української держави.

Основним елементом завтрішнього ладу є національний принцип організації світу — тобто система незалежних суверенних держав на місці імперій, зрізничування світу як шлях до єдності однаково вільних і рівноправних держав, їх співпраці і взаємодопомога у різному відношенні, їх різнотипні в'язання при респектуванні суверенітету кожного партнера, без огляду на його величину і багатство.

В. Українська зовнішня політика і справа союзників

1. На сучасному етапі української визвольної боротьби ОУН мусить подбати про скріплення і поширення взаємин з тими народами і державами, інтереси яких з таких чи інших причин збігаються з українськими інтересами.

2. Плянуючи союзні пов'язання і договори, ОУН вважає, що українська зовнішня політика мусить мати на увазі такі цілі:

а) постійно переборювати намагання Москви у вільному світі трактувати Україну як внутрішню проблему Росії, вибороти на міжнародній арені виз-

нання прав українського народу на власну суверенну державу і її суверенне політичне представництво та визнання його;

б) намагатися розв'язати спірні проблеми з безпосередніми сусідами України, щоб можна було зосередити нашу боротьбу та спрямувати всі наші сили проти Росії, як нашого головного ворога;

в) скріплювати взаємини і співпрацю з національними силами тих народів, які під сучасну пору знаходяться в засягу впливів чи під прямою окупацією Росії і які прагнуть до державної незалежності;

г) розбудовувати взаємини і співпрацю з народами і державами, яким прямо чи посередньо загрожує агресивний російський імперіалізм і які заінтересовані у ліквідації такої загрози;

г) ініціювати, співтворити і брати участь в організації та праці регіональних і світових протикомуністичних організацій, при передумові, що вони визнаватимуть принцип ліквідації російської імперії.

Г. Українська зовнішня політика і АБН

1. Концепція АБН — це не тільки основний зовнішньополітичний аспект боротьби української нації, визволення якої без ліквідації російської імперії неможливе, а одночасно і революційна концепція боротьби уярмлених націй, як це ствердила 1-а Конференція поневолених народів в 1943 р., та реальна основа співпраці всіх тих народів, яким загрожує російський імперіалізм та комунізм і які змагаються за національно-державну незалежність.

2. Мобілізація протиросійських, протімперіалі-

стичних і протикомуністичних сил у світі для підтримки визвольної боротьби поневолених російським імперіялізмом і комунізмом народів та конкретна організація такої боротьби може бути з успіхом здійснена з позицій АБН. Ідейно-програмові засади АБН сприйнятливі для всіх свободолюбних народів.

Г. Міжнародні організації в плані визвольної політики

1. ОУН позитивно розцінює ідею якнайширшої міжнародної співпраці і творення регіональних та світових міжнародних установ і організацій загального чи специфічного характеру, але таке міжнародне співробітництво мусить спиратися на принципах рівноправності і державної незалежності всіх народів. Таке співробітництво, якщо воно насправді має принести народам добробут і забезпечення їхніх національних інтересів та їхньої безпеки, немислиме до того часу, поки у світі існують імперії, побудовані на засаді поневолення народу народом, а передусім російська імперія. Зокрема шкідливою і загрозовою для світового миру і для безпеки окремих держав є такі міжнародні установи і така співпраця, членом чи співучасником яких є колоніальна імперія ССРСР, що прагне до підкорення собі цілого світу.

2. Сучасна міжнародна організація, Об'єднані Нації, не може виконувати своєї ролі чинника замирення і співпраці тому, що вона є знаряддям політики передусім великих потуг, зокрема ССРСР, і не виявляє заінтересування проблемами і забезпе-

ченням прав й інтересів усіх народів, головню поневолених чи контрольованих Росією.

Об'єднані Нації мають бути побудовані на принципі суверенних представництв усіх націй; тому ССРСР і його сателіти повинні бути усунені з ОН і позбавлені прав заступати поневолені народи.

Д. Відношення до Росії

1. Взаємовідносини між Україною і Росією позначаються довговіковою боротьбою українського народу з російським агресором. До того часу, поки українські землі не будуть звільнені від російської окупації і поки російський народ не визнає не лише права українського народу на вільну і незалежну державу, але й його здійснення, не може бути реальних передумов для встановлення нормальних взаємин між українським і російським народами. Стверджуємо, що і російсько-большевицький режим і всі без винятку російські протисовєтські політичні середовища намагаються всіма силами зберегти в цілості російську імперію і втримати в залежності від Росії український народ. Стверджуємо також, що досі російський народ не тільки не засудив імперіялістичної політики своїх режимів царської і совєтської доби, але, навпаки, як у минулому, так і тепер підтримує політику загарбництва та поневолення інших народів і готовий навіть на найбільші жертви майна і життя, щоб зберегти неподільною свою імперію.

2. ОУН вважає, що російський імперіялізм був і є спричинником всіх національних лих і неймовірних страждань народів цілого східньо-європейського простору і Азії. Російський імперіялізм, спираю-

чися на підтримку і силу російського народу і визискуючи десятки поневолених народів, є загрозою для всього світу. Тому ООН заступає погляд, що в інтересі всіх поневолених Росією народів і в інтересі народів цілого світу є можливо найскоріша ліквідація російсько-більшевицької імперії і відновлення або створення самостійних національних держав усіх поневолених народів.

3. Якщо б під тиском національно-визвольних революцій поневолених націй і свободолюбних сил світу повстали в російському народі сили, які засудили б російський великодержавний шовінізм і імперіялізм, визнаючи право на державну незалежність всіх поневолених народів і допомагаючи ефективно провести його в життя, та активно виступили б проти власного імперіалістичного проводу, задовольняючися власною державою на етнофічній російській території, — то вони могли б прищипити упадок імперії і причинитися до заведення справедливого міжнародного ладу в уярмлених тепер Європі й Азії.

Е. Відношення до інших сусідів України

1. ООН визнає національний принцип державної організації як підставу приязних взаємин з усіма іншими сусідами України, рішуче відкидаючи при тому будь-які претенсії до українських етнографічних земель.

2. ООН визнає, що для впорядкування відносин у Центральній та Східній Європі співпраця між Україною і країнами цього простору може мати позитивні наслідки і може причинитися на цілому цьому просторі до тривалого миру та взаємної безпеки.

3. Передумовою співпраці і приязні України з її сусідами є визнання обома сторонами принципу державної незалежності і етнографічного принципу як основи для територіального розмежування.

ООН стверджує, що постійне відновлювання польськими політичними середовищами претенсій до етнічних українських земель не створить пригожої атмосфери для співпраці ні на сучасному етапі боротьби за державну незалежність від Росії, ні в майбутньому.

ЗАСАДИ ВНУТРІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ

А. Загальні ствердження

1. У боротьбі за відновлення незалежної української держави правильно намічена і здійснювана внутрішня політика, як один з аспектів визвольної політики в загальному, займає важливу позицію, бо її основною метою є:

а) забезпечити організацію і мобілізацію внутрішніх сил нації відповідно до вимог її зовнішньої ситуації, завдань та цілей;

б) протидіяти впливам, які підривають єдність національної спільноти чи порушують її згуртованість і організованість;

в) втримувати в нації живим її політичний ідеал і свідомість її історичного завдання;

г) спрямовувати всі дії, прагнення і почини поодиноких осіб, суспільних груп і верств для національно-державного визволення, підпорядковуючи йому всі партикулярні інтереси.

2. Внутрішня політика має бути всеукраїнська,

тобто вона завжди мусить заступати інтереси нації як цілоти; всестороння, тобто має охоплювати одночасно цілість життя нації в усіх його виявах і проблемах; безкомпромісова, тобто має протиставитися всім проявам, які послаблюють силу нації, спричиняють її розбиття, політично-партійну атомізацію чи партикуляризм, а зокрема протиставитися будь-яким намаганням підмінити політичний ідеал нації чи орієнтувати націю на сторонні сили й чинники.

Б. Організація національних сил

1. У своїй діяльності в Україні і на чужині Організація Українських Націоналістів обстоює konieczність всебічної мобілізації самостійницько-революційних сил українського народу і спрямування їх на фронт боротьби з російським та іншими імперіалізмами.

2. Враховуючи умови, в яких живе український народ і в яких доводиться організувати визвольну боротьбу, а зокрема те, що советсько-російський режим постійно стосує у широких розмірах засоби терору супроти українського народу і його самостійницьких сил, ОУН має організувати належну протиакцію і оборону народу для його збереження.

3. ОУН є ідейно-політичним рухом, довкола якого гуртуються революційно-визвольні сили українського народу в межах ССРСР і поза його кордонами. ОУН в Україні і на просторах всього ССРСР із своєю революційною наснагою, довголітнім досвідом боротьби, є в нащій добі протиставною силою супроти носія російського імперіалізму — Комуністичної Партії Советського Союзу.

4. Організація Українських Націоналістів протиставляє у боротьбі:

а) диктатурі, тоталітаризмові та поневоленню народів — свободу людині і народам, гарантію прав людини і повну національно-державну незалежність;

б) російсько-комуністичному воюючому атеїзмові — повну свободу віри, віровизнань і релігійних практик та українське героїчне християнство;

в) невільничо-рабській праці в колгоспах і державних підприємствах — вільний вибір праці і людини, нормальні та забезпечені законодавством умови праці;

г) колгоспно-невільничій системі — систему безплатного розподілу землі на приватну власність селянам та спілкове чи кооперативне користування нею згідно із свобідно виявленою волею народу;

г) русифікації та насильству над творчістю української людини — повну свободу розвитку української культури, яка виростає з традицій і героїчної духовости української нації;

д) большевицьким професійним спілкам, що служать як засіб влади для безоглядного визискування робітників — вільні об'єднання працюючих для захисту станових інтересів і право на страйк;

е) забороні творити власні ремісничі та промислові підприємства — вільну економічну ініціативу кожної людини із забезпеченим законами правом власности на підприємства та здобутки творчости і праці.

В. Фронти дії ОУН

1. Враховуючи особливість становища українсь-

кого народу під сучасну пору, як також можливості та вимоги визвольної боротьби, Організація Українських Націоналістів планує і здійснює внутрішню політику на двох фронтах рівночасно: крайовому і закордонному.

2. ОУН в Україні і на просторах СРСР діє у формах і засобами, які у кожночасній конкретній ситуації є конечні і можуть забезпечити досягнення визначених цілей.

3. Закордонна частина ОУН, яка розгортає свою діяльність у цілком іншій дійсності, має своїм завданням здійснювати таку політику, яка скріплювала б фронт боротьби в Україні, синхронізуючи свої акції з вимогою та кожночасними потребами крайової частини Організації і з її політикою.

4. Організація Українських Націоналістів вважає своїм основним завданням планування і координування дії проти російського імперіялізму та колоніялізму і залучення всієї української спільноти на всіх теренах дії Організації до цієї боротьби.

Г. Відношення до інших політичних партій і центрів

1. Відношення ОУН до інших українських політичних партій, середовищ та політичних центрів чи плянів такі центри творити зумовлюється потребами та інтересами української визвольної боротьби, вимогами конкретної політичної дійсності і їх поставою до визвольно-революційної боротьби ОУН в Україні.

2. Українське політично-партійне зрізничування і діяльність окремих політичних партій має місце поза кордонами України, на еміграції.

На українських землях політично-партійна явна діяльність сьогодні неможлива, а єдиною політичною партією, яка діє, є Комуністична партія України, на ділі знаряддя Комуністичної партії Советського Союзу. Будь-яка політична діяльність у підсоветських умовах може провадитися виключно підпільно, що передбачує в Україні форми політичного життя, його вияви і організацію.

3. Спроби і намагання створити український політичний центр на еміграції не мали успіху в минулому, а малі можливості існують для того, щоб такий центр постав у ближчому майбутньому.

Враховуючи таку дійсність поза кордонами України, ОУН за кордоном може зговорюватися і виступати з тими українськими політичними середовищами у справах загальноукраїнського інтересу, які заступають подібні до ОУН концепції визвольної боротьби і державного будівництва.

Г. Суспільно-громадське життя за кордоном

1. Українське суспільно-громадське життя у своїх різногранних виявах і формах поза межами України проявляє не тільки тенденцію, але сьогодні вже є носієм і виразником загальноукраїнського національного життя та загальноукраїнської дії за кордоном. Українські суспільно-громадські організації, товариства й установи за кордоном — це практично єдині форми, в яких можна плекати, виробувати й розвивати все українське життя, на базі яких можна розбудовувати і здійснювати політичну діяльність.

2. ОУН вважає, що українська спільнота у вільному світі може і повинна відіграти поважну роль

в справі визволення України. Це станеться, якщо у висліді плянових заходів створена буде відповідна форма організації та себевиаву для найширшого числа українців за кордоном і поставиться для визвольної боротьби матеріяльні та людські сили.

3. ОУН вважає, що в інтересі української спільноти в цілому є, щоб у кожній країні поселення, в міру можливости, була одна українська суспільно-громадська централа, або федерація, координація чи репрезентація всіх місцевих українських суспільно-громадських організацій, установ і товариств.

4. ОУН вважає, що завершення суспільно-громадського сектору в формі Світового Конгресу Вільних Українців з діючим постійним секретаріатом має уможливити успішне плянування і координування діяльності крайових громадських централей, для скріплення української силової бази у вільному світі.

5. ОУН вважає, що на суспільно-громадському відтинку за кордоном важливу ролю відіграють організації Українського Визвольного Фронту, які свою працю в різних ділянках громадського життя спирають на свою питому вагу і значення серед всієї української спільноти, на прихильність української громади до Українського Визвольного-Революційного Руху і до справи визволення України.

6. Активну участь в зорганізованому громадському житті на еміграції ми розглядаємо насамперед як школу громадської праці, в якій наші члени мусять підготовлятися до розбудови суспільного життя в відновленій Українській Державі. Виходячи із

засади, що ОУН повинна наповнювати своїми ідеями все політичне й громадське життя нації, співучасть і співпраця членів ОУН в суспільно-громадських установах, які стоять на державницьких позиціях, є потрібною. Тільки сильна і всюдиприсутня ОУН зможе ідейно і концепційно успішно унапрямувати працю різних установ та організацій у корисному для визвольної боротьби напрямі.

Д. Українська визвольна справа і українці за кордоном

1. Справа визволення України і відновлення української держави — найважливіша справа не лише Організації Українських Націоналістів, не лише українського народу в Україні, але також усіх тих українців, які під сучасну пору проживають поза межами України в різних країнах вільного світу.

2. ОУН вважає, що українська спільнота поза межами України є органічною частиною цілого українського народу, з чого випливають відповідні обов'язки і завдання.

3. Життя і діяльність українців у вільному світі нерозривно зв'язані з Україною і цей зв'язок вирішує про існування українських громадських організацій, українського зорганізованого життя взагалі і української спільноти.

4. ОУН вважає, що всебічна допомога українців з-за кордону українській визвольній справі є коначна. ОУН належно розцінює зроблений українцями за кордоном вклад в цю допомогу. Цей вклад оцінює також український народ. ОУН вважає, що визволення України прийде у висліді зусиль і спів-

праці українського народу та українських поселень за кордоном, що уможливить повну мобілізацію і використання всіх українських сил та спрямування їх на відтинок боротьби з російським імперіялізмом і колоніялізмом.

РОЛЯ Й ЗАВДАННЯ ЮНАЦТВА ОУН І УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

I

1. Українська молодь — невичерпне джерело національних сил. Її характеризує головню природне прагнення виявити себе динамічно як у творенні високих вартостей, так і в невпинному шуканні шляхів, які ведуть до досягнення національних ідеалів.

2. У багатовіковій боротьбі українського народу проти різних наїзників і загарбників, українська молодь завжди була в її авангарді, як зразок найвищої посвяти і героїзму на службі своєї нації.

3. Українська молодь стоїть на передових позиціях ідейно-політичного бою між Москвою і Києвом. Дороговказом у її житті й творчості є ідеї Києва: стародавні, але постійно зобов'язуючі засади «Руської Правди», справедливий суспільний лад, християнська мораль і етика, висока культура, державницькі традиції різних епох нашої історії та ідеї визвольного націоналізму, що є протиставленням рабській соціальної системі, загарбництву, тиранії і воюючому безбожництву Росії, всім тим ідеям і системам, що їх Москва силою накидає Україні.

4. Велику жертовність і бойову готовість проя-

вила українська молодь і в минулому півстолітті: в героїчному подвигі під Крутами, у протиокупантських повстаннях, в лавах СУМ, УВО, ОУН-УПА, під час наступу на Україну двох жорстоких імперіялізмів-тираній — російського і німецького, в час повстань і страйків у російських концтаборах, у демонстраціях на протязі минулого десятиліття в Україні і поза її межами, як і в розгортанні широкого ідейно-політичного протиросійського фронту боротьби за вільне, суверенне життя української нації у наші дні.

5. Всюди, де живе українська молодь, вона далі є носієм ідей волі, справедливості і національно-державницької самостійності також інших поневолених націй, себто — поширює фронт боротьби поза територію України і таким способом з різних боків підмінує російську імперію та комуністичну систему.

6. Українська молодь свідомо того, що передумовою привернення свободи і прав українському народові є держава української нації, влада українського народу на українській землі, тому й практично бореться за свою національну суверенну державу. Знає, що державу здобувається і закріплюється тільки власними силами, власною армією. Своя держава і власна збройна сила в розумінні української молоді — необхідна передумова для здійснення високих і світлих ідеалів української національно-визвольної революції.

7. Українська молодь творчо наслідуює традиції української княжої і козацької дб, захищає всіма силами і способами українські історичні пам'ятки,

що їх по-варварськи нищить Москва. Вона виступає також проти фальшування ворогами нашої історії, культури, наших ідей і історичних чинів, проти знеславлювання світлих постатей нашого минулого.

8. Українська молодь за всяких умов бере активну участь у всіх виявах боротьби проти загарбників (масові акції, страйки, демонстрації) та ставить технічні й інші здобутки нашого часу на службу нації у її боротьбі за визволення.

9. Українська молодь, що опинилась поза кордонами України — в різних частинах СРСР, на засланні і в сателітних країнах — сповнена духом активного патріотизму, зберігає і в чужому оточенні українські духові цінності й прикмети, підсилює національно-політичну і культурну діяльність старшого покоління, є прапороносцем і здійснювачем ідей нескореного Києва. Плекає українські культурні цінності й допомагає поширювати їх поза материком.

10. Українська молодь, а зокрема її провідний загін — Юнацтво ОУН, у вільному світі починає перебирати на себе ролю ініціатора і організатора фронту визвольної дії, щоб таким чином допомогти розвалити російську імперію і відновити Українську Суверенну Соборну Державу. З погляду світового значення — вона співорганізатор протиросійського і протикомуністичного фронту серед чужонаціональної молоді. Українська молодь, зокрема Юнацтво ОУН, стає також співорганізатором спільної боротьби молоді еміграційних спільнот поневолених Росією народів за відновлення їхніх національних

суверенних держав, згідно з концепцією Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН).

11. Українська молодь, а Юнацтво ОУН зокрема, починає ставати рушієм творчих процесів української національної спільноти на чужині, яка своєю ідейною поставою і політичною дією поборює проросійські й прокомуністичні тенденції у чужих суспільствах, наголошуючи значення вічних цінностей людини і нації.

II

1. Теперішнє становище в Україні характеризується настирливим намаганням Москви всіма засобами і методами впоїти українську молодь чужими, ворожими українській духовості ідеями та примусити її служити імперіялістичним інтересам московського народу. Шляхом насильницької денационалізації і русифікації Москва намагається позбавити українську молодь її національного обличчя. Проте українська молодь виявляє подиву гідні приклади духової єдності, відпорності, стійкості, бойового наснаження та непоборного наступального духового надхнення, як в ідейно-політичній так і в практичній боротьбі.

2. Українська молодь на чужині йде у крок з нашою молоддю в Україні завдяки плеканню українських духових цінностей у родині, Церкві, суспільних установах та виховній праці молодечих організацій, як і завдяки тісному ідейному зв'язку з визвольною боротьбою українського народу на Рідних землях, у якій молоде українське покоління, хоч і живе в умовах поневолення, стає його авангардною силою; а також завдяки масовим акціям в обо-

роні прав і волі України, що їх організують ОУН, Організації Українського Визвольного Фронту та інші ідейно-політичні споріднені організації, особливо Спілка Української Молоді.

Патріотична українська молодь на чужині, організована у своїх молодечих організаціях, є також остоею збереження національної субстанції нашої молоді, що відірвана від українського національного і релігійного життя, живе в чужому оточенні й загрожена асиміляційними процесами. Боротьба з асиміляцією — одне з головних завдань української патріотичної молоді.

III

1. Після таких великих подій в історії визвольної боротьби української нації, як державні акти із січня 1918-го і 1919-го років, всенародна боротьба з окупантами повстанськими та різними іншими методами, після дії СВУ, СУМ, УВО, ОУН та відновлення Української держави Актом 30 червня 1941 р., а далі політичної і збройної боротьби ОУН-УПА за розвал російської імперії і відновлення української суверенної держави, — почався теперішній період всебічної боротьби української нації з окупантами України. Замість розчарування і страху український народ, головню його молоде покоління, рішуче й гостро став на захист особистої і національної гідности, виступив проти загарбника, що топче людські й національні права, застосовує терор і сваволу паралельно з нечуваною колоніальною експлуатацією.

Молодь ставить спротив і російському безбож-

ництву та російській церкві, що є зняряддям російського імперіялізму, і захищає українську Христову Церкву та її традиції, будує життя нації на Христових правдах. Постійно зростає і національна свідомість української молоді, а разом з тим і її готовість боротися за здійснення національних ідеалів.

2. З рядів української молоді, одухотвореної ідеями і чинами ОУН-УПА, виростають нові провідники, які не тільки захищають права й інтереси свого покоління, а стараються, передусім, мобілізувати весь народ проти окупанта з приводу насильницьких вивозів і заслань української молоді на важкі роботи поза межі України, з приводу русифікації у школі, комсомолі, війську та в публічному житті, з приводу переслідування і упосліджування української молоді, що прагне навчатися у високих школах, з приводу фальшування української літературної творчости і культурної спадщини, нищення українських архівних скарбів та історичних пам'яток, з приводу заборон маніфестувати в честь геніїв України, заборон відвідувати могили національних героїв і визначних національних діячів, з приводу заборон влаштовувати релігійні процї та з приводу безправних політичних судових процесів над українськими культурними діячами.

3. Національно-свідома українська молодь, в інтересах своєї нації, рішуче відкидає накинені силою Україні чужі й ворожі її духовості засади і форми суспільного ладу, побудованого на визиску людини російсько-комуністичною безправною системою і партійною сваволею. Вона бореться за духово-куль-

турну самобутність України, за її державну самостійність, передаючи свої ідеї і погляди найширшим масам народу з допомогою заохальних мистецьких, літературних, наукових і політичних творів, підпільних видань і таємних радіопередавань, мужніх протестних листів-заяв навіть із тюрем і концтаборів, розкриваючи в них злочини імперіялістичної Москви та її вислужників-яничарів.

Українська патріотична молодь на Рідних землях ставить окупантам і збройний спротив, використовуючи для цього різні засоби і методи революційно-визвольної боротьби.

4. Розповсюдження ідей української національної революції не обмежується кордонами України. Частина молодих українців примушена проживати чи студювати і на російських чи іншонаціональних землях в межах імперії, де вони стають сівачами ідей свободи, що підмінують російську імперію — тюрму народів.

Молоді інтелектуальні сили в Україні виявляють все сміливішу, пронизану національною ідеєю, літературну й культурну творчість, захищають її свободу, вимагають повернення українській мові належного їй права в Україні та пошанування української мови і культури всюди, де живуть українці. В літературній критиці в Україні все виразнішим критерієм стають етично-моральні вартості, сперті на національній основі.

5. Національно-визвольні й деколонізаційні процеси в сучасному світі мають живий відгук і в творчості та поглядах молоді інтелектуальної верстви в Україні... (...)

IV

Завдання української молоді в Україні

1. Сучасні національні процеси серед української молоді на Рідних землях треба скріплювати, згідно з духом українського визвольного націоналізму.

2. — не публікується.

3. Українську визвольну боротьбу треба розгортати в тісному зв'язку та в співпраці з визвольними рухами інших поневолених Москвою народів, на платформі АБН, зокрема необхідно заактивізувати їхню молодь.

4. Боротися за український дух і характер шкільництва в Україні, особливо в середніх, спеціальних та високих школах, як і за організацію українських шкіл усюди там, де живуть українці.

5. Боротися проти обмосковлення в Україні всіх ланок життя, за його (життя) український зміст, за очищення від московського елементу і засмічення.

6. Боротися за чистоту і якість національної української культурно-мистецької творчості, відновлювати релігійне й церковне життя, плекати національні традиції і культ національних героїв, культ розритих ворогом могил та храмів національної слави.

Боротися всіма можливими засобами за збереження українських культурних скарбів, історичних пам'яток, архівних і музейних цінностей, національних і релігійних монументів.

7. Партійні й комсомольські організації в Україні слід вважати за знаряддя поневолювача для виховання яничарів. Про таку роллю цих організацій треба усвідомлювати молодь. (...)

8. Службу в советській армії, повітряній та морській фльотах треба розцінювати як нагоду для вивчення воєнної техніки. Свідомі молоді українці повинні використовувати військові школи та академії для здобуття військового знання, але не коштом втрати своєї національної гідності або й зради своєї нації.

Використовуючи суперечності між словами-пропагандою і фактичним станом, треба демаскувати советські збройні сили як знаряддя російського імперіяльно-колоніального загарбництва. В Україні ворог навіть не дозволяє організувати національні збройні сили на зразок тих, що існують у сателітних країнах, не дозволяє, щоб український вояк відбував свою військову службу на українській землі. (...)

9. Треба чинити рішучий спротив вивозів української молоді з України на цілині та інші терени СРСР.

10. Організувати і вести різними засобами боротьбу проти русифікації, що її проводить ворог шляхом насильницького переселювання і перемішування народів, особливо різнонаціональної молоді, щоб таким способом перетворити їх в одну советсько-російську націю. Одна з форм протидії такому способу обмосковлювання — не одружуватися з ворогами української нації.

11. Українська сільська молодь, як складова частина національного авангарду, повинна мобілізувати широкі кола селянства проти силою накиненої Україні колгоспної системи і колоніального визиску українського селянства.

12. Українська робітнича молодь, також як складова частина національного авангарду, повинна всіма силами і засобами поборювати московсько-большевицьку промислову систему в Україні та московські принципи її організації.

13. Українські спортсмени, що беруть участь у міжнародних спортивних змаганнях, повинні виступати як представники українського спортивного життя.

14. Українські молоді вчені, мистці, літератори, артисти та інші діячі, що виїжджають до країн вільного світу на різні конференції, виступи і т. п., повинні подбати, щоб їхні успіхи і здобутки у світовій opinio ішли на рахунок і користь українського народу, а не його ворога — Росії.

15. Націоналістичний авангард української молоді мусить використовувати всяке незадоволення і кожную нагоду для спротиву російській колоніальній політиці і таким способом розгортати і зміцнювати українські національно-визвольні процеси.

16. Українська молодь, що посвятила себе визвольній боротьбі, є одночасно носієм великої ідеї протиматеріалістичної революції духу і змагається за велике майбутнє української нації під гаслом: «Пам'ятай, що відвічним ворогом твоєї нації є імперіялістична Росія!». Провідною ідеєю нашої визвольної боротьби в світовому розмірі є гасло: «Київ, як центр добра, проти Москви, як центру зла!»

V

Завдання української молоді на еміграції

1. Тотожність національних, політичних і етично-

моральних ідей молоді в Україні та Юнацтва ОУН і молоді на чужині — гарантує правильність засад боротьби за перемогу українських ідеалів обабіч залізної заслони і єдність дії у вирішальний момент революційного зриву.

2. На чужині особливо великий тягар і велика відповідальність за здійснювання практичних завдань української молоді в боротьбі за визволення України, як і за її динамічну діяльність та здійснювання українських національних постулатів, спадають на українську організовану молодь, головню на Спілку Української Молоді (СУМ). Юнацтво ОУН мусить бути рушієм діяльності української молоді на чужині.

3. Одним із головних завдань Товариства Української Студіюючої Молоді ім. М. Міхновського (ТУСМ) є опрацювати, поглиблювати і захищати від наступу ворогів систему ідей Воюючої України, здобувати відповідний інтелектуальний рівень, бути в середовищах української і чужинецької студіюючої молоді носієм українських національних ідей. ТУСМ мусить вирощувати на еміграції нову провідну, зокрема інтелектуальну, українську націоналістичну верству.

4. Українська молодь на чужині мусить бути звернена обличчям до України, слідкувати за розвитком подій і революційних процесів на Рідних землях і кожночасно реагувати на злочинну національну й соціальну політику Москви супроти української нації, — влаштовувати протестні акції, інформувати вільний світ про московські злочини, людинавбивство і народобивство, мобілізувати

світову громадську думку до оборони поневолених Москвою народів, мобілізувати також молодь інших еміграційних спільнот до спільної визвольної дії, згідно з концепцією АБН. Треба докласти відповідних зусиль, щоб створити світовий протиросійський і протикомуністичний фронт молоді.

5. Українська молодь на чужині повинна постійно шукати відповідних способів і засобів, щоб ефективно допомагати українській визвольній боротьбі і приспішити визволення української нації. Вона повинна пропагувати українські шляхетні ідеї, як спасіння для ще вільного, але вже загроженого Москвою світу, організувати активний фронт ідейно-політичної боротьби з російсько-більшевицьким імперіялізмом і комунізмом у чужих школах, підприємствах і взагалі в чужому оточенні, всюди там, де діє російсько-комуністична пропаганда. Різними акціями і демонстраціями повинна розкривати правдиву суть і джерело російського комунізму. Авангардом у цій ідейно-політичній боротьбі має бути Юнацтво ОУН.

6. Українська патріотична молодь на чужині має ознайомлювати молодь вільних народів, як і їх старше покоління, з літературно-поетичною творчістю молодих поетів і письменників в Україні, як ось Боеслава і Симоненка, перекладати їхні твори на чужі мови та розповсюджувати. Такі твори повинні стати предметом дебат у школах, університетах тощо, спонукати молодь вільних народів до дії на користь поневолених в СРСР націй, зокрема на захист свободи творчості в Україні, до протесту

і засуду політики русифікації і насильства над вільним духом української людини.

7. Молоді українські вчені, літератори і мистці у вільному світі повинні мобілізувати представників науки, мистецтва, літератури і взагалі культури до оборони культурних діячів України, які стали жертвою жорстокого переслідування.

8. Українська молодь на еміграції повинна використовувати засоби масового впливу на суспільство в країнах, в яких вона живе, як ось радіо, телебачення, пресу, кінотеатри, і таким способом вести українську визвольну пропаганду.

9. Молоді українські вчені повинні писати чужими мовами праці про Україну, її боротьбу, про злочини московських імперіялістів-шовіністів, працювати над українськими національними, політичними, культурними, економічними і воєнними проблемами.

Бібліотекознавці повинні скласти бібліографічні показники відповідного наукового матеріалу з гуманістичних, суспільних та інших наук, що може придатися для розвитку української науки, тепер ізольованої від культурних центрів світу.

В ділянці перекладів на чужі мови перше місце повинні мати твори нашої політичної літератури, особливо твори молодшої української генерації.

10. Молоді українські науковці повинні здобувати відповідні становища у високих школах та наукових інституціях і своїм об'єктивним науковим впливом формувати прихильну й корисну для України і її визволення опінію майбутніх провідних верств даної країни.

11. Необхідно організувати молодь і студентів еміграційних спільнот поневолених народів і народів ще вільного світу проти російського імперіялізму, колоніялізму й комунізму під гаслом: «Свобода народам і людині!»

Спільно з молоддю вільних народів треба викричати правдиву мету московського «культобміну», організувати міжнародні протестні акції проти московсько-кагебістських висланників, видавати з тої нагоди заклики до молоді вільного світу, інформувати про правдиву національну, культурну і соціальну політику Москви супроти поневолених в СССР народів та про їх національно-визвольну боротьбу, зокрема народу українського.

12. Українська молодь на чужині повинна звертатися до молоді в Україні через усі доступні нам радіостанції, а також готувати для них (радіостанцій) відповідні програми, призначені для передання в Україну.

Наші видання чужими мовами про Україну і її визвольну боротьбу українська молодь повинна розповсюджувати між впливовими людьми вільного світу — політичними, науковими, культурними, військовими та іншими діячами.

14. — не публікується.

15. Українська молодь, що живе в країнах вільного світу, повинна постійно відзначатися своєю живучістю і активністю. Вона має також підготувати і постачати відповідних кандидатів до зовнішньо-політичної праці, зокрема працівників і керівників наших представництв у різних країнах світу, щоб скріпити фронт боротьби проти росій-

ського імперіялізму й комунізму на міжнародньому форумі.

16. Українська молодь, як глибоко релігійна, повинна стояти непохитно на сторожі українських духових цінностей, як рівнож мови, обряду, звичаїв і традицій у наших Церквах, бо вони невід'ємні складові частини української духовності і є засобом для збереження нашої національної субстанції на чужині.

Українська молодь завжди і всюди мусить бути свідомою того, що національно-визвольна боротьба українського народу розвивається закономірно, в гармонії з поступом людства на шляху його історичного буття, тому наша перемога неминуча, а її, молоді, роля і завдання в сучасному періоді української визвольної боротьби — почесні й особливо відповідальні.

ЗАВДАННЯ ОУН НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

I. Загальні ствердження

1. Двадцять п'ять років проминуло з часу, коли в Україні відбувся III Надзвичайний Великий Збір Організації Українських Націоналістів (ОУН). Відбувся він під час другої світової війни, коли на українських землях завершувалася боротьба між російським та німецьким імперіялізмами за володіння над Україною і коли український народ готувався до поновної московсько-більшевицької окупації.

2. Останні двадцять п'ять років підтвердили живучість і незнищенність ідей українського націоналізму, які стали власністю всієї нації і в ім'я яких чер-

гове українське покоління ставить твердий спротив большевицько-московській окупації України. Як у минулому, так і сьогодні, ОУН стоїть на передовому фронті боротьби українського народу, стимулює і унапрямує її.

3. Схвалюючи першу програму на Великому Зборі в 1929 році, ОУН кликала весь український народ посилювати боротьбу за власну державу. «Спираючись на творчі елементи українського громадянства та об'єднуючи їх довкруги українського національно-державного ідеалу, Організація Українських Націоналістів ставить собі за завдання оздоровити відносини всередині нації, викликати в українському народі державно-творчі зусилля, розгорнути українську національну силу на всю ширину і таким чином забезпечити великій українській нації відповідне місце серед інших державних народів світу». — Так записав це завдання I Великий Збір ОУН.

4. Досягнення ОУН в чергових роках були відмічені на II Великому Зборі в 1941 році, у постановках, де записано: «ОУН розширила революційну акцію на всі українські землі та повела боротьбу проти всіх наїзників... Визвольно-революційну боротьбу за визволення всіх українських земель і за з'єднання їх в одну соборну і незалежну державу вела ОУН, спираючись на власні сили українського народу, відкинувши в принципі орієнтацію на чужі сили, а зокрема на історичних ворогів України. Наслідком того було, що в різних місцях широкої української землі... росло і кріпшало одне, незламне, невмируще бажання: здобути власним трудом владу на сво-

ій землі. За 20 років визвольної-революційної боротьби українського націоналістичного підпілля ота свідомість стала власністю широких шарів українського народу. Чужинецьке панування у всій своїй основі підтвердило правдивість націоналістичного твердження, що українцям нема життя без власної держави... Другий успіх нашої дотеперішньої революційної боротьби проти чотирьох держав-окупантів, це організування реальної людської сили, готової і придатної до боротьби за цілі українського націоналізму».

5. У висліді довгорічної підготовки ОУН у критичні сорокові роки нашого сторіччя перебрала на себе тягар відповідальності за долю українського народу і взяла у свої руки керівництво українською визвольною боротьбою. З ініціативи ОУН проголошено відновлення української держави 30-го червня 1941 року, а відтак створено Українську Повстанську Армію (УПА) і загальнонаціональне керівництво визвольної боротьби — Українську Голівну Визвольну Раду (УГВР).

6. Нова дійсність знайшла своє віддзеркалення у постановках III Надзвичайного Великого Збору в 1943 році, в яких сказано: «У ці важкі роки ОУН відстояла не тільки моральні позиції українського народу й української національної революції — ОУН створила в цей час практичні передумови для того, щоб перейти у наступ і здобути остаточну перемогу. Поруч пропагандивної роботи, багато уваги, часу й енергії приділено поширенню організаційного апарату. У висліді організаторської роботи ціла українська територія покрита всеціло орга-

нізаційною мережею. Таким чином політичний провід має у своїх руках міцний виконавчий апарат, який дає можливість переводити політичні дії та реалізувати політичні плани на території цілої України... У зв'язку з сучасною політичною ситуацією й нашими завданнями стоїть справа участі цілого народу в нашій боротьбі... Українська держава — це добро всіх громадян України, тому за неї мусять всі боротися... Тому ОУН, як керівник революційно-визвольної боротьби, взиває до безпосередньої участі всіх громадян. ОУН не бореться за Україну для себе... Про владу і її форму буде рішати сам народ і його найкращі представники. Але сьогодні ОУН являється провідником визвольної боротьби народу, тому й кличе інших до цієї боротьби... ОУН вважає, що обов'язком кожного українського громадянина є служити українській визвольній справі й цю вимогу буде консеквентно здійснювати. В цей спосіб будуть також, по думці Великого Збору, створені передумови для об'єднання всього народу, яке доконається єдино в боротьбі».

7. Дальше розгортання визвольної боротьби вже в умовах московсько-більшевицької окупації по закінченні другої світової війни підтвердило правильність політики ОУН, на Конференції ОУН в Україні в червні 1950 року, черговий раз стверджено: «Організація Українських Націоналістів бореться за самостійну соборну державу й за те, щоб кожна нація жила вільним життям у своїй власній самостійній державі. Знищення національного поневолення та експлуатації нації нацією, система віль-

них народів у власних самостійних державах — це єдиний лад, який дасть справедливу розв'язку національного і соціального питання у цілому світі. ОУН бореться проти імперіалістів і імперій, бо в них один народ поневолює культурно та політично і визискує економічно інші народи. Тому ОУН бореться проти ССРСР... за повне визволення українського народу з-під московсько-большевицького ярма, за побудову української самостійної соборної держави... В лавах ОУН борються українські інтелігенти, селяни й робітники проти гнобителів — за українську самостійну соборну державу, за національне визволення, демократичний державний порядок та справедливий соціальний лад... Єдиний шлях для здійснення наших цілей — це революційна боротьба українського народу й усіх інших поневолених народів проти імперіалізму Москви, яка прискіпить поразку імперіалізму і через національні революції поневолених народів доведе до відбудови їх національних держав. Тільки одностайною боротьбою український народ здобуде самостійну соборну державу».

8. В сучасну пору український народ є у черговому етапі свого визвольного змагу, що позначений багатогранними формами боротьби і фактом залучення до неї нового українського покоління, яке вже склало і складає свої жертви на шляху до незалежної і суверенної Української держави. В 1946 році започатковано перетавлення дії ОУН і УПА з широким форм партизанської, політичної і збройної боротьби на боротьбу в глибокому підпіллі. Вона базувалася на суворій конспірації і на просяканні в

народні маси, поширюючись в усі ті місцевості ССРСР, де перебували українці. Відкритими формами тієї боротьби були масові страйки і заворушення в концтаборах та акти політичного й збройного характеру в різних місцевостях України. Раніший період боротьби УПА і ОУН широких, відкритих розмірів, що тривав до початку 1950-их років, створив на Україні відповідний ґрунт. Великі ідеї, безприкладне героїство і самопосягата, довголітня боротьба і неспроможність ворога її знищити позначилися сильним впливом на весь народ, зокрема на молодь, яка шукала шляху до ОУН, а коли його не знаходила, то з власної ініціативи творила підпільні гуртки, засновувала організації і організувала спротив, в програмі якого на першому місці було гасло — Українська Самостійна Соборна Держава. Цей факт унаочнюється, зокрема, в ті роки, коли світ довідується про заходи, намагання і події, що відбувалися в Україні після 1960 року. Хоч не всі ці намагання, виступи й події йшли від імени ОУН, проте мета цієї боротьби, погляди на положення України в ССРСР і на ролю у важкому поневоленню України російського народу та його комуністичної верхівки впливають з тих ідейно-політичних засад, що їх закріпила ОУН в українській людині. А це вказує як на ширину, так і на глибину впливів ОУН в Україні в теперішньому дуже важкому періоді підпільної боротьби.

II. Завдання ОУН

1. Як на попередніх етапах так і тепер, незмінним завданням ОУН є формувати українську державницьку думку, вирощувати революційні кадри до

боротьби і державного будівництва, організувати боротьбу за визволення, включно із збройною, і керувати нею, залучуючи в русло революційних змагань всі самостійницькі елементи, всі прошарки народу.

2. Боротьба ОУН за Українську Самостійну Соборну Державу (УССД) в'яжеться тісно з життєвими інтересами української нації і спирається на її сили. Як виразник прагнень народу, як оборонець і провідник його найширших мас, ОУН стимулює і унапрямує діючі революційні самостійницькі сили, формуючи і розгортаючи на всіх етапах боротьби єдиний всеукраїнський визвольно-революційний рух за УССД.

3. На сучасному етапі боротьби головним ворогом незалежності і суверенності України є московсько-большевицький шовіністичний імперіялізм, який намагається знищити духову і фізичну субстанцію української нації. Пробойовою силою московського імперіялізму є ЦК КПСС, його експозитури в т. зв. советських республіках і терористичний апарат КГБ. Визвольно-революційна боротьба в Україні ведеться головню:

а) за національну державу, проти колоніального поневолення;

б) за повну свободу національної політичної і культурної думки та дії, за вільну творчість, за власний національно-культурний зміст, за світлі національні традиції, за соціальну справедливість і матеріальний добробут, проти московського шовінізму і імперіялізму, інтернаціоналізму, комунізму,

духових, політичних, соціальних і культурних обмежень; в) за українську правовість, базовану на пошануванні прав людини і ролі держави, проти безправ'я, переслідування та утисків;

г) за індивідуальну, кооперативну та громадсько-державну власність на засоби виробництва і торгівлю, проти колективізму в сільському господарстві і державного капіталізму.

4. — не публікується.

5. З метою мобілізації всього народу до боротьби за визволення, ОУН ініціює і підтримує протирежимні й протиімперіяльні настрої, процеси і тенденції в Україні та на цілому просторі імперії на всіх ділянках національного життя. ОУН підтримує різного роду дії в обороні українських національних, культурних і релігійних цінностей, традицій проти явних і прихованих ідеологічних і політичних московських затій та диверсій, розкриваючи їхню протиукраїнську суть і загрозу для самобутності національної спільноти. ОУН поборює в Україні московські впливи в ділянці культури, ідеологічні та політичні концепції і символи російської окупації.

6. Взнявши до уваги можливість існування поза Україною сил, що послаблюють і підривають окупаційний режим московсько-большевицької імперії, ОУН старатиметься, щоб вони визнали та обстоювали національний принцип в укладі міжнародної побудови на Сході Європи і в підросійській Азії.

7. Започаткований організаційно в Україні в 1943 році на 1-ій Конференції Поневолених Народів Східньої Європи і Азії Фронт Боротьби Поневоле-

них Народів проти російського большевизму став основою Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН). ОУН активно підтримує боротьбу поневолених народів за розвал російської імперії на національні держави в етнографічних кордонах.

8. ОУН стимулює власнопідметний культурний процес в усіх галузях вільної духової творчості, особливо такої творчості працівників української культури, яка мобілізує своїми ідеями народні маси до боротьби з московським поневоленням.

ОУН найрішучіше поборює заходи окупанта денационалізувати український народ шляхом висування штучної і фальшивої концепції «советського народу» і спільної «советської батьківщини», демаскує московських шовіністів та імперіялістів, які під плащиком теорії «злиття націй» скріплюють своє панування та намагаються перетворити уярмлені народи в єдину російську націю.

9. ОУН визнає, що в Українській державі Церква і релігія повинні мати всі можливості вільного розвитку. ОУН підтримує українські підпільні Церкви в Україні і рішуче протиставиться переслідуванню московським окупаційним режимом релігії і Церкви.

10. ОУН поборює намагання Москви послабити українську національну субстанцію шляхом вивозів і переселювання українців поза межі України та насаджування москалів в українських містах і селах.

11. ОУН планує, організує і здійснює свої визвольні дії в кожній зовнішньополітичній ситуації, спираючись на власні сили народу.

12. Завдання ОУН — розкривати експлуатаційну

і грабіжницьку політику московських окупантів в Україні, ініціювати й підтримувати всі ті тенденції, які послаблюють накинену Україні господарську і державно-політичну московську систему. Її завданням є скріплювати й унапрямувати оборонні й офензивні акції народу чи його окремих «суспільних верств» — протести, страйки, демонстрації тощо проти економічного визиску мас та їх національно-політичного поневолення.

13. В сучасній дійсності важливу і відповідальну роль у формуванні й закріпленні визвольного-самостійницького фронту займає українська жінка, мати-героїня-революціонерка. Завдання ОУН — сприяти вихованню такого типу української жінки.

14. Революційним авангардом у змаганні української нації за волю і державність була і є українська молодь, тому ОУН з особливою увагою сприяє ідейному наснаженню молодого українського покоління, спрямовуючи його силу, знання і енергію на службу українській нації.

III. Організація сили

1. Практичне здійснення цих важливих завдань, що їх ставить ОУН перед собою, узалежене великою мірою від якості її членських кадрів, зорганізованих з усіх прошарків українського народу. ОУН вирощує в своїх рядах людей з високими прикметами характеру і моралі, з глибоким інтелектом та розумінням завдань супроти нації, людей відважних і жертвних, з ясним розумінням цілей і методів боротьби за визволення України.

2. Для успішного завершення української визвольної боротьби необхідна розбудова сильної револю-

ційної організації — ОУН, яка своїми ідейними й організаційними впливами охоплює різні ділянки національного життя. Головне завдання ОУН — організувати і виховувати політичний актив, свідомий своїх завдань, формувати таку революційну політичну силу, яка постійно вестиме народні маси до боротьби за розвал московської імперії і побудову української держави. Тому для членства ОУН систематичне підвищення інтелектуального й ідейно-політичного рівня, фахова підготовка до спеціальних завдань у процесі боротьби та державного будівництва — завжди актуальні.

3. Особливі завдання на відтинку кадрів:

а) дбати про постійний і здоровий ріст Організації на всіх теренах її діяльності;

б) стосувати селекцію членів, враховуючи всі ті вимоги, що їх Організація ставить до членів;

в) постійно перевіряти стан готовости членських кадрів і виконність їх обов'язків. г) не публікується.

4. Щодо окремих оперативних завдань членських кадрів:

а) бути завжди в авангарді боротьби за визволення українського народу і рівночасно брати активну участь і давати допомогу визвольним організаціям інших поневолених Москвою народів, зокрема по лінії АБН; б) і в) — не публікується;

г) кожний член ОУН мусить спеціалізуватися по лінії своїх особливих завдань і функцій в Організації чи на інших відтинках визвольної дії.

До завдань на відтинку внутрішньої і зовнішньої політики та інформації:

а) ОУН побороє московську систему державної

і партійної адміністрації, зокрема КГБ з його сексотами і всіх тих, хто активно заангажований на протиукраїнському відтинку;

б) ОУН розкриває в кожній догідній ситуації колоніальний характер московсько-большевицького режиму та розходження між його теорією і практикою, а зокрема факти, що вказують на колоніальну залежність України та інших народів від Москви;

в) ОУН веде постійно безкомпромісову ідеологічну боротьбу з окупантом, поширює свою політичну концепцію і висуває власні розв'язки суспільних і політичних проблем;

г) з національними меншинами в Україні ОУН втримує приязні взаємини, чітко відрізняючи їх від насланих в Україну росіян, які є зряддям московського панування в Україні.

г) — не публікується.

6. Сучасний період боротьби ОУН вимагає ясної дії та ефективного ідейно-політичного керівництва в кожній ситуації.

IV. На відтинку молоді і громадськості

1. Ворожі репресії, заслання і ув'язнення в тюрмах і концтаборах учасників визвольної боротьби не зламали їх духу спротиву, не зменшили засягу поширення визвольно-революційних ідей і дії ОУН. Повстання, заворушення і страйки українських політичних в'язнів в концтаборах спричинилися до поширення української національно-визвольної боротьби в цілому ССРСР, зрушили опінію на Заході, а зокрема в Україні, де після короткого періоду пасивного спротиву стероризованого народу віднови-

лись підпільно- революційні дії і активний спротив в обороні української культури і мови.

2. Московська злочинна практика вивозу української молоді на цілині землі і в промислові центри Сибіру, що перевищує гітлерівські вивози її на каторжну роботу до «райху», має на меті послабити біологічно український народ, підсилити денационалізаційну політику та підірвати революційний потенціал України — ставить перед нами завдання подбати, щоб ці депортовані не втрачали зв'язку з українською спільнотою, плекали і ширили наші ідеї національного визволення.

ОУН категорично засуджує злочинну політику Москви супроти української молоді, закликає українську молодь вживати всіх можливих оборонних заходів, зокрема стосувати масовий спротив та акції, які не допустили б до здійснення плянів московських окупантів.

3. — не публікується.

V. В країнах «сателітів»

1. — не публікується.

2. В найтяжчих умовах постійного шовіністичного натиску з боку загалу польського суспільства, партійно-урядових чинників, а зокрема польського шовіністичного духовенства, перебувають українці, переселені з українських корінних земель на західних окраїнах для колонізації т. зв. відзисканих земель.

3. Українці в Польщі, зокрема на Лемківщині, Засянні, Холмщині і Підляшші, що на переломі другої світової війни і після неї виявили особливо невгнугий патріотизм у боротьбі ОУН-УПА проти російських і польських займанців, розсіяні меншими

або більшими групами по всій території Польщі, перебувають в особливо тяжких умовах і загрожені денационалізацією та знищенням їх біологічної субстанції, зокрема на Закерзонні.

Цей багатолітній стан постійної національної дискримінації і морального терору примушує багатьох українців в Польщі приховувати свою національну приналежність, унесмілює їх добиватися своїх національних, громадських, релігійних і культурних прав, що нібито забезпечені конституцією, напр., добиватися навчання в школах української мови чи розбудови свого культурно-освітнього життя. Нашим завданням — докласти всіх зусиль, щоб:

а) примусово переселені на польські території українці верталися на свої прадідні землі, які є нероздільною частиною української національної території, окупованої Польщею;

б) взявши до уваги, що польська католицька ієрархія всіма силами прискорює процеси денационалізації українців із допомогою латинізації, унеможливлення українських богословських студій і антиукраїнської пропаганди в костьолах, треба змагати, щоб українські ієрархи у вільному світі, церковні і громадські установи домоглися у Ватикані створення в Польщі українського Екзархату і забезпечення українцями рівного права на вільне релігійне життя;

в) сприяти, де можливо й доцільно, особливо загроženим асиміляцією, у переселенні їх до українських середовищ у країнах Західного Світу;

г) через мобілізацію світової opinii добиватися

амнестії і ревізії жорстоких судових присудів для українських політичних в'язнів у Польщі.

г, д, е, є, ж) — не публікується.

4. Звернути пильну увагу на правне положення, національне, культурне і релігійне життя українців в Чехо-Словаччині, Румунії та Югославії і в східній Азії («Зелений Клин») і відповідним способом сприяти його розвитку. 5. — не публікується.

VI. Діяльність ОУН у Вільному Світі

1. Діяльність ОУН у вільному світі впливає з цілених завдань української визвольної боротьби і має подвійний характер: внутрішньо-український і зовнішньополітичний.

2. На внутрішньоукраїнському відтинку максимальне залучення українського потенціалу в країнах замешкання для розбудови громадського, політичного, релігійного, культурного і господарського життя, виховання молоді в дусі українського патріотизму і на традиціях революційної боротьби українського народу — становитимуть поважну запільну базу для боротьби ОУН в Краю. Враховуючи конкретні передумови, особливості окремих поселень та їхні потреби, ОУН підтримуватиме всі ті вияви громадського і культурного життя, які сприяють досягненню основної мети української визвольної політики й нашим національним інтересам.

3. З уваги на окупаційний стан в Україні і на все гострішу русифікаційну політику московсько-більшевицького режиму, необхідно вживати всіх заходів для збереження і всебічної розбудови українських культурних цінностей, всіх ділянок української науки і мистецтва.

4. Для реалізації завдань української спільноти в світі і допомоги визвольній боротьбі в Україні формувати і скріплювати загально-український самостійницький політичний фронт, побудований на засадах співвідношення сил, що був би платформою координації дії українського політичного життя. 5. — не публікується.

6. У випадку будь-яких намагань перетворювати СКВУ на політичний центр, що є незгідним з статутом СКВУ — будемо цьому протиставлятися.

7. Стверджуючи постійну потребу поширювати й зміцнювати фронт визвольної боротьби українського народу і необхідність організувати сили та саботи для успішного ведення і завершення цієї боротьби, ОУН підтримує активно і через АБН бере участь в дальшому організуванні світового антикомуністичного і протиімперіального фронту, стараючись надати йому відповідний ідейно-політичний зміст і спрямувати його головне вістря проти російського імперіалізму.

8. ОУН розбудовує осередки зовнішньополітичної діяльності в окремих країнах, завданням яких є інформувати чужинецький світ про українську проблему та боротьбу українського народу за визволення. ОУН організує світову опінію і союзників для визвольних цілей українського й інших уярмлених народів, залучуючи для цього всі існуючі протикомуністичні й протиімперіальні сили. Одночасно з цим ОУН розкриває правдиву суть замаскованої «миролюбної» тактики московських імперіалістів, як загрозу для окремих країн, щоб приєднати їх як союзників України проти Москви.

Організує масові акції і демонстраційні виступи у відповідь на репресії московської колоніальної політики в Україні, допомагає активізувати світову опінію проти московської загрози не тільки для поневолених народів, а й для всього т. зв. вільного світу.

9. ОУН звертає увагу на небезпеку диверсії ворога проти українського народу в країнах вільного світу і поборює її всіма можливими засобами.

10. Згідно з визвольною концепцією, ОУН зміцнює діяльність і роль міжнародних, світових і континентальних протикомуністичних і протиімперіальних організацій, як Антибольшевицький Блок Народів (АБН), Антикомуністична Ліга Народів Азії (АПАКЛ), Світова Антикомуністична Ліга (САЛ), Європейська Рада Свободи (ЕРС), що змагаються за здійснення прав людини й народів через розвал російської імперії і встановлення національних держав.

Постійним і невідкличним завданням членського активу ОУН є здійснювати в практичній дії, в пропаганді і в інформаціях всі інші завдання і напрямні, визначені в програмі та в інших розділах Постанов IV Великого Збору ОУН.

ПОСТАНОВИ В СПРАВАХ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ

1. Загальні ствердження

1. В проглядному часі сповниться чверть сторіччя з часу, коли ЦК КПСС і центр КГБ в Москві, його «республікансько-український» філіял в Києві, та різні советсько-кагебівські бази в сателітних країнах при тісній співпраці червоної чеської, польської, східнонімецької, румунської та маляр-

ської розвідок розпочали нечуваний агентурно-диверсійний наступ на Український Визвольний Рух в Краю — ОУН, УПА, УГВР та на Український Визвольний Фронт на еміграції.

2. У сконцентрованому наступі КГБ в Краю на ОУН, УПА, УГВР та широкі українські маси, які давали українському підпіллю моральну, матеріальну підтримку і поповняли його, в наслідок нерівної боротьби, щораз більш проріджувані ряди новими людськими резервами — ворог застосував нечувані дотепер методи боротьби. Він укладав міжнародні договори для поборювання українського підпілля, виселяв цілі місцевості, а навіть цілі повіті, щоб позбавити українських революціонерів запілля, що їм допомагало, організував тисячні відділи стрибків, провокаторів та диверсантів, переводив нелюдські масакри українського населення під закидом допомоги українському революційному підпіллю, затруював харчі і воду, щоб таким чином винищувати повстанців, творив провокативні, підпільні відділи «УПА» й організації та втягав до них антикомуністично наставлених людей, щоб опісля винищувати їх фізично, засуджувати на довголітнє ув'язнення чи висилку до концентраційних таборів в далекопівнічні й азійські області, а коли всі ці засоби виявилися безуспішними, то ворог вдався до підступу і проголошував т. зв. амнесії, які ніколи не думав респектувати.

3. Іншим засобом поборювання Українського Визвольного-Революційного Руху та деморалізації українського населення в Краю, як також і тут за кор-

доном, було насильницьке змушування українських революціонерів, які попали живими в руки ворога, виступати публічно із заявами в радіовисильнях, в пресі та різних брошурах, в яких засуджувалося їхню дотеперішню діяльність, їхні політичні переконання, своїх друзів, а головно Провід Українського Революційного Руху. Супроти всіх тих, які відмовлялися це робити, стосовано жорстокі кари, включно з тим, що їх фізично винищено, засилано до тюрем, концентраційних таборів, або, не зважаючи на їхню відмову, виголошено від їхнього імені фальшиві заяви, заклики через радіо, чи в пресі.

4. Зміни, які заіснували в СРСР після детронізації Сталіна, ліквідації Берії, відкликання Хрущова, перенесення Шелестіна, призначення Семічастного, прихід Андропова — все це не послабило в теперішній ситуації сили терору тієї інституції. Теперішні московські можновладці, будучи вірними ідеям Леніна, який кинув гасло: «...терор є основним засобом диктатури пролетаріату», — дали втримують свою владу з допомогою терору КГБ.

Щоб «відполіризувати» притемнений блиск КГБ, увесь партійний апарат отримав від КПСС доручення гльорифікувати і подавати органи КГБ як єдиного найбільш активного чинника у стабілізації безпеки СРСР.

5. У зв'язку з поширенням революційних настроїв українського народу і включенням до визвольного-революційної боротьби щораз нових прошарків української суспільності, КГБ застосовує нові ра-

фіновані методи терору, з наміром придушити його боротьбу.

КГБ до нечуваних розмірів розбудувало мережу своїх агентів, розміщуючи їх по всіх секторах практичного життя, та дало їм доручення спостерігати, стежити, досліджувати й характеризувати всі середовища та просякати в них, сподіваючись знати активних членів чи симпатиків українського визвольного руху. На послугах КГБ стоїть російське «правосуддя», яке залегалізовує акти терору катєбівського апарату. КГБ у стосунку до людей, яким важко доказати вину, або з різних причин, щоб не робити пропаганди для Українського Визвольного-Революційного Руху, стосує нелюдські методами висилання їх до домів божевільних, де вони приречені перебувати довгі роки. З наміром видобути зізнання від в'язнів, або з наміром продовжувати перебування в тюрмі чи концтаборі, чи сконструювання нового безпідставного процесу супроти політичних в'язнів, — КГБ практикує насаджування своїх сексотів-провокаторів до тюремних камер, які вкрадаються в довір'я в'язнів, витягають від них інформації, фальшують їхні розмови і подають до КГБ неправдиві про них інформації. Це робиться з наміром, щоб засудити невинних, чи продовжити їх вироки. Супроти тих в'язнів, яким не можна з таких чи інших причин продовжити їхнього перебування в тюрмі чи концтаборі, — стосується нечувані в усьому культурному світі методи скритовбивчих мордів, як також стосується різні хемічні засоби, що викликають різні недуги або обезвілюють чи психічно заломлюють людину.

6. КГБ і сателітні комуністичні розвідки у своєму наступі на організований ними другий фронт української визвольної революційної боротьби поза межами України поставили за завдання знищити авангард українських самостійницько-революційних сил при допомозі фізичної ліквідації провідних людей ЗЧ ОУН, а в першу чергу Провідника ОУН сл. пам. Степана Бандеру, морального терору та безпідставних компромітацій. Через спроби просовування кагебівських агентів до лав ОУН, намагалися створити атмосферу недовір'я і підірвати авторитет Проводу ЗЧ ОУН в очах низового членства, привести до розламу в лавах ЗЧ ОУН та сіяти розбрат і непорозуміння серед того ж членства. В реалізації тих намірів, КГБ послуговувалося численною кількістю агентів-провокаторів, численними радіовисиланнями, пресою, брошурами, листівками, шептаною пропагандою, а нерідко також провокаційними статтями в еміграційній пресі.

7. В боротьбі з тим концентричним наступом ворога, Референтура Служби Безпеки, як в Краю так і на еміграції, завжди стояла в першій лінії протинаступу, боротьби в нерівних змаганнях з ворогом. Завдяки діяльності Служби Безпеки в Краю, яка охоплювала всі прошарки української спільноти, українське підпілля, не зважаючи на переважаючу силу ворога, могло довгі роки після закінчення 2-ої світової війни вести успішну боротьбу, яка у змінених формах, триває по нинішній день.

8. Що ж стосується другого визвольного-революційного фронту, на чужині, то Референтура Служби Безпеки ЗЧ ОУН на протязі майже двадцяти

п'яти років, за активної співпраці й допомоги широких кадрів членства ОУН і Організацій Українського Визвольного Фронту, ставила згаданому наступові успішний опір та переходила до активного протинаступу, тим самим завдаючи ворогові дуже серйозних втрат у наслідок своєчасного виявлення добре вишколених, фінансово забезпечених, технічно досконало вивінуваних радянських агентів з активної дії, та зводила внівець рафіновані пляни КГБ. З тої точки погляду Референтура Служби Безпеки, подібно як в Краю, так і на еміграції, є вирішним чинником в боротьбі проти КГБ.

9. В залежності від часу, обставин і обопільних спроможностей, поміж Організацією в Краю і Закордонними Частинами ОУН існувала співпраця по лінії Служби Безпеки. Вона проявлялася в різних площинах, як, напр.: підсилювання кадрів Референтури Безпеки в Україні і Польщі людьми з фаховим вишколом, у виміні досвіду при поборюванні агентури КГБ обабіч кордону, обміном розвідувальними і контррозвідувальними матеріалами, в інформаціях про зміну тактики КГБ, в підшуканні нових досконалих засобів побудови зв'язку ОУН з Закордонними Частинами і навпаки.

(Не публікується).

10. Завдяки безпосередньому поборюванню московсько-большевицької агентури в середині української еміграції і пробольшевицьких впливів на різних відтинках нашого суспільно-громадського й політичного життя, Служба Безпеки не лише оберегала Закордонні Частини ОУН перед пенетрацією московсько-радянської агентури, але допомагала

зберегти українську еміграцію перед новою хвилею радянофільства.

11. Акції Москви — червоної й білої — акції КГБ і цілої низки державно-партійних чинників і т. зв. «приватних» організацій, спрямованих проти Антибольшевицького Бльоку Народів (АБН), зумовлені передусім тим, що АБН творить координаційний центр боротьби визвольно-революційних організацій проти большевизму — сучасної форми московського імперіялізму — за спільні цілі поневолених народів. Москва добре знає, що українці є не тільки носіями ідей АБН, але й важливою організуючою силою, тому з допомогою КГБ і від нього залежних замаскованих організацій, шляхом інсинуацій куплених суб'єктів світової преси, наклепами, пашквілями, безпідставними компромітаціями поодиноких провідних людей АБН на міжнародньому форумі йде намагання підірвати його авторитет серед української спільноти.

12. Як і раніше, так і тепер, в градації небезпеки для Москви КГБ вважає дію Організації Українських Націоналістів, Організації Українського Визвольного Фронту, Антибольшевицького Бльоку Народів, ворогом ч. 1, і тому спрямовує проти них головний свій наступ, будучи свідомим того, що завдяки безкомпромісовій боротьбі тих чинників проти советської агентури і російського імперіялізму та шовінізму, КГБ не вдається доконати бажаного пролому в українському національному фронті.

13. Знаючи тактику КГБ і простудіювавши дотеперішні методи праці того ж КГБ, слід стверди-

ти, що цей наступ буде тривати далі, хоч може в дещо змінених формах. КГБ вишукуватиме нові слабкі місця для пролому в інших політичних і суспільно-громадських організаціях, які не диспонують відповідно протидіючим апаратом, який міг би протиставитися діям большевицької агентури.

(Не публікується).

2. Конкретні постанови

Взявши до уваги всі вище наведені загальні ствердження, Великий Збір ОУН з наміром скріплення охорони Українського Визвольного-Революційного Руху, його провідних людей, всього активу, а зокрема збереження української спільноти перед посиленням наступом большевицької агентури.

Постановляє: (Ніяких постанов щодо дотеперішніх завдань СБ в Україні не публікується);

а) *визнати*, що боротьба проти явної та засекреченої большевицької агентури та комуністичних розвідок сателітних країн, які (розвідки) за умов змобілізування величезних людських, технічних та фінансових ресурсів ведуть непереможливу акцію, спрямовану на фізичне, моральне і духове знищення провідного активу українських самостійницько-революційних сил та політичний розклад української спільноти взагалі, — належить до основних і першоначальних завдань Організації як цілоти, а Референтури Служби Безпеки зокрема;

б) *ствердити*, що в тому ворожому наступі на Український Визвольний Фронт допомагають КГБ — в прямий чи посередній спосіб — цілий ряд московсько-шовіністичних організацій та поодиноких

ких людей, комуністичні партії, а також в поодиноких країнах деякі українські емігранти, зорганізовані в т. зв. прогресивних та комуністичних організаціях в США, Канаді і в Європі, теж далекосяжні агенти советської розвідки, які вспіли просякнути в деякі українські середовища;

в) констатувати, що при реалізуванні плянів КГБ супроти української еміграції ворог стосує тактику двоторовости дії. З одного боку організовує засекречені розвідувально-терористичні групи, дія яких спрямована на фізичну ліквідацію провідних людей ОУН чи Українського Визвольного Фронту взагалі, на їхнє викрадання, на шантаж, підкупство, застрашування, очорнювання, роблення різних доносів, збирання матеріалів про діяльність Українського Визвольного Руху та його провідників тощо, а з другого боку КГБ намагається вести явно прокомуністичну акцію з метою морально демобілізувати українську еміграцію з допомогою ідеологічної диверсії, поставити під сумнів успішність української визвольної боротьби, спричинити прірву між Проводом і широкими масами, викликати симпатії до нібито існуючої «самостійної і суверенної української держави» у формі Української Советської Соціалістичної Республіки, до її політичних, культурних та економічних «осягів», її нібито демократичного ладу тощо;

г) підкреслити, що методи скритовбивства провідних людей Українського Визвольного Фронту, — жертвою яких в 1926 році впав сл. пам. Головний Отаман Симон Петлюра, в 1938 р. — сл. пам. Євген Коновалець, а в 1959 році сл. пам. Провідник

ОУН Степан Бандера — КГБ стосує також і на Рідних Землях, підступним способом ліквідує провідних людей Українського Визвольного-Революційного Руху, якщо їх не вдається морально знищити в советських тюрмах чи концтаборах;

г) ще раз уточнити, що в акції наступу КГБ на українську еміграцію відіграє особливу роль «Товариство культурних зв'язків з українцями за кордоном», «Комітет за повернення на Батьківщину» та засекречені, а останньо дуже добре розбудовані, розвідувальні відділи при советських дипломатичних станицях, як: амбасади, посольства, консуляти, торговельні та інші місії, а також розвідувальні відділи при міжнародних організаціях, як: Об'єднані Нації, ЮНЕСКО, Міжнародній Уряд Праці, Міжнародня Організація Охорони Здоров'я тощо. Члени тих відділів, за малими виїмками, користуються дипломатичним статусом і, як такі, мають необмежену свободу рухів та безконтрольні зв'язки з деякими українськими емігрантами;

д) не публікується.

е) не публікується;

є) не публікується;

ж) врахувати ту обставину, що большевицькі п'яті колони, які діють серед еміграції та які, згідно з нашими інформаціями, останнім часом, при великому зусиллі КГБ, далі розбудовуються найновішими технічними засобами, приступлять до активної підступної та скритовбивчої боротьби проти провідних людей Українського Визвольного Фронту.

Супроти того:

1. *доручити* Проводові ОУН, а зокрема Референтурі Служби Безпеки, розбудувати мережу Служби Безпеки на всіх організаційних щаблях ОУН, поповнюючи її новими, до тих завдань відповідно підготованими і фахово вишколеними людьми;

2. не публікується;

3. не публікується;

4. *зобов'язати* все членство ОУН до щільної співпраці з Референтурою Служби Безпеки, щоб спільними силами поборювати ворожий агентурно-диверсійний наступ КГБ та інших комуністичних розвідок на всіх ділянках українського політичного і суспільно-громадського життя;

5. *пригадати*, що запорукою успішності запланованої нами праці будуть: передусім скріплення конспірації в лавах членства ОУН, фахові вишкільні курси для членів Референтури СБ на розвідувально-конспіративні теми і вишкіл для всіх членів про тактику і методи КГБ, скріплення дисципліни, усвідомлення відповідальності за взяті на себе обов'язки;

6. *забезпечити* Референтуру Служби Безпеки відповідно збільшеними фінансовими та технічними засобами, щоб вона могла, згідно з накладеними на неї завданнями, успішно розширити роботу, включаючи до співпраці нових людей;

7. *доручити* Тереновим Проводам ОУН в поодиноких країнах, щоб вони, головню на більших теренах, призначили принаймні одного Референта Служби Безпеки як етатово-платного працівника, забезпечити його відповідними фінансовими і технічними засобами і тим уможливили йому займа-

тися виключно роботою, яка входить в засяг Служби Безпеки. Працівники СБ, які лише принагідно займаються справами СБ, рішуче не є в силі виконати своїх завдань;

8. *Великий Збір ОУН стверджує*, що всі дотеперішні фінансові ресурси, призначені на роботу Служби Безпеки, були невистачальні і не дали їй можливості ширше розгорнути свою роботу;

9. *пригадати* Тереновим Проводам ОУН, а зокрема Тереновим Референтам СБ, що успішність у поборюванні большевицької агентури залежить від постійного, регулярного та вичерпного звітування до Централі про свою роботу в поодиноких Теренах та від живого зв'язку ТП ОУН і референта СБ з Центральною Референтурою Служби Безпеки при Проводі ОУН;

10. *ствердити*, що дотеперішні зв'язки ТП ОУН і Теренових Референтів СБ з Централєю були далеко не вистачальні, в наслідок чого терпіла робота Служби в цілості;

11. *зобов'язати* Теренові Проводи ОУН та зокрема Референтури Служби Безпеки по всіх країнах до розгорнення якнайбільш поширеної освідомлюючої акції серед членства т. зв. прогресивних організацій, з метою послабити їхні впливи та використати розчарованих членів тих організацій для ведення протикомуністичної акції;

12. *скріпити* співпрацю Служби Безпеки з координаційним центром антибольшевицької боротьби АБН, що також є об'єктом посиленого наступу большевицької агентури, яка намагається послаби-

бити акції АБН з-зовні і в середини з допомогою різних диверсій та розкладових актів, послаблення і порізнення національних представництв.

НАШЕ СТАНОВИЩЕ ДО НАЦІОНАЛ-КОМУНІЗМУ

1. Націонал-комунізм є великою загрозою для української національно-визвольної боротьби, бо суперечить українській духовості й виростає з ідеології, що її насаджує Москва в Україні. Отже практично — він є диверсією імперських сил в українському революційно-визвольному фронті; його метою є неутралізувати безкомпромісові позиції української та інших, поневолених в СРСР, націй, що хочуть повністю усунути російське панування над ними в духовому, релігійному, культурному, соціальному, економічному і політично-державному відношенні, бо саме з допомогою комунізму російські імперіялісти вдержують свою імперію — тюрму народів.

2. Націонал-комунізм, що постає як наслідок відсередніх тенденцій у комуністичному таборі, не може бути розв'язкою питання державної незалежності поневолених народів, бо націонал-комуністи ідеологічно лишаяться пов'язаними з центром комунізму — Москвою, яка під тиском поневолених нею народів робить хвиливі поступки, щоб зберегти свій контроль над імперією і її сателітами.

3. Націонал-комунізм є суперечністю сам у собі, бо комунізм, з якого він випливає, — рух інтерна-

ціональний, що заперечує концепцію суверенних національних держав. Від російського імперського комунізму поневолені нації прагнуть визволитися як від знаряддя російського імперіялізму. Виникнення націонал-комунізму є наслідком політики речників московського світу ідей у поневолених країнах під тиском визвольної-революційної боротьби, щоб не допустити до остаточного розриву поневоленого народу з поневолювачем; російський комунізм, прикрившись гаслами вищої мети комуністичного світового руху і «правдивого ленінізму», насправді є прихованою формою імперіальної політики Москви.

4. Фальшиві прапори і гасла націонал-комунізму, колективістичної, антихристиянської марксо-ленінської доктрини — не можуть бути прапорами визвольної боротьби поневолених народів та їх національними ідеалами.

5. Тому IV Великий Збір ОУН перестерігає весь український народ і цілий світ перед фальшивими ідеями націонал-комунізму і рішуче відкидає їх як концепцію національного й соціального визволення України.

ВІЙСЬКОВІ ЗАВДАННЯ ОУН НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

1. ОУН на Рідних Землях повинна використовувати всі можливості, щоб вести роз'яснювальну акцію серед українців — вояків советської армії, здобуваючи між ними прихильників української визвольної боротьби. Таку акцію потрібно вести не

лише в Україні, але всюди в ССРСР, де є можливість такої дії серед військовиків-українців, а також і в сателітних країнах.

2. Належить діяти також у площині здобування впливу ОУН на високих старшин-українців у советській армії, щоб прихилити їх на сторону української революційно-визвольної боротьби.

3. Різними підривними й саботажними акціями послаблювати советську мілітарну силу, деморалізувати її та розкладати, використовуючи для того всі можливі засоби.

4. Розбудувати Військову Референтуру ОУН і скріпити її діяльність.

5. Постійно доповнювати й уточнювати стратегічні й тактичні плани визвольно-революційної боротьби, враховуючи аспекти — а) революція, б) війна.

6. Змагати, щоб членство ОУН ознайомлювалося з модерними військовими науками.

7. Спрямовувати молодь, а зокрема членів нашого Юнацтва, до військових шкіл. Використовувати кадетські школи і формації, а в тих країнах, де це можливо, творити українські кадетські відділи.

8. не публікується.

9. Впливати на український комбатантський сектор, щоб його діяльність була корисною для української визвольної боротьби.

ЖІНОЧА МЕРЕЖА ОУН

В останніх роках німецько-московської окупації України зорганізовані кадри українського жіноцтва

піднесли до належних височин ім'я української жінки-націоналістки-революціонерки і дали гідний для наслідування приклад любови і посвяти народові.

Під сучасну пору можемо поставити як приклад невгнутости і витривалости жінок-героїнь у Владимірській тюрмі Катрі Зарицької, Дарії Гусак і Галини Дідик, які караються вже 25-ть років у «кам'яній могилі» — тюрмі.

В останній період боротьби ОУН-УПА десятки тисяч жінок і юначок гідно виконували свої обов'язки, беручи чинну участь в організованій визвольній боротьбі проти окупантів. Їх можна було бачити в рядах УПА і в підпільних рядах ОУН як санітарок, зв'язкових, кур'єрок, розвідниць, вони помагали в організуванні помочі для підпільних кадрів, наражаючи своє життя на найбільші небезпеки. Там, де виконання означених завдань для члена ОУН було рівнозначне не раз з утратою життя, там українська націоналістка вив'язувалась по-геройськи з наложених на неї почесних обов'язків. Численні кадри зорганізованого жіноцтва залишилися з безборонним населенням України враз із друзями продовжувати боротьбу з окупантами, зберігаючи українську духовість та виховуючи своїх дітей, яких батьки опинилися чи то у вільному світі, чи в концтаборах далекого Сибіру.

Тому зовсім зрозуміло, що в постановах IV і VI Конференції ЗЧ ОУН винесено рішення про організування Жіночої Мережі.

Згідно з постановами згаданих Конференцій

українські жінки організовано включились в працю ОУН, а на деяких теренах створили навіть окрему Жіночу Мережу.

Необхідно, щоб Жіночою Мережою були вкриті всі терени дії нашої Організації.

Українська жінка є рівноправним і рівновартісним учасником в національно-визвольній боротьбі.

Українська жінка-націоналістка повинна політично і суспільно активізуватися і підготовляти себе не лише до технічної роботи, але й до роботи політичної, виховної, громадської, пропагандивної, а зокрема підготовляти себе на доброго вишкільника організаційного юнацтва. Це має виховати новий тип української жінки-громадянки, революціонерки, матері борців за Україну.

Беручи до уваги, яку корисну роботу робить сьогодні національно свідомо українська жінка, можна бути впевненим, що, будучи в рядах Організації, засяг її дії значно поширюється і дає їй змогу рости, здобувати знання, яке вона може передати молодому поколінню, зокрема в праці над юнацтвом, бо тільки ним зможемо поповнити наші організаційні ряди.

Жіноцтво в рядах ОУН має стати ініціатором і промотором визвольної дії серед українських жіночих організацій у вільному світі включно з організуванням різного рода масових акцій в захист української жінки в Україні й українського народу взагалі.

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКІ ПОСТАНОВИ

IV Великий Збір Організації Українських Націоналістів стверджує, що вся діяльність ОУН спиралася завжди і мусить надалі спиратися на власні фінансові засоби, що їх базою була жертвенність членських кадрів, членів організацій Визвольного Фронту і українського патріотичного громадянства.

Згідно з прийнятими на IV ВЗ ОУН постановами, які передбачають посилену дію на відтинках крайовому, зовнішньому, видавничому і на відтинку вирощення молодих кадрів, існує потреба збільшити фінансові засоби на новому етапі. Беручи це до уваги, IV ВЗ ОУН схвалює такі фінансово-господарські постанови для ОУН:

1. Кожний член ОУН зобов'язаний вплачувати своєчасно членську вкладку у висоті визначеній ВЗ ОУН. Ця постанова зобов'язує також кандидатів в члени і організованих симпатиків. Також члени Юнацтва ОУН зобов'язані вплачувати членські вкладки. Висоту членської вкладки для Юнацтва ОУН має визначувати Провід Юнацтва ОУН.

2. Крім членської вкладки всі члени, кандидати і симпатика ОУН мають платити податок у висоті 1% від заробітної платні нетто. Також прихильники повинні зобов'язатися до плачення податку в такій висоті.

3. Організації Українського Визвольного Фронту і їх Відділи повинні вплачувати на потреби Організації щонайменше 2% від свого приходу. Кооперативи, клуби, спілки і приватні підприємства та професіоналісти, повинні вплачувати щонайменше 3% від зиску.

4. Один раз в році має бути переведена на всіх теренах збірка на Визвольний Фонд ОУН.

5. Всі члени і кандидати ОУН мають передплачувати «Шлях Перемоги», «Визвольний Шлях» та книжки видані Проводом ОУН. Вони мають також приєднувати між симпатиками і прихильниками передплатників і платних читачів названих тут видань. Збірка на Пресовий Фонд «Шляху Перемоги» має бути перепроводжувана що два роки.

6. Також що два роки належить переводити збірки на потреби АБН, а теж фінансово підтримувати наші чужомовні видання (Юкрениєн Ревю, АБН,-кореспонденц і т. п.).

7. Члени, кандидати, симпатиками і прихильники ОУН повинні старатися переводити принагідні збірки на потреби ОУН. Зокрема на українські радіопередачі в Мадриді й рівнож на АБН.

ПОСТАНОВИ ІV ВЕЛИКОГО ЗБОРУ ОУН В АКТУАЛЬНИХ ЦЕРКОВНИХ СПРАВАХ

1. ІV Великий Збір ОУН стверджує, що російська окупаційна влада в Україні з допомогою російського православного патріархату, переслідуванням і жорстоким терором знищила явні форми українського церковного життя і загнала Українські Християнські Церкви в катакомби.

2. Цезаропапистична російська православна церква й далі є знаряддям російського імперіялізму і служить інтересам сучасної російсько-більшевицької імперії, підтримуючи її загарбницьку колоніальну політику. Вона допомогла російській окупаційній владі в Україні ліквідувати Українську Автокефальну Православну Церкву і Українську Греко-

Католицьку Церкву, що впали жертвою жорстокого терору ІПУ-НКВД-КГБ.

3. Взявши до уваги антихристиянську народобивчу політику безбожницької російсько-комуністичної імперії, ІV Великий Збір уважає, що всяке наближення ватиканських чи інших християнських кіл до держави воюючих безбожників і тиранів, якою є ССРСР, шкідливе не тільки для українських Церков, а й для всього християнства як тепер, так і в майбутньому.

4. Розрахунки у світовому екуменічному русі на російську православну церкву, а не на підпільні Українські Церкви в російській імперії, можуть принести тільки шкоду як самому Ватиканові, так і цілій Вселенській Церкві.

5. Вічне місто України — Київ, завжди було світочем християнства на Сході Європи, незалежно від того, як ставилися керівники церковної чи світської міжнародної політики до св. Софії в Києві і св. Юра у Львові, до аскетів Печерської і Почаївської Лавр. Київська св. Софія є символом двобою з безбожницьким Кремлем, не зважаючи на те, чи в цьому двобої вона має належну підтримку від церковних і світських сил світу.

6. ІV Великий Збір ОУН уважає, що патріарше завершення наших Церков є невідкладним завданням супроти воюючої християнської України. Присутність у вільному світі Верховного Архиепископа Української Католицької Церкви — Кардинала Йосифа Сліпого, довголітнього мученика-Ісповідника Христової віри — дає особливу нагоду негайно створити у вільному світі Український Католиць-

кий Патріархат на чолі з Кир Йосифом Сліпим.

7. Взявши до уваги українські національні інтереси та особливу роль Церкви в житті української нації, а також і української спільноти в діяспорі, світлі традиції нашої Церкви в минулому, що пов'язані з національною духовістю українського народу, як і вагу релігійно-патріотичного виховання, зокрема молодого покоління, поборюючи латинізацію в Церкві та денационалізацію української спільноти на чужині — уважаємо, що одним із найголовніших наших завдань є зберегти українські релігійні традиції, чистоту нашого обряду, український дух, календар і українську мову.

8. Для всебічного скріплення і розвитку української нації та українського релігійного життя необхідна єдність дії Українських Церков, на базі узгодження між їх Ієрархами.

9. IV Великий Збір ОУН звертається з закликом до Української Православної і Української Католицької Церков спільно стати на захист воюючої підпільної християнської України, продовжувати — не зважаючи на жодні труднощі — взаємне зближення і в ім'я Христа стати до спільного бою з безбожницькою Москвою.

Організація Українських Націоналістів запевняє свою підтримку воюючому українському християнству проти російського воюючого безбожництва, як і повну підтримку нашим Ієрархам і Церквам у їх праці для добра і розвитку українського християнства і української нації.

РІШЕННЯ В СПРАВІ ЗАКОРДОННИХ ЧАСТИН ОУН

Закордонні Частини ОУН являються лише територіальною одиницею ОУН, без окремого правно-організаційного статусу, і є підчинені безпосередньо Центральним властям ОУН.

КОМУНІКАТ

Напередодні скликаного у весняних місяцях 1968 року IV Великого Збору ОУН відбулася 7. Конференція ЗЧ ОУН. Завданням Конференції було зробити перегляд чотирорічної праці Проводу ЗЧ ОУН за час від попередньої Конференції і передати Великому Зборові, найвищому законодавчому органі ОУН, вирішення про дальший характер і роль ЗЧ в організаційній структурі цілої ОУН.

З уваги на велику кількість управнених до участі делегатів, VII-ма Конференція відбулася в двох частинах: перша в одній з європейських країн та друга поза Європою.

Після відкриття Конференції Головою Проводу ЗЧ ОУН, дальшими працями і нарадами керувала обрана Президія.

Верифікаційна Комісія перевірила мандати учасників та ствердила правосильність скликаної Конференції.

Звіти Голови Проводу ЗЧ ОУН та керівників одиноких референтур Проводу, а теж Головної Ради, Головного Суду та Головної Контролі, дали огляд діяльності ЗЧ ОУН за звітний час і були

доповнені широкою дискусією численних учасників.

Звіти показали цілу ширину многогранної діяльності Проводу ЗЧ ОУН і членства ОУН, а перебіг 7. Конференції виявив, що Закордонні Частини й надалі являються поважним і важливим фактором в боротьбі за державне визволення України.

Після звітів, дискусії та уділених відповідей і вияснень членами Проводу, внесення Головної Контролі уділити абсолюторію уступаючому Проводові було прийняте всіми голосами учасників.

Рівнож одноголосно було прийняте внесення, згідно з яким 7. Конференція ЗЧ ОУН передала IV-му Великому Зборові до розгляду і вирішення питання про майбутню організаційно-устроєву структуру ЗЧ ОУН.

Президія

7. Конференції ЗЧ ОУН

ПРИСЯГА ГОЛОВИ ПРОВОДУ ОУН

Присягаю і зобов'язуюся перед Богом, Українським Народом, Організацією Українських Націоналістів і перед власним сумлінням, як Голова Проводу ОУН, завжди і всюди сумлінно виконувати накладені на мене IV Великим Збором і Устроєм ОУН обов'язки і керувати боротьбою ОУН за здобуття Української Суверенної Соборної Держави, здійснювати ідеї та програму Організації Українських Націоналістів для добра і величі України та українського народу. Прирікаю в такій праці і боротьбі віддати всі свої сили і всяку жертву, а як треба — і своє життя.

Так мені, Боже, допоможи!

КІНЦЕВЕ СЛОВО ЯРОСЛАВА СТЕЦЬКА

Від імені Проводу і від себе дякую учасникам Великого Збору за виявлене довір'я. Я свідомий, які завдання і труднощі стоять перед Організацією. Проте націоналіст-революціонер ніколи не втікає від відповідальності. Бо «щоб любити спокій — треба бути сліпим і німим», каже далекосхідня мудрість.

IV Великий Збір повинен стати могутньою рушійною силою нашої всебічної дії, щоб ми успішно продовжували роль речника і пробойовика великих наших ідей, були організаторами великих переломових чинів.

Наших сил не сміємо міряти мінімалістичними категоріями. Мірилом наших сил ніколи не було і не є зіставлення їх з українським еміграційним партійно-політичним світом, а тільки натуга нашої боротьби і наших ідейних, дійових, моральних спроможностей, сила нашого характеру, якість і незламність наших кадрів у боротьбі проти організатора і керманича загарбницького наступу російської нації на Україну та інші поневолені народи — КПСС та її єдинонедільмських союзників.

Керувати визвольною боротьбою народу можуть тільки воюючі націоналісти-революціонери, фанатики благородного й великого чину, а не скептики і релятивісти. Наша Організація завжди була з народом і в народі, в його гущі, діяла для народу і черпала з його джерела сили і витривалість.

Революційні концепції ОУН життєво виправдалися, їх здійснювання стало підвалинами для зро-

стання сили нації, запорукою успішного завершення її визвольної боротьби. Всім тим, хто зневірився в українську справу, протиставляємо віру в перемогу нашої правди, абсолютної правди України, в єдиноправильність нашого революційно-визвольного шляху боротьби. Усім, хто знецінює наш Рух і наші революційні візії, хто забуває, що тільки ентузіазм революції зрушує гори, пригадуємо одну з великих правд: «Велике серце ніколи не буде щасливе, коли йому завжди бракуватиме щастя ближнього».

В переломові епохи духового упадку й морального розкладу, коли людський розум вагається і хитається, необхідно, щоб провідні люди даних епох були мужніми й чуйнішими, ніж їхнє оточення.

Духовість українського націоналізму — це духовість героїчна, вона дає силу не тільки незламно видержати до кінця, а й мобілізувати оточення, опанувати його нашими ідеями і повести до переможного бою. Українській сучасності ближчі Гомер і «Слово о полку Ігоревім», ніж сантиментальні, вирозумілі до людських слабостей сучасні романисти.

У глибині героїчного напруження націоналістичної духовости бачимо далекі історичні перспективи і творчі потенції. В Україні знову бачимо людей великої духової сили, доказом чого є молоде покоління борців, що виростало на прикладах боротьби і героїки Симона Петлюри, Грицька Чупринки, Сергія Єфремова, УВО, ОУН, УПА. Воно й про-

довжує золоту, кров'ю самопожертв политу, нитку традиції боротьби за українську державність.

Україна стає вулканічним островом героїчної духовости, що з підпілля промінює у світ як світло. Імперіялістична Росія котиться до упадку, як цитаделя старого матеріалістичного світу, призначена на загибель.

Покоління незламних знову і знову народжується в Україні. Революційні візії вчорашнього дня воно пов'язує з революційними візіями завтрашнього дня. А це передумова, яка завжди давала нашій Організації непереможну силу.

Наша сила не в механічних конгломератах, а в розгортанні нашої дії, яка є в осередку нашої уваги. Сильна ідейно, духово, світоглядово й морально, однорідна революційно-визвольна організація поневоленого народу — це одночасно сила нації у її боротьбі за визволення. Таким був і є незмінний закон усіх національно-визвольних революцій усіх народів та в усі часи.

Ми простягнемо дружню руку всім, хто розуміє необхідність спільної дії, але не за ціну відречення від основних концепцій та ідей ОУН, не за ціну тих великих ідеалів і принципів, що зробили Організацію непереможним авангардом у боротьбі за волю.

Наш головний ворог — імперіялістична Росія, ворог страшний і жорстокий. Треба величезних зусиль, щоб його перемогти, тим більше в ситуації, коли велику частину вільного світу огортає дефіцитизм і культ мамони. І коли довкола нас обнижується моральна якість і ідейна наснага, то ще з

більшим зусиллям мусимо побуджувати і себе, і наше оточення до внутрішнього горіння великими ідеями, удосконалювати себе, бо перемагає тільки той, хто вірить у перемогу навіть тоді, коли вона видається понад людські сили.

Тому треба рішуче відкинути всі сумніви і скрипити нашу віру в закономірну перемогу нашої правди, а одночасно мусимо пам'ятати, що правда ніколи не перемагає сама собою, перемагає тільки тоді, коли її прапороносці-носії, ризкуючи власним життям, з найбільшою самопопеченням боряться за її перемогу. Мусимо бути свідомі, що між ідеєю і її реалізацією є тільки наша воля і коли хочемо виконати прірву між бажаним і можливим — мусимо докласти величезних зусиль, виявити нашу незламну волю, а це значає — йти шляхом героїв. Це шлях велетнів, яким завжди йшла ОУН. І цим шляхом підемо далі.

Я свідомий усіх труднощів, що стоять перед нами, але одночасно вірю разом з вами, що соборними силами цілої української нації і спільним фронтом поневолених в російській тюрмі народів — ми досягнемо нашу мету.

В остаточному змаганні з Москвою переможцем буде Київ!

З М І С Т

	Стор.
Вступ	3
IV Великий Збір Організації Українських Націоналістів	23
Постанови 6-ої Конференції ЗЧ ОУН про підстави для скликання Великого Збору.	27
Порядок нарад IV Великого Збору ОУН	29
Молитва під час відкриття IV Великого Збору ОУН	30
Слово Ярослава Стецька на відкритті IV Великого Збору ОУН	32
Привіти	38
Звернення IV Великого Збору:	
До Українського Народу	42
До українців у вільному світі	58
До поневолених народів і їхніх еміграцій	70
Становище в Україні і в СРСР	84
Головні ідеологічні й політичні принципи	106
Постанови в питаннях культури	116
Основні елементи української революцій- но-визвольної стратегії	124
Революційний зрив й початкове закріплення Української Держави	133
Українська Держава і її організація	144
Постанови в ділянці інформації і пропаганди	164

Напрявні української зовнішньої політики	
А. Політичний уклад сил у світі	168
Б. Принципи української зовнішньої політики	173
В. Українська зовнішня політика і справа союзників	176
Г. Українська зовнішня політика і АБН	177
Г. Міжнародні організації в пляні визвольної політики	178
Д. Відношення до Росії	179
Е. Відношення до інших сусідів України	180
Засади внутрішньої політики	181
Роль й завдання Юнацтва ОУН і української молоді	188
Завдання ОУН на сучасному етапі	202
Постанови в справах Служби Безпеки	218
Наше становище до націонал-комунізму	230
Військові завдання на сучасному етапі	231
Жіноча мережа ОУН	232
Фінансово-господарські постанови	235
В актуальних церковних справах	236
В справі Закордонних Частин ОУН	239
Комунікат 7-ої Конференції ЗЧ ОУН	240
Присяга Голови Проводу ОУН	240
Кінцеве слово Ярослава Стецька	241
Зміст	245

ЗАВВАЖЕНІ ДРУКАРСЬКІ ПОМИЛКИ

стор.:	рядок:	надруковано:	має бути:
5	12 знизу	ввічі	у вічі
6	14 згори	українських	українців
13	12 знизу	підокремлення	відокремлення
17	5 згори	означеними фізич- ними	ознаками фізичними
21	1 знизу	нетаповість	неетаповість
46	11 згори	німецько і російсь- ського	німецького і російсь- кого
74	12 знизу	огидну машкараду	огидну машкару
75	7 знизу	включно з атомо- вою війною	включно з загрозою атомової війни
80	13 знизу	насаджують при- криттям	насаджують під прикриттям
84	6 знизу	щораз до	щораз то
85	11 знизу	парадоксальність	парадоксальність
87	15 згори	боротьба	боротьби
95	9 згори	в 1918 року	в 1918 році
102	1 згори	не має жадного	немає жадного
111	6 згори	і вияву розуму	і виявом розуму
118	13 знизу	культурього	культурного

стор.:	рядок:	надруковано:	має бути:
119	13 знизу	культуру	культурну
125	16 знизу	випущена точка «а»	а) поширення революційних ідей і прагнення найширших народніх мас відновити власну державність;
136	6 згори	антинаціонального минулого	антиукраїнського минулого
156	14 згори	продукційий	продукційний
162	2 згори	Особливу відповідальну	Особливо відповідальну
178	10 знизу	шкідливою і загрозливою	шкідливими і загрозливими
180	17 згори	етнофічній	етнографічній
180	12 знизу	в уярмлених тепер Європі й Азії	в уярмлених тепер країнах Європи й Азії
201	9 знизу	14.	13. і 14.
203	6 згори	схвалюючт	схвалюючи
207	10 знизу	російського народу та його комуністичної верхівки	російським народом та його комуністичною верхівкою
215	8 згори	унесмілює	онесмілює
220	9 знизу	«відполіризувати»	«відполірувати»
221	15 згори	методами	методи
222	2 згори	ними	нами